

ሰነድ መግለጫ-ንዋይን ለህዝብ የማቅረብ እና የግብይት መመሪያ ቁጥር 1030/2017

Public Offering and Trading of Securities
Directive No. 1030/2017



የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ባለሥልጣን
Ethiopian Capital Market Authority

ማውጫ

መግቢያ	1
ምዕራፍ አንድ ፤ ጠቅላላ ድንጋጌዎች	2
1. አጭር ርዕስ.....	2
2. ትርጓሜ.....	2
3. የተፈጻሚነት ወሰን	11
ምዕራፍ ሁለት፤ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ምዝገባ.....	11
ክፍል 1፤ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ምዝገባ አጠቃላይ መስፈርቶች.....	11
4. ክልከላ.....	11
5. ከምዝገባ ነፃ የተደረጉ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች	12
6. የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው ብቁነት.....	12
7. የምዝገባ ማመልከቻ አቀራረብ.....	14
8. የምዝገባ መግለጫ መስፈርቶች	14
ክፍል 2፤ ለአንዳንድ ዓይነት ሽያጮች ልዩ መስፈርቶች	18
ንዑስ ክፍል 1፤ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት.....	18
9. ጠቅላላ መስፈርቶች.....	18
10. የምዝገባ ማመልከቻ	19
11. አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች ጥሪ ስለማድረግ	19
12. የመግዛት ቅድሚያ መብትን ስለመተው	19
ንዑስ ክፍል 2፤ በምስረታ ላይ ያለ የአክሲዮን ኩባንያ.....	20
13. ጠቅላላ መስፈርቶች	20
14. የሕግ ማስከበር አማካሪ መስፈርት	20
15. የሕዝብ ሽያጭ አቅርቦት ለማስመዝገብ የሚቀርብ ማመልከቻ	21
16. በምስረታ ላይ ስለአሉ ኩባንያዎች የአቅርቦት ጊዜ.....	23
17. የአደራጆች እና የመስራቾች ግዴታ	24
18. ኩባንያው ከተመሰረተ በኋላ የሚቀርብ ሪፖርት.....	24
ንዑስ ክፍል 3፤ የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች.....	25
19. የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች የማውጣት ብቁነት.....	25

20.	ጠቅላላ መስፈርቶች	26
21.	ሁኔታዎች	26
22.	የምዘና መስፈርቶች	27
23.	የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን የማስመዝገቢያ መስፈርቶች	28
24.	ሌሎች ተያያዥ መስፈርቶች.....	29
ንዑስ ክፍል 4፤ ጥቅል ምዝገባ.....		29
25.	ለጥቅል ምዝገባ ብቁነት	29
26.	የጥቅል ምዝገባ የጊዜ ገደብ	29
27.	የጥቅል ምዝገባ ማመልከቻ	30
28.	የጥቅል ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ህትመት	30
ንዑስ ክፍል 5፤ የሌሎች የተለዩ ሽያጮች መስፈርቶች.....		31
29.	ዋና ገንዘቡን ማሳደግ ሳያስፈልግ የሚደረግ የአክሲዮን ምዝገባ.....	31
30.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫ የሚያስፈልጋቸው አቅርቦቶች ምዝገባ	31
31.	የጉርሻ አክሲዮኖች የምዝገባ መስፈርቶች.....	32
32.	የተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋይ የምዝገባ መስፈርቶች	33
ምዕራፍ ሶስት፤ የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ለሽያጭ ማቅረብ		34
ክፍል 1፤ ጠቅላላ መስፈርቶች.....		34
33.	የግብይት አማካሪ ሹመት	34
34.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫ መስፈርቶች.....	36
35.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማውጣት ግዴታ ነጻ መሆን.....	37
36.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ቅርጽ እና ይዘት	38
37.	በመጥቀስ ማካተት	40
38.	በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ኃላፊነት ያለባቸው ሰዎች.....	41
39.	በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የከፍተኛ ባለሙያ መግለጫ	42
40.	ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ቀሪ ስለመደረግ	42
41.	ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመጽደቁ በፊት የሚደረጉ ለውጦች	43
ክፍል 2፤ ሌሎች ለምዝገባ የሚያስፈልጉ ሰነዶች		44
42.	የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት መስፈርት.....	44
43.	የሰነድ ሙዓለ ነዋዮች የዋጋ ምዘና ሪፖርት.....	45

44.	ገለልተኛ የውጪ የሕግ አስተያየት	46
ክፍል 3፤ የምዝገባ መግለጫ ግምገማ ሂደት		47
45.	የምዝገባ መግለጫ ግምገማ	47
46.	የማመልከቻው የጊዜ ሰሌዳና ሒደት	48
47.	የምዝገባ መግለጫ ማጽደቅ	49
48.	የምዝገባ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ምዝገባ የምስክር ወረቀት	50
49.	በማዕከላዊ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ግምጃ ቤት ማስመዝገብ	50
50.	መግለጫው ውድቅ መደረግ ወይም ተቀባይነት አለማግኘት	51
ክፍል 4፤ የሽያጭ ሂደት		53
51.	በምዝገባ መግለጫ የሚቀርቡ ሰነዶች ለህዝብ ተደራሽ ስለማድረግ	53
52.	ደንበኛ ሳቢ መግለጫውን ማውጣት	53
53.	ማስታወቂያ	55
54.	ለሕዝብ ሽያጭ አቅርቦትን በወኪል ስለመሸጥ	58
55.	የውክልና ሽያጭ ኮሚሽን	60
56.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ጽኑ ሆኖ የሚቆይበት ጊዜ	60
57.	የአቅርቦት ጊዜ	60
58.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫው በጉልህ መለወጥ	61
59.	የመሰረዝ መብት	62
60.	ሽያጭን ለማገድ ወይም ለመሰረዝ የባለሥልጣኑ ስልጣን	63
61.	የሽያጭ አለመሳካት	63
62.	ለሽያጭ ከቀረበው ቁጥር በላይ ለመግዛት ጥያቄ ሲቀርብ	64
63.	የሽያጭ አቅርቦት ስለ መጠናቀቁ ወይም ስለ መቋረጡ ማስታወቅ	64
64.	ሰነድ ይዞ የማቆየት ግዴታ	65
65.	ቀጣይ የሽያጭ አቅርቦቶችን ለማጽደቅ ቅድመ ሁኔታ	65
ክፍል 5 ፤ የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት		66
66.	ጠቅላላ	66
67.	ቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ	66
68.	የፍላጎት መዝገብ አደራጅ	67

69.	የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደት እና የአደራጅ ኃላፊነት	67
70.	በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደት የቀረቡ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ድልድል	68
71.	የተሻሻለ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ	69
72.	በቁርጥ ዋጋ ለሕዝብ ሽያጭ ማቅረብ	69
ክፍል 6፤ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ድልድል		70
73.	የድልድላ መርሆዎችና መስፈርቶች	70
74.	የድልድል ሪፖርት	70
75.	ያልተገዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ከምዝገባ መዝገብ መሰረዝ	71
76.	የድልድላ ውጤትን ማተም	72
ምዕራፍ አራት፤ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ይዘት		72
ክፍል 1፤ ጠቅላላ መስፈርቶች		72
77.	የፊት ገጽ	72
78.	ማውጫ	74
79.	ትርጉም እና ምህጻረ ቃል መግለጫ	74
80.	የድርጅቱ ዳይሬክቶሪ	74
81.	ይፋ ለተደረገ መረጃ ኃላፊነት ያለበት ሰው	74
82.	የሶስተኛ ወገን መረጃ	75
83.	የውጭ ኦዲተሮች	76
84.	የደንበኛ ሳቢ መግለጫው አጭር የማጠቃለያ ንዑስ ክፍል	76
ክፍል 2፤ ስለ አውጪው እና የንግድ ስራው መረጃ		77
85.	ስለ አውጪው መረጃ	77
86.	የንግድ ሥራው ጠቅላላ ዕይታ	78
87.	የንግድ ሥራዎች እና ዋና ዋና ተግባሮች	78
88.	ዋና ዋና ገበያዎች እና ውድድሮች	80
89.	የቁጥጥር ማዕቀፍ	80
90.	ሠራተኞች	80
91.	የአውጪው የዕዳ አቋም	80
92.	የአውጪው የኢንቨስትመንት ስራ	81

93.	ንብረት፣ መሬትና ቋሚ ሀብቶች	82
94.	ወሳኝ ውሎች	82
ክፍል 3፣	የሒሳብ ሪፖርቶች እና መረጃ	83
95.	የሒሳብ መረጃ	83
96.	የትርፍ ትንበያ	84
97.	በአውጪው የፋይናንስ አቋም ላይ የተፈጠረ ጉልህ ለውጥ	85
98.	ፕሮ ፎርማ የሂሳብ መረጃ	86
99.	ልዩ የግመታ ሪፖርት	87
ክፍል 4፣	አስተዳደር እና ሥራ አመራር	88
100.	ድርጅታዊ አስተዳደር	88
101.	ሥራ አመራር እና የዳይሬክተሮች ቦርድ	89
102.	የቦርድ ኮሚቴዎች እና አሰራሮች	91
103.	ክፍያ	91
104.	አደራጆች	91
ክፍል 5፣	የካፒታል መዋቅር እና የሙዓለንዋይ ሰነዶች መረጃ	92
105.	የአክሲዮን ካፒታል	92
106.	ሌሎች ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች	93
107.	የትርፍ ክፍፍል ፓሊሲ	93
ክፍል 6፣	ጥቅሞች እና የተዛማጅ ወገን ግብይቶች	94
108.	የዳይሬክተሮች ቦርድ ጥቅም	94
109.	ዋና ባለአክሲዮኖች እና ጥቅም ያላቸው ሰዎች	94
110.	የተዛማጅ ወገን ግብይቶች	95
ክፍል 7፣	የአስተዳደሩ ወይይት እና ትንተና	95
111.	የስራ እንቅስቃሴዎች እና ገንዘብ ነክ ውጤቶች	95
112.	የካፒታል ሀብት እና ጥሬ ገንዘብ	96
113.	የሥራ ማከናወኛ ካፒታል ሪፖርት	97
114.	ካፒታላይዜሽን እና ባለዕዳነት	97
115.	ዘላቂ ሕልውና	98
116.	የፍርድ ቤት እና የግልግል ዳኝነት ጉዳዮች	98

ክፍል 8፤ ለሽያጭ ስለቀረቡ ሰነድ ሙዓለንዋዮች መረጃ	99
117. ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዓለንዋዮችን የሚመለከት መረጃ	99
118. ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ለሽያጭ የቀረቡበት ደንቦችና ሁኔታዎች	100
119. ዋጋ	102
120. የሽያጭ ምክንያት እና ከሽያጭ የተገኘው ገንዘብ አጠቃቀም	102
121. ክፍፍል እና የውክልና ሽያጭ	103
122. የሽያጭ ወጪዎች	104
123. ባለሙያ ወገኖች	105
ክፍል 9፤ ስጋቶች	106
124. የስጋት ዓይነቶች	106
ክፍል 10: ሌሎች ተያያዥ ጉዳዮች	108
125. የግብይት ዝግጅቶች	108
126. ለሕዝብ የቀረቡ ሰነዶች	108
ክፍል 11: የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን ለሽያጭ የሚያቀርብ ደንበደኛ ላቢ መግለጫ ይዘት	109
127. ተፈጻሚ አንቀጾች	109
128. ከአክሲዮን ኩባንያ ውጭ የሆነ አውጪ	109
129. ስለ ብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ጥቅል መግለጫ	109
130. ለሽያጭ ስለቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ጠቅላላ መረጃ	110
131. ለሽያጭ ስለቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ደንብና ሁኔታዎች	111
132. የአዋጪነት ሪፖርት	112
ክፍል 12 ፤ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው የቀረበ ሽያጭ	112
133. ተፈጻሚ አንቀጾች	112
134. አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች	112
ምዕራፍ አምስት፤ በቋሚነት መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታዎች	113
ክፍል 1 ፤ ጠቅላላ ግዴታዎች	113
135. ተፈጻሚነት	113
136. ጠቅላላ ግዴታዎች	114

137.	ይፋ የማድረጊያ መንገድ	114
ክፍል 2 ፤ ወዲያው ይፋ የማድረግ ግዴታ		114
138.	መረጃን ወዲያው ይፋ ማድረግ	114
139.	ወዲያው ይፋ መደረግ ያለባቸው መረጃዎች.....	115
ክፍል 3: ወቅታዊ ይፋ የማድረግ ግዴታዎች		119
140.	የሒሳብ መግለጫን ስለማቅረብ	119
141.	የግማሽ ዓመት የሒሳብ መግለጫ.....	120
142.	ዓመታዊ የኦዲት ሪፖርት መግለጫ	121
143.	ዓመታዊ ሪፖርት	122
144.	የገቢ ትንበያ	125
ምዕራፍ ስድስት ፤ ከምዝገባ ነጻ ስለመደረግ		126
145.	ተፈጻሚነት	126
146.	በግል ለሽያጭ ለማቅረብ ሰነድ ሙዓላ ንዋይ ማውጣት	126
147.	ለብቁ ኢንቨስተሮች ማውጣት	126
148.	አነስተኛ አቅርቦት.....	128
149.	ባለስልጣኑን ማስታወቅ	128
ምዕራፍ ሰባት ፤ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ ግብይቶች		129
150.	ፍቃድ ያለው ገበያን ስለመጠቀም	129
151.	መታገድ እና ከምዝገባ መሰረዝ	129
ምዕራፍ ስምንት ፤ ህግ ማስከበር ፣ አስተዳደራዊ እርምጃዎች እና ቅጣቶች		130
ክፍል 1፤ ጠቅላላ		130
152.	ግዴታን ማክበር.....	130
153.	አስተዳደራዊ እርምጃዎች.....	130
ክፍል 2፤ ቅጣቶች፣ የገንዘብ መቀጮዎች እና ሌሎች ሕግ የማስከበር ተግባራት		131
154.	ያልተፈቀደ ሕትመት.....	131
155.	ያልተፈቀዱ ተግባራት	132
156.	ለሕዝብ ሽያጭ ከማቅረብ ጋር በተያያዘ ዘግይቶ ማቅረብ.....	133
157.	በቋሚነት ይፋ መደረግ ያለባቸውን መረጃዎች አዘግይቶ ይፋ ማድረግ.....	134

158.	ሌሎች ጥሰቶች	135
ምዕራፍ ዘጠኝ፤ ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች		135
159.	የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች	135
160.	ተፈጻሚ አለማድረግ	135
161.	ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች	135
162.	መመሪያው የሚጻፍበት ቀን	136

መግቢያ

በካፒታል ገበያ አዋጅ ቁጥር 1248/2014 ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ለሕዝብ ሽያጭ የማቅረብ እና የግብይት መስፈርቶችን የካፒታል ገበያ ባለስልጣን በመመሪያ እንዲወስን የተደነገገ በመሆኑ፤

በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው የካፒታል ገበያ ሥርዓት ያለው፣ ፍትሐዊ፣ ቀልጣፋ እና ግልጽኝነት የሰፈነበት መሆኑን የሚያረጋግጥ፣ የኢንቨስተሮችን ጥቅም የሚያስጠብቅ፣ ውጤታማና ቀልጣፋ የሆነ ለሕዝብ ሽያጭ የማቅረብና የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ግብይት እንዲኖር የሚያደርግ እና የካፒታል ገበያ እድገትን የሚያስፋፋ የቁጥጥር ማዕቀፍ መኖር አስፈላጊ በመሆኑ፤

ባለሥልጣኑ በአዋጁ አንቀጽ 75፣ 76፣ 77 እና 108(2) ድንጋጌዎች መሰረት ይህንን ለሕዝብ ሽያጭ የማቅረብ እና የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ግብይት መመሪያ አውጥቷል።

ምዕራፍ አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “ሰነድ ሙዳላ ንዋይን ለህዝብ የማቅረብ እና የግብይት መመሪያ ቁጥር 1030/2017” ተብሎ ሊጠራ ይችላል።

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጓሜ የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

- 1/ “አዋጅ” ማለት የካፒታል ገበያ አዋጅ ቁጥር 1248/2013 ነው።
- 2/ “የድልድል ፖሊሲ” ማለት የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው ለሕዝብ ሽያጭ ማቅረብን አስመልክቶ የሰነድ ሙዳላ ንዋይ ምደባ እና ክፍፍል የሚከናወንበት መስፈርት ነው።
- 3/ “የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት” ማለት የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው ሰነድ ሙዳላ ንዋዩን ለሽያጭ ከማውጣቱ በፊት የአውጪውን ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ተፈላጊነት ለመገምገም እና ዋጋ ለመወሰን እንዲሁም ራሱ ወይም ስለእርሱ በመሆን የሚሰራ አካል የሚያከናውነው ሂደት ነው።
- 4/ “የሽያጭ መዝጊያ ዕለት” ማለት በአግባቡ የተመዘገቡ የአውጪው ባለአክሲዎኖች ብቻ በዚህ ዕለት ጥቅሞች ለመቀበል ወይም በተወሰነው የመዝጊያ ዕለት በሚከናወኑ ድርጊቶች ላይ ተሳታፊ ለመሆን መብት

የሚያገኙበት ዕለት ነው።

- 5/ “ፍላጎት አሰባሳቢ” ማለት የፍላጎት መዝገብ የማደራጀት ሂደትን ኃላፊነት ወሰዶ የሚሰራ ሰው ነው።
- 6/ “የጉርሻ አክሲዮኖች” ማለት ባለአክሲዮኖች ባላቸው ነባር ድርሻ መሠረት ተመጣጣኝ በሆነ መልኩ ያለምንም ተጨማሪ ገንዘባዊ ወይም አይነታዊ ክፍያ የሚከፋፈሉ የሰነድ ሙዓለ ንዋይ አውጪው አክሲዮኖች ናቸው።
- 7/ “የስራ ቀናት” ማለት ከቅዳሜ፣ እሁድ እና በቀን መቁጠርያ መሰረት በኢትዮጵያ የህዝብ በዓላት ተብለው ከተገለጹት ቀናት ውጭ ያሉት ቀናት ናቸው።
- 8/ “የካላንደር ቀናት” ማለት በኢትዮጵያ የቀን አቆጣጠር መሰረት ቅዳሜን፣ እሁድን፣ የህዝብ በዓላትንና በመንግስት አዋጅ መሰረት ስራ ዝግ የሚሆንባቸውን ቀናት ጨምሮ ተከታታይነት ያላቸው ቀናት ናቸው።
- 9/ “የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት” ማለት በንግድ ሕጉ፣ በንግድ ምዝገባ እና ፈቃድ አሰጣጥ አዋጅ ቁጥር 980/2008 እና ማሻሻያዎቹ ወይም ተከትለው በሚወጡ ሕጎች መሠረት የንግድ ድርጅትን ሕጋዊ ሕልውና እና ምዝገባ ለማረጋገጥ በኢትዮጵያ መንግሥት የሚሰጥ ሕጋዊ ሰነድ ነው።
- 10/ “የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ምዝገባ የምስክር ወረቀት” ማለት ለሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ አውጪ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ በባለሥልጣኑ ሲመዘገቡ የሚሰጥ ሕጋዊ ሰነድ ነው።
- 11/ “ሰነድ ማረጋገጥ” ማለት የኩባንያው ሰነዶችን እውነተኝነት ለማረጋገጥ

ፊርማ እና ማህተም ባረፈበት ጽሁፍ በኩባንያው የሚሰጥ ማረጋገጫ ነው።

12/ “የንግድ ሕግ” ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013, እና ማሻሻያዎቹ ወይም ተከትለው የሚወጡ ሕግጋት ናቸው።

13/ “በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ” ማለት በንግድ ሕጉ አንቀጽ 258 ውስጥ በተጠቀሰው መሰረት በመመሥረት ላይ ያለ አክሲዮኑ ለሕዝብ ክፍት የሆነ የአክሲዮን ማኅበር ነው።

14/ “የሕግ ማስከበር አማካሪ” ማለት በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ውስጥ በተገለጸው መሰረት በባለሥልጣኑ ፈቃድ የተሰጠው ኢንቨስትመንት ባንክ፣ ሌላ በባለሥልጣኑ ፈቃድ የተሰጠው ብቁ የካፒታል ገበያ አገልግሎት ሰጪ ወይም በባለሥልጣኑ ፈቃድ የተሰጠው ኦዲተር ወይም የሕግ ባለሙያ ነው።

15/ “ተለዋጭ የብድር ስምምነት” ማለት አስቀድመው በሚወሰኑ ደንቦችና ሁኔታዎች መሰረት ቁጥራቸው ተለይቶ ሊወሰኑ ወደሚችሉ አክሲዮኖች መቀየር የሚችል በሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው እና በኢንቨስተር መካከል የሚደረግ የብድር ስምምነት ነው።

16/ “የአክሲዮን ዋጋ ምዘና ሪፖርት” ማለት ለህዝብ የሚቀርቡ ወይም በሰነድ ሙዳላ ነዋዮች ገበያ ላይ የሚመዘገቡ አክሲዮኖችን ዋጋ በሚመለከት በግብይት አማካሪ የሚቀርብ የዋጋ ምዘና ሪፖርት ነው።

17/ “ዝግ የባንክ ሒሳብ” ማለት የሰነድ ሙዳላ ነዋይ ለሕዝብ ሽያጭ የማውጣት ሒደት እስኪጠናቀቅ ድረስ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ በተሰጠው ባንክ ውስጥ ተከፍቶ ገንዘቦች በአደራ የሚቀመጡበት ዝግ ሒሳብ ነው።

18/ “ባለሙያ” ማለት በአንድ የተለየ ጉዳይ ላይ አግባብነት ያለው ብቃት፣ ልምድ፣የላቀ ዕውቀት ወይምክህሎት ያለው ሰው ነው።

19/ “የውጪ ኦዲተር” ማለት-ስልጣን ባለው አካል የኦዲት አገልግሎት እንዲሰጥ ፍቃድ የተሰጠው እና በካፒታል ገበያ ባለሥልጣን ይሁንታ ያገኘ ኦዲተር ነው።

20/ “የሀሰት ገበያ” ማለት የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ተገቢ ዋጋ እንዳይታወቅ የሚያደርግ የተሳሳተ ወይም ያልተሟላ መረጃ ገበያ ውስጥ የሚኖርበት ሁኔታ ነው።

21/ “የአዋጪነት ሪፖርት” ማለት የአንድን የታሰበ ሥራ መረጃዎችን፣ ስጋትና ዕድሎችን እንዲሁም ሌሎች አንድን ኢንቨስተር ስለታሰበው ዕቅድ ወይም ፕሮጀክት ባሕሪ ጠንቅቆ እንዲረዳ የሚያስችሉት አግባብነት ያላቸው ሌሎች መረጃዎችን ያካተተ አግባብነት ባለው ባለሙያ በታሰበው ዕቅድ ወይም ፕሮጀክት ገቢ-ረዳነት ወይም አዋጭነት ላይ የተዘጋጀ የግምገማ ሪፖርት ነው።

22/ “ባለከፍተኛ ጥሪት ባለሀብት” ማለት የግል ተሽከርካሪን እና ዋነኛ መኖሪያ ቤትን ሳይጨምር ቢያንስ ብር 10,000,000 (አስር ሚሊዮን) ወይም ሌላ ባለሥልጣኑ በሚወስነው የሀብት መጠን ልክ የተጣራ ኃብት ያለው ግለሰብ ነው።

23/ “ተቋማዊ ኢንቨስተር” ማለት

ሀ. ባንኮችን፣ማይክሮ ፋይናንሶችን፣ ኢንሹራንሶችን እና ሌሎች የፋይናንስ ተቋማት፣

ለ. የፌዴራል እና የክልል መንግስታት፤

ሐ. የመንግስት የልማት ድርጅቶች፤

መ. የግል የባለቤትነት ድርሻ ፈንዶችን እና ውሱን-ዝግ ፈንዶችን ጨምሮ የጋራ ኢንቨስትመንት ፈንዶች፤

ሠ. የጡረታ ፈንዶች ወይም አደረጃጀቶች፤ ወይም

ረ. ባለሥልጣኑ የፋይናንስ ዓቅሙን ፣ ኢንቨስትመንትን እና የኢንቨስትመንት ስጋቶችን የመገንዘብ ብቃቱን መሠረት በማድረግ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚወስነው ሌላ ማንኛውም ተቋም ነው።

24/ “የመረጃ ማስታወሻ” ማለት ስለ ሰነድ ሙዓለ ንዋይ፣አውጪው እና አቅርቦቱ ጋር የተያያዙ መረጃዎችን የሚገልጽ ሰነድ ነው።

25/ “ውስጣዊ ቁጥጥር” ማለት የንብረቶችን ደህንነት፣ የሒሳብ መዛግብትን እና ሪፖርቶችን ትክክለኛነት፣ የኩባንያ ዓላማዎችን መሳካት እንዲሁም ለሕጎች፣ ለደንቦችና ተፈጻሚነት ላላቸው የኩባንያ አስተዳደራዊ ደረጃዎች ተገዢነትን ለማረጋገጥ በአስተዳደሩ የተቀመጡ ፖሊሲዎች፣ ሥነሥርዓቶች እና ተግባራት ማለት ነው።

26/ “የኢንቨስትመንት ፈቃድ” ማለት አግባብነት ካለው የመንግስት አካል በኢትዮጵያ ውስጥ የኢንቨስትመንት ስራዎችን ለማከናወን የተሰጠ ፈቃድ ነው።

27/ “አውጪ” ማለት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን ለሽያጭ የሚያቀርብ አካል ነው።

28/ “የማስተዋወቅ ምዝገባ” ማለት አስቀድመው የወጡ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን በተመሳሳይ ጊዜ የሚደረግ ተጨማሪ የካፒታል ማሳደግ ሳይኖር ፈቃድ

ባለው የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ገበያ ላይ የማስመዝገብ ሒደት ነው።

29/ “መመዝገብ” ማለት ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን ፈቃድ ወዳለው የሙዳለ ንዋይ ገበያ ኦፊሴላዊ ዝርዝር በመቀበል መመዝገብ ሲሆን፤ «መዝገብ» እና «የተመዘገበ» የሚሉት ቃላት በዚህ አግባብ መተርጎም አለባቸው።

30/ “ወሳኝ ውል” ማለት በሰነድ ሙዳለ ንዋይ አውጭው የሂሳብ አፈጻጸም ወይም የስራ ሂደት ላይ ከፍተኛ ተጽኖ የሚፈጥር ውል ነው።

31/ “ወሳኝ መረጃ” ማለት የሰነድ ሙዳለ ንዋይ ዋጋ ላይ ወይም የኢንቨስትመንት ውሳኔዎች ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድር የሚችል ከኩባንያው ሥራ፣የሂሳብ አፈጻጸም እና ተያያዥ ጉዳዮች ጋር የተያያዘ ወሳኝ እውነታ እና ለውጥን የሚያካትት ማንኛውም ዓይነት መረጃ ነው።

32/ “የመመስረቻ ጽሁፍ” ማለት በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር 2043/2013 መሠረት የንግድ ድርጅትን ለማቋቋም የሚዘጋጅ ሰነድ ነው።

33/ “አነስተኛ የግዢ ቃልኪዳን መጠን” ማለት አውጭው የምዝገባ መግለጫ ላይ ሊሰሩ የታሰቡትን ሥራዎች ወይም የቢዝነስ እቅዱን ስራ ላይ ለማዋል ሊሰበሰብ የታቀደው አነስተኛ የገንዘብ መጠን ነው።

34/ “የሽያጭ ማቅረቢያ ሰነድ” ማለት አንድን ኢንቨስተር ከሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ጋር በተያያዘ የኢንቨስትመንት ውሳኔ ለማሳለፍ የሚረዳው አግባብነት ያለው መረጃ የያዘ ማንኛውም ሰነድ ነው። ሰነዱ የደንበኛ ሳቢ መግለጫን፣ የመረጃ ማስታወሻን ፣ ወይም ሌላ ማንኛውም አቻ ሰነዶችን ሊያካትት ይችላል።

35/ “ማቅረብ” ማለት ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን ለሽያጭ ማቅረብ ወይም ለግዢ

ቃልኪዳን የማቅረብ ግብዣ ነው።

36/ “ለሽያጭ ማቅረብ” ማለት የአውጪው ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ባለቤት ከፊሉን ወይም ሙሉውን ሰነድ ሙዓለ ንዋያቸውን ለሕዝብ ለሽያጭ የሚያቀርቡበት እና ገቢው ለሰነድ ሙዓለ ንዋይ አውጪው ሳይሆን ለሰነዱ ባለቤት የሚከፈልበት ሁኔታ ነው።

37/ “ለግዢ ቃልኪዳን ማቅረብ” ማለት ሰነድ ሙዓለ ንዋይ አውጪው አዲስ የወጡ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን እንዲገዙ ኢንቨስተሮችን በመጋበዝ የሚያደርገው የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ማቅረብ ነው።

38/ “የአቅርቦት ጊዜ” ማለት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች የግዢ ቃልኪዳን አቅርቦት ክፍት ሆኖ የሚቆይበት ጊዜ ነው።

39/ “አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት” ማለት ነባር ባለአክሲዮኖች ከነባር አክሲዮኖቻቸው ጋር ተመጣጣኝ በሆነ መጠን ተጨማሪ አክሲዮኖችን ለመግዛት የሚኖራቸው መብት ነው።

40/ “ቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ” ማለት የሚወጡት ሰነድ ሙዓሎችን ዋጋ እና መጠን ሙሉ ዝርዝር ያልያዘ፣ በመዝገብ ማደራጀት ሂደት ላይ ጥቅም ላይ የዋለ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ነው።

41/ “የዋጋ አባሪ” ማለት በጥቅል ምዝገባ ውስጥ የማውጫ ቀን፣ መጠን፣ ቆይታ፣ ዋጋ ፣ የሚሰበሰበው ገንዘብ አጠቃቀምን እና ሌሎች ተጨማሪ መረጃዎችን የሚያካትት ሰነድ ነው።

42/ “ባለሙያ አካላት” ማለት በሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ምዝገባ እና ማቅረብ ሒደት ውስጥ በሙያቸው የሚሳተፉ አማካሪዎች፣ ባለሙያዎች ወይም ሌላ

ተዛማጅ ስራዎችን የሚያከናውኑ ናቸው።

43/ “የትርፍ ትንበያ” ወይም “የገቢ ትንበያ” ማለት የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪውን የወደፊት የፋይናንስ ዓቅም በተጣራ ገቢ፣ በጠቅላላ ገቢ ወይም ትርፍ መልኩ የሚደረግ ትንበያ ነው።

44/ “አደራጅ” ማለት በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013 ውስጥ የተገለጸው ሰው ነው።

45/ “በሕዝብ ባለቤትነት የተያዘ” ማለት “በሕዝብ ባለቤትነት የተያዘ ኩባንያ” ወይም “በሕዝብ ባለቤትነት የተያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች አውጪ” ጋር በተያያዘ አንድ የአክሲዮን ማኅበር በንግድ ሕጉ መሠረት ለሕዝብ ሽያጭ ክፍት በሆነ መልኩ የተዘጋጁ እና በአሁኑ ወቅት ከአምሳ (50) በላይ በሆኑ ባለቤቶች ባለቤትነት የተያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ናቸው።

46/ “ብቁ ኢንቨስተር” ማለት የኢንቨስትመንት ዕድሎችን እና ስጋቶችን የመገምገምና የመረዳትአቅም ወይም የፋይናንስ ጥበብ ያለው የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገዢ ሲሆን የሚከተሉትን ያጠቃልላል፤

- ሀ. በዚህ መመሪያ የተገለጹ ተቋማዊ ኢንቨስተሮች፤
- ለ. በዚህ መመሪያ የተገለጹ ከፍተኛ ጥሪት ያላቸው ግለሰቦች እና፤
- ሐ. ባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደጊዜ የሚወስናቸው ሌሎች ማናቸውም የኢንቨስተር ምድቦች ናቸው።

47/ “የተቆረጠ ዋጋ” ማለት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለመሸጥ ወይም ለመግዛት ዓላማ የቀረበ ወይም የተጠራ ዋጋ ነው።

48/ “የምዝገባ መግለጫ” ማለት በዚህ መመሪያ በተደነገገው መሰረት አውጪው

ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን ባለስልጣኑ ጋር ለማስገንዘብ የሚያቀርበው ሰነድ ነው።

49/ “መደበኛ ኢንቨስተር” ማለት ለራሱ ጥቅም ኢንቨስት የሚያደርግ እና ከብቁ ባለሀብቶች በተለየ ከፍተኛ ያለ ደረጃ ያለው ጥበቃ የሚፈልግ ሰው ነው።

50/ “በአክሲዮን የሚፈጸም ክፍያ” ማለት አውጪው ለተቀጣሪዎቹ፣ ለዳይሬክተሮቹ ወይም ለሌሎች ምርት እና አገልግሎት አቅራቢዎቹ እንደ አክሲዮን ድርሻ ባሉ የባለቤትነት ሰነዶች አማካኝነት የሚሰጠው የክፍያ ዓይነት ነው።

51/ “ጥቅል ምዝገባ” ማለት የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪው በባለሥልጣኑ በተፈቀደ የጊዜ ገደብ ውስጥ በተለያዩ ጊዜያት በርካታ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን እንዲያቀርቡ የሚያስችል የምዝገባ መግለጫ ነው።

52/ “አባሪ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ” ማለት በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ውስጥ ያሉ ወሳኝ መረጃዎችን ለማዘመን፣ ለማሻሻል፣ ለመለወጥ፣ ወይም ለማጠናከር አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን የያዘ ሰነድ ነው።

53/ “የግብይት አማካሪ” ማለት በባለስልጣኑ የጸና ፈቃድ የተሰጠው ኢንቨስትመንት ባንክ ወይም በቂ ካፒታል፣ ሰራተኛ፣ በንግድ ህጉ መሰረት እንደ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ወይም አክሲዮን ማህበር የተቋቋመ እና በባለስልጣኑ ይሁንታን ያገኘ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ኢንቨስትመንት አማካሪ ኩባንያ ነው።

54/ “ኬሮ ኩፖን ቦንድ” ማለት ወለድ አልባ ቦንድ ነው።

55/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ወይም ሕጋዊ ሰውነት ያለው ሰው ነው።

56/ በዚህ መመሪያ በወንድ ጾታ የተገለጸው በሙሉ የሴትንም ጾታ ያጠቃልላል።

57/ በዚህ መመሪያ አገልግሎት ላይ የዋለ ማንኛውም ቃል በአዋጁ ላይ የተሰጠው ትርጉም ይኖረዋል

3. የተፈጻሚነት ወሰን

1/ ይህ መመሪያ ኢትዮጵያ ውስጥ ለሕዝብ ሽያጭ በሚቀርቡ የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች አቅርቦት ላይ እንዲሁም በሰነድ ሙዳለ ንዋይ ገበያም ሆነ ባልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ በሚደረጉ የሰነድ ሙዳለ ንዋይ ግብይቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው በኢትዮጵያ የፌደራል መንግስት ወይም የክልል መንግስታት በሙሉ ወይም በከፊል ባለቤትነት የተያዙ የመንግስት የልማት ድርጅቶች ያወጧቸውን ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ምዕራፍ ሁለት

የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ምዝገባ

ክፍል አንድ

የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ምዝገባ አጠቃላይ መስፈርቶች

4. ክልከላ

በአዋጁ ወይም በዚህ መመሪያ ከምዝገባ ነጻ ከተደረጉ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች በስተቀር አስቀድሞ በባለሥልጣኑ ሳይመዘገቡ ማንኛውንም ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ለሕዝብ ማቅረብ፣ በሰነድ ሙዳለ ንዋይ ገበያዎች ላይ መመዝገብ ወይም ዋጋ

መቁረጥ እና ባልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ በኩል መግዛትም ሆነ መሸጥ አይቻልም።

5. ከምዝገባ ነፃ የተደረጉ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች

1/ በአዋጁ ከምዝገባ ነፃ የተደረጉ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በተጨማሪ ከምዝገባ ነፃ የሆኑ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

ሀ. በኢትዮጵያ የፌዴራል መንግስት ዋስትና የተሰጠባቸው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች፤

ለ. በግል ሽያጭ ፣ በአነስተኛ አቅርቦት፣ ለብቁ ኢንቨስተሮች የቀረቡ፣ እና

ሐ. ከኢትዮጵያ ውጭ የሚደረግ የሰነድ ሙዓላ ነዋይ አቅርቦት።

2/ በአውጪው፣ በአሻሻጭ ወይም በሌሎች ተዛማጅ አካላት የተደረገ የሰነድ ሙዓላ ነዋዮች አቅርቦት ወይም ሽያጭ ከኢትዮጵያ ውጭ እንደተደረገ የሚቆጠረው፡-

ሀ. የተደረገው የሰነድ ሙዓላ ነዋዮች አቅርቦት ወይም ሽያጭ ከአገር ውጭ የተከናወነ ሲሆን፣ እና

ለ. ሰነድ ሙዓላ ነዋዮቹን በኢትዮጵያ ውስጥ ለመሸጥ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ሙከራ ያልተደረገ ከሆነ ነው።

6. የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪው ብቁነት

1/ በአዋጁ፣ በዚህ መመሪያና በሌሎች ባለሥልጣኑ በሚያወጣቸው መመሪያዎች ከምዝገባ ነጻ ስለመሆን የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ማንኛውም ሰው የሚከተሉትን ካላሟላ በስተቀር ማንኛውንም ሰነድ ሙዓላ ንዋይ ለማግኘትም

ሆነ ለመሸጥ ለሕዝብ ጥሪ ማቅረብ አይችልም፡-

ሀ) በንግድ ሕጉ በተቀመጠው መሰረት የአክሲዮን ማኅበር ካልሆነ፤

ለ) በዚህ መመሪያ ምዕራፍ 2 ክፍል 1 ንዑስ ክፍል 2 የተቀመጡትን መስፈርቶች የሚያሟላ በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ ካልሆነ፤

ሐ) በሕግ የተቋቋመና የራሱን ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ለማውጣት የሚችል ሕጋዊ አካል ካልሆነ፤

መ) የብዙኃን ኤጀንሲ ካልሆነ ወይም፤

ሠ) በዚህ መመሪያና በሌላ ባለሥልጣኑ በሚያወጣው ሌላ መመሪያ ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ለህዝቡ ለማቅረብ የተፈቀደለት ሌላ ተቋም ካልሆነ።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) በምስረታ ላይ ስላለ ኩባንያ የተቀመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ ሁሉም አውጪዎች ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ለህዝብ ለማውጣት የሚከተሉትን የብቁነት መስፈርቶች ማሟላት አለባቸው፡-

ሀ) ተፈጻሚነት ያላቸውን የድርጅት አስተዳደር መስፈርቶችን እና ደረጃዎችን፤

ለ) እንደ አግባብነቱ በዚህ መመሪያ በአንቀጽ 8(1)(ሐ)(ix) መሰረት አዲት የተደረገ የፋይናንስ መግለጫ ያዘጋጀ፤

ሐ) ኪሣራ ውስጥ ያልገባ፤

መ) በነፃነት ሊተላለፉ የሚችሉ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች የሚያወጣ

7. የምዝገባ ማመልከቻ አቀራረብ

- 1/ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን ለማስመዝገብ የሚቀርብ ማመልከቻ በዚህ መመሪያ መሰረት ተዘጋጅቶ ባለሥልጣኑ በሚጠይቀው የማመልከቻ ቅጽ መሰረት ለባለስልጣኑ መቅረብ ይኖርበታል።
- 2/ ሁሉም ለባለሥልጣኑ የሚቀርቡ ማመልከቻዎች እና ደጋፊ ሰነዶች በአማርኛ ወይም በእንግሊዝኛ ቋንቋ መሆን ይኖርባቸዋል። ማንኛውም ከማመልከቻው ጋር የሚቀርብ በሌላ ቋንቋ ያለ መረጃ ወይም ሰነድ ከተረጋገጠ የአማርኛ ወይም የእንግሊዝኛ ቋንቋ ትርጉሙ ጋር አብሮ መቅረብ ይኖርበታል።
- 3/ ሁሉም የማመልከቻ መረጃዎች እና ሰነዶች ወይም የነዚህ መረጃዎችና ሰነዶች ቅጂዎች በኮምፒውተር መጻፍና በማንኛውም ጊዜ ግልጽና በቀላሉ መነበብ የሚችሉ መሆን አለባቸው።
- 4/ ሁሉም ማመልከቻዎች ማመልከቻው በሚገባበት ቀን በባለስልጣኑ የክፍያ መመሪያ በተደነገገው መሰረት ክፍያ መፈፀሙን በሚያሳይ የክፍያ ማስረጃዎች ጋር ተያይዘው መቅረብ ይኖርባቸዋል።

8. የምዝገባ መግለጫ መስፈርቶች

- 1/ ለባለሥልጣኑ የሚገባ የምዝገባ መግለጫ የሚከተሉትን ማሟላት ይኖርበታል፦
 - ሀ) ስልጣን ባለው ሃላፊ ወይም የግብይት አማካሪ የተፈረመ ደብዳቤ፤
 - ለ) የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ወይም እንደአግባብነቱ ሌላ የሽያጭ ማቅረቢያ ሰነድ ፣ እና
 - ሐ) ከዚህ በታች የተጠቀሱትን ደጋፊ መረጃዎች እና ሰነዶች፦

- i) የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት ቅጂ፤
- ii) አግባብነት ባለው የመንግሥት አካል የተሰጡ የአውጪው የንግድ ፈቃዶች ቅጂ እና እንደአግባብነቱ የኢንቨስትመንት ፈቃዶች ቅጂ፤
- iii) የተደረጉ ማናቸውንም ማሻሻያዎችን ጨምሮ ባለአክሲዮቹን፣ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን እና የአውጪውን ካፒታል የሚገልፅ የመመስረቻ ጽሁፍ እና ሌሎች አግባብነት ያላቸው የምስረታ ሰነዶች የተመሳከረ ቅጂ፤
- iv) እንደ አግባብነቱ ተገቢውን የግብር ሰነድ፤
- v) እንደ አግባብነቱ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን ማቅረብ በመፍቀድ ባለአክሲዮች ወይም የዳይሬክተሮች ቦርድ ያሳለፉትን ውሳኔ የያዘ የተረጋገጠ ሰነድ ቅጂ፤
- vi) እንደ አግባብነቱ የማኅበሩ ዋና ገንዘብ እንዲጨመር ወይም የሰነድ ሙዓላ ንዋይ ማውጣትን በመፍቀድ በአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ባለአክሲዮች ያስተላለፉት ውሳኔ የያዘ የተረጋገጠ ሰነድ ቅጂ፤
- vii) እንደ አግባብነቱ የዳይሬክተሮች ቦርዱን ዝርዝር መረጃ የያዘ የተረጋገጠ ሰነድ ቅጂ፤
- viii) አውጪው የፋይናንስ ተቋም በሚሆንበት ጊዜ ወይም ባለሥልጣኑ አስፈላጊ ነው ብሎ ሲያምን ከዋና ተቆጣጣሪው ተቃውሞ የሌለ መሆኑን የሚገልፅ ማረጋገጫ፤
- ix) የሚከተሉትን መረጃዎች የሚገልጽ በዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ

የተፈረመ እና የቀደሙትን 3 (ሦስት) ዓመታት ዓመታዊ ሪፖርት ቅጂ፡-

I. በዚህ መመሪያ በተቀመጡት መስፈርቶች መሰረት በአዲት ተጣርቶ የተዘጋጀ የሂሳብ መግለጫ፤

II. የመጨረሻው አዲት የተደረገ የሂሳብ መግለጫ 6 (ስድስት) ወራት የሆነው ከሆነ ተቀባይነት ባለው የአዲት መስፈርት መሰረት በውጪ አዲተር የተዘጋጀ ጊዜያዊ የሂሳብ መግለጫ መቅረብ ይኖርበታል፤ እና

III. የኩባንያው የተፈቀደውን እና የተከፍለውን ካፒታል በግልፅ የሚያሳይ የካፒታል መጠን።

x) የሚወጡት ወይም የሚቀርቡት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን በተመለከተ በግብይት አማካሪው የተዘጋጀ የግመታ ሪፖርት፤

xi) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የአውጪውን ወሳኝ ውሎች የሚያሳዩ ማጠቃለያዎች እና ቅጂዎች፤

xii) አውጪው ላይ ተፅዕኖ የሚኖራቸው በሒደት ላይ ያሉ ክሶች እና የፍርድ ቤት ክርክሮች ሰንጠረዥ፤

xiii) በዚህ መመሪያ በተገለፀው መሰረት ገለልተኛ የውጭ የህግ አስተያየት፤

xiv) የአውጪውን ወሳኝ የተጠቃለሉ ከውክልና ሻጩ፤ ከግብይት አማካሪው እና ከሌሎች ባለሙያዎች ጋር የተደረጉ ከሚመዘገቡት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ጋር የተገናኙ የውሎች ቅጂ፤

- xv) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 39 መሰረት የተሰጠ የባለሙያ በጽሁፍ የቀረበ የይሁንታ መግለጫ።
- xvi) ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን ከማውጣት እና ከማስመዘገብ ጋር በተያያዘ ለውጪ ባለሞያዎች የሚከፈሉ ወጪዎች እና ከፍያዎች ግምት ዝርዝር
- xvii) በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ በተሰጠው የፋይናንስ ተቋም ውስጥ የተከፈተ ዝግ የባንክ ሒሳብ መኖሩን የሚያሳይ ማስረጃ፤ እና
- xviii) ሰነድ ሙዳላ ነዋዮቹ ፈቃድ ባለው የሰነድ ሙዳላ ንዋይ ገበያ እንደሚመዘገቡ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከገለጸ፡-

- I. የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው ፍቃድ ከተሰጠው የሰነድ ሙዳላ ንዋይ ገበያ ጊዜያዊ የምዝገባ ደብዳቤ ማምጣት፤ ወይም
- II. አውጪው ጊዜያዊ የምዝገባ ደብዳቤ ከሌለው የደንበኛ ሳቢ መግለጫው የምዝገባውን ሁኔታ፤ ምዝገባውን ለማግኘት የሚያስፈልጉ እንቅስቃሴዎችን እና የሰነድ ሙዳላ ንዋይ ገበያውን የምዝገባ መስፈርቶችን እንዴት እንደሚያሟላ መግለጽ

አለበት።

2/ ባለስልጣኑ የስራ ዘርፍን፣ አቅርቦቱን እና የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጭውን የስራ ባህርይ መሰረት በማድረግ ተጨማሪ መረጃ ወይም ሰነድ ሊጠይቅ ይችላል።

ክፍል ሁለት

ለአንዳንድ ዓይነት ሽያጮች ልዩ መስፈርቶች

ንዑስ ክፍል አንድ

አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት

9. ጠቅላላ መስፈርቶች

- 1/ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች የቀረበ ሽያጭ በንግድ ሕጉ እና በዚህ መመሪያ የተደነገጉ መስፈርቶችን ማሟላት አለበት።
- 2/ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብቱ ጽኑ ሆኖ በሚቆይበት ጊዜ ውስጥ መብቱ ፈቃድ ባለው የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ገበያ ወይም ባልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ ለግብይት ሊቀርብ ይችላል።
- 3/ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች የሚቀርብን ሽያጭ ለማስመዘገብ የሚቀርብ የምዝገባ ማመልከቻ ለሽያጭ ከመቅረቡ በፊት ለባለሥልጣኑ መቅረብ አለበት።
- 4/ የቀረበው የምዝገባ ማመልከቻ በባለስልጣኑ ከመጽደቁ በፊት አክሲዮኖች የመግዛት ቅድሚያ መብት ጋር የተያያዙ መብቶችን ተግባራዊ ማድረግ አይቻልም።
- 5/ ነባር ባለአክሲዮኖችን እና አዲስ አንብስተሮችን ለመጠበቅ አስፈላጊ ነው ብሎ ባለሥልጣኑ ሲያምን፣ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች የሚቀርብ ሽያጭን በተመለከተ ተጨማሪ ቅድመ ሁኔታዎችን ሊያስቀምጥ ይችላል።

10. የምዝገባ ማመልከቻ

በዚህ የመመሪያው ንዑስ ክፍል ተቃራኒው ካልተደነገገ በስተቀር አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች የቀረበ ሽያጭ አውጪ በአንቀጽ 7 ስር በተደነገጉት የማመልከቻ አቀራረብ መስፈርቶች እና በአንቀጽ 8 ስር በተደነገጉት የምዝገባ መስፈርቶች መሰረት የምዝገባ ማመልከቻውን ማቅረብ አለበት።

11. አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች ጥሪ ስለማድረግ

1/ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች የቀረበ የሽያጭ ጥሪ በንግድ ሕጉ የተቀመጡ መስፈርቶችን ባሟላ መልኩ መታተሙ እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉትን ጉዳዮች ለባለአክሲዮኖች ማሳወቅ አለበት፤

- ሀ) ባለአክሲዮኖች አክሲዮኖችን ቅድሚያ የመግዛት መብታቸውን ለመጠቀም መከተል ያለባቸው ሂደት፤ እና
- ለ) ባለአክሲዮኖች ቅድሚያ የመግዛት መብታቸውን ለማስወገድ፤ ለማስተላለፍ ወይም ለግብይት ለማቅረብ መከተል ያለባቸው ሂደት፤

2/ ለባለአክሲዮኖች የተላከው የሽያጭ ማስታወቂያ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ቅጂን ማግኘት የሚቻልበትን ቦታ ማካተት አለበት።

12. የመግዛት ቅድሚያ መብትን ስለመተው

በድንገተኛ ጠቅላላ ጉባኤ ባለአክሲዮኖች አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብታቸውን ለመተው ከወሰኑ በኋላ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ለሕዝብ መቅረብ የሚችሉት አግባብነት ያላቸውን የዚህን ወይም እንደተፈጻሚነቱ የሌላ መመሪያ ድንጋጌዎችን በማክበር መሆን አለበት።

ንዑስ ክፍል ሁለት

በምስረታ ላይ ያለ የአክሲዮን ኩባንያ

13. ጠቅላላ መስፈርቶች

1/ በምስረታ ላይ ባለ ኩባንያ፡-

ሀ) ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ለሕዝብ ሽያጭ ከማቅረቡ በፊት ሊሰበሰብ ካቀደው ካፒታል ቢያንስ 10% የሚሆነውን በዚህ መመሪያ ምዕራፍ 6 በተቀመጠው መሰረት በግል ሽያጭ አቅርቦት መሰብሰብ፤ እና

ለ) የሕግ ማስከበር አማካሪ መሾም

ይጠበቅበታል፡፡

2/ በንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ) መሰረት የተገዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ኩባንያው ከተቋቋመ በኋላ ለሁለት አመት ያህል ለግብይት መቅረብ ወይም በሌላ መልኩ መተላለፍ አይችሉም፡፡

3/ ባለስልጣኑ የአውጪውን የስራ ዘርፍ፣ አቅርቦቱን፣ በአቅርቦቱ ለመሰብሰብ የታሰበውን መጠን እና የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጭውን የስራ ባህርይ መሰረት በማድረግ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ሀ) መሰረት በምስረታ ላይ ባለ ኩባንያ ይዞ ሊመጣ የሚገባውን የካፒታል መጠን ሊቀንስ ይችላል፡፡

14. የሕግ ማስከበር አማካሪ መስፈርት

1/ በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ፣ ከተመሰረተ በኋላ ለሚቀጥሉት ሶስት አመታት የሚቆይ የሕግ ማስከበር አማካሪ መሰየም አለበት፡፡

2/ የሕግ ማስከበር አማካሪው ጋር የሚኖር ውል በጽሁፍ ሆኖ በባለሥልጣኑ እንዲጸድቅ የዝግ አካውንቱ እንዲለቀቅ ከሚቀርብ ማመልከቻ ጋር መቅረብ አለበት፡፡

3/ የሕግ ማስከበር አማካሪው የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩበታል፤

ሀ) አውጪው ተፈጻሚ የሆኑ ሕጎችንና ደንቦችን እንዲያከብር ማማከር፤ መቆጣጠርና፤ መምራት፤

ለ) ከኩባንያው፣ ከባለአክሲዮኖች፣ እና ሌሎች ባለድርሻ አካላት ጋር በተያያዘ የአውጪውን የዳይሬክተሮች ቦርድ እና ሥራ አመራር ሃላፊነታቸውን እና ግዴታዎቻቸውን እንዲያውቁ ሁሉንም ምክንያታዊ ተግባራት ይፈጽማል፡፡

ሐ) በአውጪው እና በሥራ እንቅስቃሴዎቹ ተገቢው የድርጅታዊ አስተዳደር አሰራሮች እንዲቀረጹ እና ተግባራዊ እንዲደረጉ ያግዛል፤ እና

መ) ከአውጪው ጋር በተያያዘ በባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ በሚጠየቀው መሰረት ሌሎች ተያያዥ ተግባሮችን ያከናውናል፡፡

4/ ሕግ ማስከበር አማካሪው የአውጪው ዳይሬክተሮች ቦርድ እና ሥራ አመራር ከአውጪው እና ለሕዝብ ሽያጭ ከቀረቡት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ጋር በተያያዘ በሚገባ መረጃዎችን ይፋ ማድረጋቸውን ለማረጋገጥ የአውጪው የፋይናንሺያል መረጃዎችን ጨምሮ በቋሚነት ይፋ የሚያደርጋቸውን መረጃዎች ከመታተማቸው በፊት ይመረምራል፡፡

15. የሕዝብ ሽያጭ አቅርቦት ለማስመዝገብ የሚቀርብ ማመልከቻ

1/ በምስረታ ላይ ያለ እና ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለሕዝብ ሽያጭ ለማቅረብ ያሰበ ኩባንያ በከፍል አራት ስር በተቀመጡ መስፈርቶችን መሰረት የተዘጋጀ የደንበኛ ሳቢ መግለጫውን ያካተተ የምዝገባ መግለጫውን ለባለሥልጣኑ ማቅረብ አለበት፡፡ ከዚህ መግለጫ ጋር የሚከተሉት ነገሮች አብረው መያያዝ አለባቸው፡-

ሀ) ከግብይት አማካሪው ጋር የተገባ ውል፤

ለ) አቅርቦቱ እንዳለቀ ወዲያውኑ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 መሰረት የሕግ ማስከበር አማካሪ እንደሚቀጥር የሚያረጋግጥ የግዴታ ደብዳቤ፤

ሐ) የአደራጆቹ እና የታቀዱ ቁልፍ የሥራ አመራሮች የትምህርትና የስራ ልምድ መግለጫዎች፤

መ) የታቀደውን ንግድ፣ የንግድ ስትራቴጂ፣ የድርጅቱን የረጅም ዘመን ግቦች፣ የሚያቀርባቸውን ምርቶች እና አገልግሎቶች የሚያብራራ የተጻፈ የንግድ እቅድ፤

ሠ) የአዋቂነት ሪፖርቱን ያዘጋጀውን ባለሙያ ስም፣ አድራሻ፣ ሪፖርቱ በሸፈነው ፍሬ ጉዳይን በተመለከተ ያለውን ብቃት፣ ልምድ የሚመለከቱ መርጃዎች የያዘ የታቀደው የንግድ ሥራ የአዋቂነት ሪፖርት፤

ረ) በምስረታ ላይ ያለውን ኩባንያ ድርጅታዊ መዋቅር

ሰ) የመመስረቻ ጽሁፉ ረቂቅ ቅጂ እና መመስረቻ ጽሁፉ የንግድ ሕጉን መስፈርቶች እንደሚያሟላ የሚገልጽ በጠበቃ የተዘጋጀ ደብዳቤ፤

ሸ) እንደተፈጻሚነቱ የኩባንያውን ጉዳዮች የሚያሳይና በውጭ ኦዲተር የተዘጋጀ የኦዲት መግለጫ፤

ቀ) ቢያንስ ሦስት አመታትን የሚሸፍን እና የኩባንያውን የትርፍ ወይም ኪሳራ ትንበያ የያዘ የሒሳብ ሪፖርት ትንበያው ምንንን መሰረት አድርጎ እንደተዘጋጀ ጨምሮ፤

በ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1(ቀ) የተጠቀሰውን የሒሳብ ሪፖርትን አስመልክቶ በኢትዮጵያ የሒሳብ አያያዝ እና የኦዲት ቦርድ ወይም ሌላ ተገቢው የኢትዮጵያ ባለስልጣን ባወጣቸው የሒሳብ አያያዝ መንገዶች መሰረት የተዘጋጀ የገለልተኛ የሒሳብ አያያዝ ባለሙያ ሪፖርት፤

ተ) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 44 ስር በተቀመጠው መልኩ የውጭ

ገለልተኛ የሕግ አስተያየት፤

ቸ) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 8(1)(ሐ)(xvii) መሰረት የአደራ ዝግ የባንክ ሒሳብ ስምምነት ማስረጃ፤ እና

ኀ) አውጪው የገንዘብ ተቋም ከሆነ ወይም እንደነገሩ ሁኔታ ባለሥልጣኑ አስፈላጊ ነው ብሎ ሲያምን ከመጀመሪያ ደረጃ ተቆጣጣሪው የአልቃወምም ደብዳቤ።

2/ በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ በዚህ መመሪያ ክፍል ሁለት የተቀመጡ ጠቅላላ መስፈርቶችን እንደ ተፈጻሚነታቸው ማሟላት አለበት።

16. በምስረታ ላይ ስለአሉ ኩባንያዎች የአቅርቦት ጊዜ

1/ በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያን አስመልክቶ በንግድ ሕጉ መሰረት የአቅርቦት ጊዜ ቢኖርም የአቅርቦት ጊዜው ከአንድ ዓመት ሲበልጥ ሽያጩ ከአንድ ዓመት በላይ ክፍት ሆኖ እንደሚቆይ እና ለተራዘመ ጊዜ የቀረበው ሽያጭ ጋር ተያይዞ ለኢንቨስተሮች ሊኖረው የሚችለውን ስጋት አውጪው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የስጋት ንዑስ ክፍል ውስጥ ይፋ ማድረግ አለበት።

2/ በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ የቀረበ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ በባለሥልጣኑ ከጸደቀ በኋላ ጽኑ ሆኖ የሚቆየው ለአንድ ዓመት ብቻ ነው። የአቅርቦት ጊዜው ክፍት ሆኖ የሚቆየው ከአንድ ዓመት በላይ ሲሆን አውጪው ነባሩ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ጊዜው ሳያልቅ ቢያንስ አንድ ወር ቀደም ብሎ አዲስ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ለባለሥልጣኑ ማቅረብና ማጸደቅ አለበት።

3/ አውጪው ያለበት በቋሚነት መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታ እንደተጠበቀ ሆኖ ካፒታል የማሰባሰብ ሥራውን አስመልክቶ በየስድስት ወራቱ ለባለሥልጣኑ የጽሁፍ ሪፖርት ማቅረብ አለበት።

17. የአደራጆች እና የመስራቾች ግዴታ

አደራጆች እና መስራቾች በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያን አስመልክቶ በንግድ ሕጉ የተቀመጡ መስፈርቶችን ማክበራቸው እንዳለ ሆኖ የሚከተሉት ተጨማሪ ግዴታዎች ይኖሩባቸዋል፡-

1) ከሽያጭ የሚገኙ ያልተጣሩ ገንዘቦችን ገዢዎች የሚያስገቡበት የአደራ ዝግ የባንክ ሒሳብ በምስረታ ላይ ባለው ኩባንያ ስም መክፈት እና የሕግ ማስከበር አማካሪው የአደራ ዝግ የባንክ ሂሳብን እንዲመለከተው ብቻ ዕድል የመስጠት፤

2) ከሽያጭ ከሚገኙ ገንዘቦች ውስጥ ከፍ ቢል 4 (አራት) ፐርሰንት ያህሉን ብቻ መጠቀም እና አጠቃቀሙም ከኩባንያው ምስረታ ጋር የተያያዙ ወጪዎችን ለመሸፈን እንዲገደብ የማድረግ፡፡ ባለስልጣኑ ይህንን የወጪ መጠን እንደአግባብነቱ ከፍ ሊያደርግ ይችላል፤ እና

3) በሁሉም ጊዜ በምስረታ ላይ ያለውን የኩባንያውን የሒሳብ መዝገቦችና አካውንቶች እንደ አግባብነቱ ለግብይት ወይም ለሕግ ማስከበር አማካሪው የመመልከት ፍቃድ የመስጠት፡፡

18. ኩባንያው ከተመሰረተ በኋላ የሚቀርብ ሪፖርት

ኩባንያው እንደተመሰረተ የሚከተሉትን ሰነዶች ማቅረብ አለበት፡፡

1) እንደተፈጻሚነቱ አግባብነት ባለው የመንግስት አካል የተሰጠ የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት ቅጂ እና የኢንቨስትመንት ፈቃድ ወይም የኩባንያውን የንግድ ስራ ፈቃድ፤

2) የሕግ ማስከበር አማካሪ መቀጠርን የሚያሳይ ማስረጃ፤

2) ባለአክሲዮኖችን፣ የዳይሬክቶሮች ቦርድን እና የአውጪውን ካፒታል የሚያሳይ የተረጋገጠ የአውጪው መመስረቻ ጽሁፍ ቅጂ እና ሌሎች ተፈጻሚ የምስረታ ሰነዶች፤

3) የንግድ ሕጉ አንቀጽ 261 በሚጠይቀው መሰረት የምስረታ ሂደቱን የተመለከተ የውጭ አዲተሮች ሪፖርት፤

4) በንግድ ሕጉ መሰረት የተካሄደ የተረጋገጠ የመስራቾች ጉባኤ ውሳኔ፤

5) እንደተፈጻሚነቱ፣ በዓይነት የተዋጣ ንብረት በኩባንያው ስም የዞረበትና የተመዘገበበት ማስረጃ፤

6) እንደተፈጻሚነቱ፣ የኩባንያው የዳይሬክቶሮች ቦርድ እና ቁልፍ የሥራ አመራር ሰራተኞች የትምህርትና ስራ ዝግጁነት መግለጫ፣ እና

7) በባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚጠየቁ ሌሎች መረጃዎችን።

ንዑስ ክፍል ሶስት

የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች

19. የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች የማውጣት ብቁነት

1/ ለሕዝብ ሽያጭ የሚቀርብ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ለማውጣት ብቁ የሆነ አውጪ የሚከተሉትን ሟሟላት አለበት፤

ሀ) ቢያንስ ተመስርቶ ለአንድ (1) አመት በስራ ላይ ያለ፤

ለ) ማናቸውንም የዕዳ ክፍያ ስምምነቶቹን ያልጣሰ፤ እና

ሐ) ያወጣው ካፒታል ሙሉ ለሙሉ የተከፈለ መሆን አለበት

2/ የመጀመሪያ ደረጃ ተቆጣጣሪ ያለው አውጪ በዚህ ተቆጣጣሪ የተጣለበትን የዕዳ

ጣሪያ ማክበር አለበት።

20. ጠቅላላ መስፈርቶች

1/ ለሕዝብ ሽያጭ የቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች የሚከተሉት ባህሪያት ሊኖራቸው ይገባል፤

ሀ) በኢትዮጵያ ብር የተገለጹ መሆን አለባቸው፤

ለ) ከአንድ ዓመት በላይ ዘመን ሊኖራቸው ይገባል፤

ሐ) የተወሰነ የጊዜ ገደብ ሊኖረው ይገባል፤

መ) እንደ አስፈላጊነቱ የተወሰነ ወይም ተለዋዋጭ የወለድ መጠን ሊኖረው ይችላል፤

ሠ) ከዜሮ-ኩፖን ቦንድ በስተቀር ሌሎች ኩፖኖች፣ ተመላሾች እና ወለዶች ከወጣበት ቀን ጀምሮ በተወሰነ የጊዜ ክፍተት ሊከፈል ይገባል፤ እና

ረ) አፕሽን፣ ወደፊት የሚፈጸም የውል መብትን፣ ወይም ተዛማጅ ውሎችን ማካተት አይችልም።

2/ ወደ አክሲዮን የመለወጥ ወይም የመቀየር ምርጫ ያላቸው የብድር ሰነዶች ለሕዝብ ሽያጭ ሊቀርቡ ይችላሉ።

21. ሁኔታዎች

1/ የሚከተሉትን ጨምሮ ለሕዝብ ሽያጭ በቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ላይ ባለሥልጣኑ የሚከተሉትን ቅድመ ሁኔታዎች ሊጥል ይችላል፡

ሀ) ከብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ጋር በተያያዘ የመክፈል ግዴታዎች

በባንክ ወይም ሕጋዊ ሰውነት ባለው ሶስተኛ ወገን ዋስትና እንዲደገፍ መጠየቅ፣ ወይም

ለ) ግብዣው የሚቀርብላቸው ኢንቨስተሮችን አይነት መወሰን፣

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1(ሀ) መሰረት ዋስትና ከቀረበ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ስለ ዋሱ፣ ስለ ቀረበው ዋስትና ዓይነት እና ጠባይ መረጃዎችን ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ሊይዝ ይገባል።

3/ ባለሥልጣኑ እንደዋሱ ጠባይ ኢንቨስተሮች መረጃን መሰረት አድርገው እንዲወስኑ የሚያስችሉ ዋሱን የሚመለከቱ መረጃዎች እንዲካተቱ ሊያስገድድ ይችላል።

22. የምዘና መስፈርቶች

1/ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ላይ ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና ውጤት ተካቶ ከሆነ በባለሥልጣኑ ፈቃድ ከተሰጠው ወይም ከተፈቀደለት ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና አገልግሎት ኤጀንሲ መሆን አለበት።

2/ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ላይ ከአንድ በላይ ብድር የመመለስ ብቃት ምዘናዎች አግኝቶ ከሆነ አውጪው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው እያንዳንዱን ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና ይፋ ማድረግ አለበት።

3/ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ መውጣትን ተከትሎ አውጪው የተሰጠውን ብድር የመመለስ አቅም ምዘና በብድር ሰነዱ የቆይታ ዘመን ውስጥ ቢያንስ በአመት አንድ ጊዜ ወይም የተሰጠው ምዘና በሚጠይቀው ደረጃ መሰረት አልያም በባለስልጣኑ ሲጠየቅ ከህም ባነሰ ጊዜ ውስጥ ምዘናውን በሰጡት እያንዳንዳቸው የምዘና ኤጀንሲዎች ምዘናውን በድጋሚ ማስገምገም አለበት ።

4/ በጥቅል ምዝገባ ሽያጭ የቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ላይ የሚሰራ ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና በመደርደሪያ ፕሮግራሙ በተጠቃለሉት በሁሉም ወይም በየዙፍ በሚቀርቡት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ላይ ሊሰራይችላል።

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 የተጠቀሰው ብድር የመመለስ ምዘና የተሰራው በየዙፍ በሚቀርቡት ላይ ከሆነ የሚከተሉት ቅድመ ሁኔታዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ በፕሮግራሙ የታቀፉ ሁሉም ዙሮች ምዘና ሊሰራላቸው ይገባል።

23. የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን የማስመዝገቢያ መስፈርቶች

በዚህ መመሪያው አንቀጽ 8 ስር ከተደነገጉት መስፈርቶች በተጨማሪ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች የምዝገባ መግለጫ የሚከተሉትን አብሮ ማቅረብ አለበት፤

- 1) የብድር ስምምነቱ ቅጂ፤
- 2) እንደተፈጻሚነቱ ፈቃድ በተሰጠው ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና አገልግሎት ኤጀንሲ የተዘጋጀ የብድር የመመለስ ብቃት ምዘና ሪፖርት፤
- 3) እንደተፈጻሚነቱ የዋስትና ስምምነቱ ቅጂ፤
- 4) በባለሥልጣኑ ሊጠየቅ የሚችል ሌላ ማናቸውም ሰነድ ወይም መረጃ፤ እና
- 5) ከሽያጩ የተገኘው ገንዘብ አንድን ፕሮጀክት ፋይናንስ ለማድረግ ከሆነ የፕሮጀክቱ የአዋጭነት ሪፖርት ያስፈልጋል። የአዋጭነት ሪፖርቱ የአዘጋጁን ስም፣ አድራሻ፣ ብቃት እና ሙያ ማካተት አለበት።

24. ሌሎች ተያያዥ መስፈርቶች

ማንኛውም አውጪ የተሸጡ የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ጋር በተያያዘደንቦችን እና ሁኔታዎችን ሊያሻሽል የሚችለው በብድር ሰነድ ሙዳላ ነዋይ ባለቤቶች ፈቃድ፣ በንግድ ሕገ፣ በግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱ፣ እና በባለሥልጣኑ ፈቃድ መሰረት ብቻ ነው።

ንዑስ ክፍል አራት

ጥቅል ምዝገባ

25. ለጥቅል ምዝገባ ብቁነት

1/ በጥቅል ምዝገባ መልክ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን ለማቅረብ ብቁ የሆነ ሕዝባዊ ኩባንያ አውጪ የሚከተሉት መካከል አንዱ መሆን አለበት፡-

ሀ) በሰነድ ሙዳላ ንዋይ ገበያ ላይ ቢያንስ ለ3 (ሶስት) ዓመታት ያህል ተመዝግቦ የቆየ፣

ለ) በቋሚ መረጃ ይፋ የማድረግ ግዴታዎቹን የተወጣ፣

ሐ) የጥቅል ምዝገባው ከመጽደቁ በፊት ባሉት 12 (አስራ ሁለት) ወራት ውስጥ መክፈል ያልቻለውን ዕዳ ጋር በተያያዘ የተቀመጡ ደንብና ሁኔታዎችን ያልጣሰ፣ እና

መ) ከካፒታል ገበያ ጋር የተያያዙ ሕጎችን ያልጣሰ።

2/ በጥቅል ምዝገባ መልክ የቀረቡ ወይም የሚሸጡት ድምር ዋጋ ከ5(አምስት) ቢሊዮን ብር ማነስ የለበትም።

26. የጥቅል ምዝገባ የጊዜ ገደብ

1/ ጥቅል ምዝገባ ጽኑ ሆኖ የሚቆየው ከጸደቀበት ቀን ጀምሮ ለ 3 (ሦስት) ዓመታት ነው።

2/ ጥቅል ምዝገባ አይታደስም።

3/ ተቃራኒው በአውጪው ወይም በባለሥልጣኑ ካልተገለጸ በስተቀር በሕግ የተቋቋመ አካል ወይም የብዙኃን ኤጀንሲ የሚያስመዘገበው ጥቅል ምዝገባ ላልተወሰነ ጊዜ ጽኑ ሆኖ ይቆያል።

27. የጥቅል ምዝገባ ማመልከቻ

1/ የጥቅል ምዝገባ ማከናወን የሚፈልግ አውጪ የምዝገባ ማመልከቻውን በዚህ መመሪያ አንቀጽ 7 ስር በተቀመጡ የማመልከቻ አቀራረብ መስፈርቶች እና በአንቀጽ 8 በተቀመጡ የምዝገባ መስፈርቶች መሰረት ማቅረብ አለበት።

2/ አውጪው እያንዳንዱ አቅርቦት በጸደቀው የጥቅል ምዝገባ መሰረት ከማውጣቱ በፊት ለባለስልጣኑ የተሻሻለ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ማቅረብ እና ፍቃድ ማግኘት አለበት።

3/ ባለስልጣኑ የቀረበለትን ተሻሻለ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ በ20 (ሃያ) የሰራ ቀናት ውስጥ ውሳኔ መስጠት ይጠበቅበታል።

28. የጥቅል ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ህትመት

የጥቅል ደንበኛ ሳቢ መግለጫው እና ተከትለው የተደረጉ ማሻሻያዎች በዚህ መመሪያ አንቀጽ 52 ባሉት ድንገጫዎች መሰረት መታተም አለባቸው።

ንዑስ ክፍል አምስት

የሌሎች የተለዩ ሽያጮች መስፈርቶች

29. ዋና ገንዘቡን ማሳደግ ሳያስፈልግ የሚደረግ የአክሲዮን

ምዝገባ

1/ በህዝብ የተያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በባለስልጣኑ መመዝገብ አለባቸው።

2/ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን በሰነድ ሙዓላ ንዋይ ገበያ የማስተዋወቅ ምዝገባ ወይም ባልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ ለሕዝብ ክፍት ሆነው እንዲሸጡ ሊያደርግ የሚፈልግ አውጪ የምዝገባ ማመልከቻውን በዚህ መመሪያ አንቀጽ 7 መሰረት ማቅረብ አለበት። ነገር ግን አውጪው በአንቀጽ 7 የተደነገገውን የድልድል ፖሊሲውን የመግለጽ ግዴታ ሟሟላት አይጠበቅበትም።

3/ በዚህ አንቀጽ መሰረት አክሲዮኖችን ለማስመዝገብ የሚገባ ማመልከቻ አውጪው ከዚህ ቀደም ባወጣቸው አክሲዮኖች ላይ ብቻ የተወሰነ መሆን ያለበት ሲሆን ማንኛውም አዲስ ሰነድ ሙዓላ ንዋይ የምዝገባ መግለጫው አካል ሆኖ ሊወጣ ወይም ሊመዘገብ አይችልም።

30. የደንበኛ ሳቢ መግለጫ የማያስፈልጋቸው አቅርቦቶች

ምዝገባ

በዚህ መመሪያ አንቀጽ 35 በተጠቀሰው መሰረት የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማቅረብ ግዴታ ነጻ ሆኖ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለማቅረብ ለባለሥልጣኑ የሚቀርብ የምዝገባ መግለጫ፣ የአቅርቦቱን ወይም የድልደላውን አስፈላጊነት ምክንያትና ዝርዝር የሚያትት እና የወጡትን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ቁጥር እና ዓይነት የሚገልፅ የመረጃ ማስታወሻ ከወጣው አቅርቦት

ጋር በተያያዘ አስፈላጊ ከሆኑ መረጃዎች እና ሰነዶች ጋር መቅረብ አለበት።

31. የጉርሻ አክሲዮኖች የምዝገባ መስፈርቶች

1/ በጉርሻ አክሲዮኖች መልክ የሚወጡ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን ለማስመዝገብ የሚቀርብ ማመልከቻ ባለአክሲዮኖች ውሳኔውን ባጸደቁ በ 1 ወር ጊዜ ውስጥ ባለሥልጣኑ ባጸደቀው ፎርም መሰረት መቅረብ አለበት።

2/ የጉርሻ አክሲዮኖች የምዝገባ ማመልከቻ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-

- ሀ) እንዳስፈላጊነቱ የዳይሬክተሮች ቦርድ የጉርሻ አክሲዮኖች እንዲወጡና እንዲመዘገቡ ያጸደቀበት የተረጋገጠ የውሳኔ ቅጂ፤
- ለ) በድንገተኛ ጠቅላላ ጉባኤ ባለአክሲዮኖች የጉርሻ አክሲዮኖቹን የፈቀዱበት የተረጋገጠ የውሳኔ ቅጂ እና
- ሐ) የምዝገባ መግለጫው የተሟላ፣ ትክክለኛና፣ ጠቅላላ መሆኑንን ለማረጋገጥ የሚያስፈልግ ሌላ ማናቸውም መረጃ።

3/ ባለሥልጣኑ የጉርሻ አክሲዮኖቹ እንዲወጡ በተወሰነበት ጊዜ ኩባንያው ከነበረው መጠባበቂያ ፈንዶች ወይም ከትርፍ ላይ ለጉርሻ አክሲዮኖቹ ክፍያ እንዲሆን ታስቦ የተቀመጠ ፈንድ መኖሩን ከአውጪው የፋይናንስ ሪፖርቶች ላይ ያረጋግጣል።

4/ ባለሥልጣኑ ሁሉም የምዝገባ መስፈርቶች መሟላታቸውን ሲያረጋግጥ፣ ማመልከቻው በደረሰው በ7 (ሰባት) የስራ ቀናት ውስጥ የጉርሻ አክሲዮኖቹን ይመዘግባል።

5/ ይህ አንቀጽ ተፈጻሚ የሚሆነው የጉርሻ አክሲዮኖችን ከማውጣታቸው በፊት በባለሥልጣኑ አግባብ ባለው ሁኔታ የተመዘገቡ የባለቤትነት አክሲዮኖች ባላቸው አውጪዎች ላይ ብቻ ነው።

32. የተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋይ የምዝገባ

መስፈርቶች

- 1/ በሚመለከታቸው ወገኖች መካከል አስቀድሞ በተደረጉ ስምምነቶች ወይም ሁኔታዎች መሠረት የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ወደ አክሲዮንነት ከተቀየረ በኋላ ለውጡ በተደረገ በሰላሳ (30) የካላንደር ቀናት ውስጥ በባለሥልጣኑ መመዝገብ አለባቸው።
- 2/ ከተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋይ የሚመነጩ አክሲዮኖችን ለማስመዝገብ የሚቀርብ ማመልከቻ የሚከተሉትን አብሮ ማቅረብ አለበት፡-

- ሀ) የሚከተሉትን ዝርዝሮች የያዘ የመረጃ ማስታወሻ
 - i) የተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ስምምነቱ መሰረታዊ ነጥቦች
 - ii) የሚለወጠውን መጠን
 - iii) የለውጡ ምክንያትና መሰረት
 - iv) የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋይ አውጪው፣ገዢው እና አዲስ የሚወጣው አክሲዮን ባለቤት ስም
 - v) የተፈረመውን እና የተከፈለውን የአውጪውን የካፒታል መጠን የሚያሳይ መረጃ
 - vi) የብድር ሰነድ ሙዳለ ነዋሪዎች የሚቀየሩባቸው የአክሲዮን አይነቶች እና ተያያዥ መብቶች
 - vii) የአውጪው የአክሲዮን ካፒታል፣ የአክሲዮን መዋቅር እና

የዕዳ አቋም ላይ የሚያስከትለው ውጤት

ለ) በኩባንያው ዋና ጸሀፊ አግባብነት ባለው መልኩ የተረጋገጠ የተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ስምምነት ቅጂ

ሐ) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ማውጣትን በመፍቀድ የተሰጠ የዳይሬክተሮች ቦርድ የውሳኔ መግለጫ

መ) ካፒታል ለመጨመር ወይም ተለዋጭ የዕዳ ሰነድ ለማውጣት በባለአክሲዮኖች ልዩ ጠቅላላ ጉባኤ የተላለፈ ውሳኔን የሚገልፅ እውቅና የተሰጠው ቅጂ፤

ሠ) በብድር ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ስምምነቱ መሰረት የተሰጠ የክፍያ፣ እና

ረ) ማናቸውም በባለሥልጣኑ የሚጠየቁ ሌሎች መረጃዎች

3/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት የሚኖራቸው ከብድር ሰነድ ሙዓለ ነዋሪዎች ለውጥ በፊት አግባብ ባለው ሁኔታ በባለሥልጣኑ የተመዘገቡ አክሲዮኖች ባሏቸው አውጪዎች ላይ ብቻ ነው።

ምዕራፍ ሶስት

የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ለሽያጭ ማቅረብ

ክፍል አንድ

ጠቅላላ መስፈርቶች

33. የግብይት አማካሪ ሹመት

1/ ሰነድ ሙዓለ ንዋሪዎችን በባለሥልጣኑ ለማስመዘገብ የሚፈልግ

አውጪ በባለሥልጣኑ የሚጠበቅበትን ግዴታዎች በሚሟላት ረገድ ጥሩ አቋም ላይ ያለ የግብይት አማካሪ መሾም አለበት።

2/ የግብይት አማካሪው የሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ አቅርቦት ከአዋጁ፣ ከዚህ መመሪያ እና ከሌሎች ባለሥልጣኑ የሚያወጣቸው መመሪያዎች ድንጋጌዎች ጋር የማይቃረን መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት።

3/ የግብይት አማካሪው የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩበታል፡-

ሀ) የካፒታል ገበያን እና የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አቅርቦትን በተመለከተ ተፈጻሚነት ያላቸውን ህጎች በማክበር አውጪውን ማማከር እና አቅጣጫን ማመላከት፤

ለ) ከኩባንያው ፣ ከባለ አክሲዮኖቹ እና ከሌሎች ባለድርሻ አካላት ጋር በተያያዘ ያለባቸው ኃላፊነት እና ግዴታዎች በተመለከተ ለዳይሬክተሮች ቦርድ እና አስተዳደር ለማሳወቅ የሚያስችሉ ምክንያታዊ እርምጃዎችን መውሰድ ፤

ሐ) የምዝገባ መግለጫን እና ሌሎች የግብይት ሰነዶች ዝግጅትን ማስተባበር፤

መ) በአቅርቦቱ ላይ የሚሳተፉ ሌሎች ባለሙያ አካላት ተግባራትን ማስተባበር፤

ሠ) የምዝገባ መግለጫውን ለባለሥልጣኑ ማስገባት እና ባለሥልጣኑ ለሚያቀርባቸው ማናቸውም ጥያቄዎችና ለሚፈልጋቸው ማብራሪያዎች ስለ አውጪው ሆኖ መልስ መስጠት፤

ረ) አውጪው በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ ከሆን የግብይት አማካሪው ሽያጭ ስላለበት ሁኔታ እና በዚህ መመሪያ የተጣሉበትን ኃላፊነቶች እና ግዴታዎች በትጋት እየተወጣ መሆኑን የሚያረጋግጥ ሪፖርት ማቅረብ አለበት። ሪፖርቱ መቅረብ ያለበት፡-

- I. ሽያጭ እያተከናወነ ባለበት ወቅት በየሶስት ወሩ፣ እና
 - II. በአንቀጽ 18 ስር በተመለከተው መሰረት የሰነድ ሙዳለ ንዋይ አውጪው ምዝገባ ሲጠናቀቅ ነው።
- እና

ሰ) የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ማውጣትን በተመለከተ በዚህ መመሪያ የተጠቀሱትን ወይም በባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚጠየቁትን ሌሎች ማናቸውም ተግባራት ማከናወን።

4/ ከአንድ በላይ የግብይት አማካሪ በሚሾምበት ጊዜ አውጪው ከእነዚህ የግብይት አማካሪዎች መሃል መሪ የግብይት አማካሪ መርጦ መሰየም አለበት፡፡

5/ ባለሥልጣኑ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 35(1) ሥር የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማቅረብ ነፃ ለተደረጉት አቅርቦቶች፣ ድልድሎች የግብይት አማካሪ ለመሾም የሚጠየቀውን መስፈርት መተው ይችላል

34. የደንበኛ ሳቢ መግለጫ መስፈርቶች

ማንኛውም ሰው በሚከተሉት ሁኔታዎች ካልሆነ በስተቀር በባለሥልጣኑ የጸደቀ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ሳይኖረው ሰነድ ሙዳለ ንዋይን መሸጥ፣ ማቅረብ ወይም ለሽያጭ ለማቅረብ መጠየቅ አይችልም፡-

1) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 35 መሰረት የሰነድ ሙዓለ ንዋይ አቅርቦቱ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማውጣት በአግባቡ ነጻ የተደረገ እንደሆነ ወይም

2) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 5 መሰረት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ በባለሥልጣኑ ከማስመዘገብ ግዴታ ነጻ የተደረጉ እንደሆነ።

35. የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማውጣት ግዴታ ነጻ መሆን

1/ በዚህ መመሪያ በምዕራፍ ሁለት ክፍል አንድ ሥር የተቀመጠው የደንበኛ ሳቢ መግለጫን የማቅረብ ግዴታ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ የማቅረብ ግዴታ በሚከተሉት ላይ ተፈፃሚ አይሆንም፡-

ሀ) የአውጪውን ሌሎች ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች በመቀየር ወይም በመለዋወጥ የተገኙ አክሲዮኖች ሲሆኑ፣ እነዚህ አክሲዮኖች ከዚህ በፊት የወጡና በባለስልጣኑ የተመዘገቡ የአክሲዮን ምድቦች ሲሆኑ፣

ለ) ወደፊት የመግዛት መብትን እና የዋስትና ሰነድን ጨምሮ የአውጪው ሌሎች ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች የሚያስገኙትን መብቶች በመገልገል የተገኙ አክሲዮኖች እና እነዚህ አክሲዮኖች ከዚህ በፊት የወጡና በባለስልጣኑ የተመዘገቡ የአክሲዮን ምድቦች ሲሆኑ፣

ሐ) በተመሳሳይ ምድብ ያሉ ነባር አክሲዮኖችን ለመተካት የወጡ አክሲዮኖች ሲሆኑ እና አዲሱን አክሲዮን ማውጣት ካገታለን የማያሳድግ ሲሆን፣

መ) ለነባር ባለአክሲዮኖች ያለክፍያ የሚቀርብ፣ የተደለደለ ወይም የሚደለደል አክሲዮን ወይም በጉርሻ መልኩ የሚሰጥ እና ጉርሻውን ካሰጠው የአክሲዮን ምድብ ጋር ተመሳሳይ ምድብ የሆነ አክሲዮን ወይም

ሠ) ለነባር ሰራተኞች በአሰሪያቸው የሚደረግ አቅርቦት፣ ድልድል ወይም የሚደለደል አክሲዮን።

2/ የውህደትን፣ በነባር ማኅበር የመዋጥን እና የመከፋፈልን የሚመለከቱ ሕጎችን በተከተለ መልኩ በመጣ ውህደት፣ በነባር ማኅበር መዋጥ፣ መከፋፈል ወይም በአክሲዮኖች ልውውጥ ጊዜ የሚደረግ የአክሲዮኖች አቅርቦት፣ እነዚህን አክሲዮኖች ያቀረበው አውጪ በሰነድ ሙዓላ ንዋይ ገበያ ላይ የተመዘገበ እና በዚህ መመሪያ መሰረት በቋሚነት መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታውን እየተወጣ ያለ ድርጅት ከሆነ በባለሥልጣኑ ልዩ ፈቃድ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማውጣት ግዴታ ነፃ ሊደረግ ይችላል።

3/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 መሰረት የተደነገገው ቢኖርም፣ የወጡትን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች አቅርቦት ወይም ድልድል ምክንያትና ዝርዝር እንዲሁም ብዛት እና ዓይነት የሚገልጽ የመረጃ ማስታወሻ ወይም የግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነድ ለኢንቨስተሮቹ መቅረብ ያለበት ሲሆን፣ ይህ ከሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ከማውጣት ጋር በተያያዘ የሚዘጋጅ ሰነድ ምንም ዓይነት ሀሳተኛ፣ አሳሳች ወይም ያልተሟላ መረጃ መያዝ የለበትም።

36. የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ቅርጽ እና ይዘት

1/ እንደተፈጻሚነቱ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ይዘት በዚህ መመሪያ ክፍል አራት ስር የተዘረዘሩ መረጃዎችን ማካተት አለበት።

2/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የተካተቱ መረጃዎች ኢንቨስተሮች በቀላሉ ሊረዱቸውና ሊመረምሯቸው በሚያስችል መልኩ እና በስራቸው ውስጥ ያሉትን ዋና ዋና ጉዳዮች በሚጠቁሙ ተገቢው ርዕሶች ወይም ምዕራፎች ተዋቅረው መቅረብ አላባቸው።

3/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የተካተቱ መረጃዎች ያለ በቂ ማብራሪያ ወይም የፍሬ ነገር መሰረት የትርፍ ወይም ገቢ ትንበያ ወይም ወደፊትን

አመላካች መግለጫዎችን ጨምሮ ግምቶችን፣ ትንበያዎችን ማካተት የለባቸውም።

4/ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ኦዲት ያልተደረገ ወይም በውጭ ኦዲተር ያልተመረመረ የሒሳብ መግለጫን መሰረት ያደረገ የፋይናንስ መረጃን ከያዘ መረጃው የሚከተሉትን ሟሟላት አለበት፤

ሀ) ኦዲት ከተደረገ ወይም ከተመረመሩ የሒሳብ መግለጫዎች ጋር መጣጣም እና አለመጣረስ፤

ለ) የተጠቀሰው መረጃ ኦዲት ከተደረገ የሒሳብ መግለጫ እንዳልተወሰደ በግልጽ ማሳየት፤ እና

ሐ) የሒሳብ መግለጫው በምን መልኩ እንደተዘጋጀ መግለጽ

5/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ እንዲካተቱ የሚያስፈልጉ መረጃዎች በዚህ መመሪያ ክፍል አምስት በተቀመጠው ቅደም ተከተል መሰረት እና የሚያስፈልጉ መረጃዎችን በማያደበዝዝ፣ በማይደብቅ እና መረጃዎቹን ጎዶሎ ወይም አሳሳች በማያደርግ መልኩ መቅረብ አለባቸው።

6/ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ኢንቨስተሮች በመረጃ ላይ የተመሰረተ የኢንቨስትመንት ውሳኔ ለማድረግ እንዲችሉ ምክንያታዊ በሆነ መልኩ እንዲካተቱ የሚጠይቁት ወይም የሚጠብቁት መረጃዎችን ሁሉ ማካተት አለበት።

7/ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹን ለመግዛት የሚያመለክቱ ሰዎች የሚሞሏቸው እና አመልካቾች ስማቸውን፣ አድራሻቸውን፣ እና ሊገዙ የሚፈልጓቸውን የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች መጠን የሚሞሉበት የማመልከቻ ቅጽ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መካተት አለበት።

8/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መካተት ያለባቸው መረጃዎች ለደንበኛ ሳቢ መግለጫው ኃላፊነት ያለበት ማንኛውም ሰው የሚያውቃቸው ወይም ማወቅ የሚገባው መረጃዎች ናቸው።

9/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ሊካተቱ የሚገባቸውን መረጃዎች ለመወሰን ባለሥልጣኑ የአውጪውን ወይም የአቅራቢውን ባህሪ እና ለሽያጭ የቀረቡትን የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ዓይነት ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።

37. በመጥቀስ ማካተት

1/ ለባለሥልጣኑ ቀድሞ የቀረበና በባለሥልጣኑ፣ በአውጪው ወይም በሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ በኩል ለሕዝብ የተለቀቀ እና ለሕዝብ ተደራሽ ሆኖ የቀጠለ መረጃ በምዝገባ መግለጫው ውስጥ በመጥቀስ ብቻ ሊካተት ይችላል።

2/ በምዝገባ መግለጫው ውስጥ በመጥቀስ የተካተተ መረጃ የሚከተሉትን መሆን አለበት፤

ሀ) በአውጪው ከተያዘ መረጃ በጣም የቅርቡ መሆን አለበት

ለ) የመረጃውን ምንጭ መጥቀስ አለበት፤ እና

ሐ) መረጃውን እንዴት ማግኘት እንደሚቻል መግለጽ አለበት።

3/ በመጥቀስ የተካተተ መረጃ በሰነዱ ዓይነት፣ ቀን፣ ገጽ ቁጥር፣ አንቀጽ፣ ርዕስ፣ ወይም ባለሥልጣኑ በሚደነግገው ሌሎች የመለያ መንገዶች በግልጽ መለየት አለበት።

4/ የአንድ ሰነድ የተወሰኑ ገጾች ብቻ በመጥቀስ ከተካተቱ እና እንደ ኤግዚቢት ከተያያዙ መረጃው የተወሰደበት ሰነድ በማስታወሻው በግልጽ መለየት አለበት።

5/ አንድን መረጃ በመጥቀስ ማካተት መግለጫውን ያልተሟላ፣ ግልጽ ያልሆነ፣ ወይም አሳሳች የሚያደርገው ከሆነ መረጃው በመጥቀስ መካተት የለበትም።

38. በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ኃላፊነት ያለባቸው ሰዎች

1/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ውስጥ ለተካተቱ መረጃዎች ኃላፊነት ያለባቸው ሰዎች፤ የተሳሳተ፣ አሳሳች፣ ወይም ያልተሟላ መረጃ በመሆኑ የተነሳ ሰዎች መረጃውን በማመን ለደረሰባቸው ኪሳራ ወይም ጉዳት በአንድነትና በተናጥል ካሳ የመክፈል ሃላፊነት አለባቸው።

2/ ኃላፊነት ያለባቸው ሰዎች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

ሀ) ደንበኛ ሳቢ መግለጫውን ያወጣው የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች አውጪ፤

ለ) የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል የሆነ ማናቸውም ሰው እና በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ወዲያው ወይም ወደፊት የኩባንያው ዳይሬክተር ለመሆን እንደተስማማ ስሙ እንዲጠቀስ የፈቀደ ሰው፤

ሐ) በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ አደራጆች፤

መ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው በሙሉ ወይም በከፊል ኃላፊ ለመሆን የተስማማ እና ይሄም በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተጠቀሰ ሰው፤

ሠ) አቅራቢው አውጪው ካልሆነ የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች አቅራቢው። አቅራቢው የሕግ ሰውነት ያለው ተቋም ከሆነ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው በወጣ ጊዜ የተቋሙ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል የሆነ ሰው ሁሉ፤ ወይም

ረ) ከዚህ ቀደም ባሉት አንቀጾች ባይካተትም የደንበኛ ሳቢ መግለጫውን፣ አባሪ የደንበኛ ሳቢ መግለጫውን፣ ወይም ለግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱን ይዘቶች ወይም ማናቸውንም ክፍል አስመልክቶ ፈቃድ የሰጠ ወይም ያጸደቀ።

3/ አንድ ሰው ኃላፊነት የወሰደው ወይም የፈቀደው የማናቸውም ደንበኛ ሳቢ

መግለጫን የተወሰነ ክፍል ከሆነ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2(መ እና ረ) መሰረት ሃላፊ የሚሆነው ለዛ ክፍል ብቻ ሲሆን ይህም የሚሆነው በተካተተበት መልኩ እና አውድ ለተስማማ ነው።

4/ ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ወይም ከግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነድ የሚመነጭ ኃላፊነትን የሚያቃልል፣ የሚገድብ፣ ወይም የሚያስወግድ ማንኛውም ስምምነት፣ ድንጋጌ፣ ማስጠንቀቂያ፣ ወይም አባባል ዋጋ የለውም።

39. በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የከፍተኛ ባለሙያ መግለጫ

በከፍተኛ ባለሙያ የተሰጠ ሞያዊ መግለጫ በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ውስጥ መካተት የሚችለው የሚከተሉት ሁኔታዎች የተሟሉ ከሆነ ብቻ ነው፡-

ሀ) ከፍተኛ ባለሙያው በጽሁፍ ፈቃዱን ከሰጠ እና የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመጽደቁበፊት የሰጠውን ፈቃድ ያላነሳ ከሆነ

ለ) ሞያዊ መግለጫው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የቀረበው ባለሞያው በሰጠው ቅርጽና አውድ ከሆነ፤

ለ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ከፍተኛ ባለሙያው ፈቃዱን እንደሰጠ እና እንዳልሰረዘው በግልጽ የተቀመጠ ከሆነ ፣ እና

ሐ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ስሙ የተጠቀሰውን የከፍተኛ ባለሙያ ልምድ እና ብቃት በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ውስጥ የተካተተ ሲሆን።

40. ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ቀሪ ስለመደረግ

በዚህ መመሪያ መሰረት በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ሊካተት የሚገባ መረጃ ቢሆንም መረጃው ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ እንዲቀር በሚከተሉት ሁኔታዎች ባለሥልጣኑ ሊፈቅድ ይችላል፡-

ሀ) የመረጃው ይፋ መደረግ የሕዝብ ጥቅምን የሚጻረር ከሆነ፣ ወይም

ለ) የመረጃው ይፋ መደረግ ለአውጪው ጥብቅ ስጋት ከሆነ እና መረጃውን ቀሪ ማድረግ ሕዝብን የማያሳስት ከሆነ እና በባለሥልጣኑ ዕይታ መረጃው ጠቃሚነቱ ዝቅተኛ ብቻ ከሆነ እና የአውጪውን እንቅስቃሴዎች፣ ሀብቶች፣ ዕዳዎች፣ የገንዘብ አቋም፣ ትርፎችና ኪሳራዎች፣ ወይም ስጋቶችና እጣፈንታን አስመልክቶ መረጃው ተጽእኖ የሌለው ከሆነ።

41. ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመጽደቁ በፊት የሚደረጉ ለውጦች

1/ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከቀረበ በኋላ ነገር ግን ከመጽደቁ በፊት ጉልህ ለውጥ ከተከሰተ ወይም በቀረበው መረጃ ውስጥ ስህተት ከተገኘና በዚህም በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተካተቱ ፍሬነገሮችን አሳሳች፣ ትክክል ያልሆነ፣ በቂ ያልሆነ፣ ወይም በማናቸውም መልኩ ያልተሟላ የሚያደርግ ከሆነ፣ በተቻለ ፍጥነት እና በማናቸውም ሁኔታ ለውጡ ከተከሰተ ወይም ስህተቱ ከታወቀ በ10 (አስር) ካላንደር ቀናት ውስጥ አውጪው ስህተቱን ወይም ለውጡን የሚያሳይ ማሻሻያ እና በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተካተቱ መረጃዎችን እውነተኛ፣ ትክክለኛና፣ የተሟሉ እንዲሆኑ የሚያደርጉ ወቅታዊ መረጃዎችን ማቅረብ አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ስር ያለውን ግዴታውን አውጪው መወጣት ካልቻለ ባለሥልጣኑ አውጪው ማሻሻያዎችን እንዲያቀርብ ሊያዝ ወይም ምዝገባውን ውድቅ ሊያደርግ ይችላል።

ክፍል ሁለት

ጤሎች ለምዝገባ የሚያስፈልጉ ሰነዶች

42. የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት መስፈርት

1/ በዚህ መመሪያ መሰረት እንዲቀርብ የሚጠየቅ የሂሳብ መግለጫ እና የሂሳብ ሪፖርት በወቅቱ ተፈጻሚነት ባለው የሂሳብ አያያዝ ሪፖርት አዘገጃጀት መሰረት የተዘጋጀ መሆን አለበት።

2/ በአንቀጽ 8 (1) (ሐ) (ix)(i) ላይ የተጠቀሰውን የፋይናንስ መረጃ ማሟላት የማይችሉ ሰነድ ሙዳለ ንዋይ አውጪዎች በዚህ አንቀጽ ውስጥ የተቀመጡትን ቅድመ ሁኔታዎች ማክበር አለባቸው።

3/ አንድ የምስረታ ሒደቱን ያጠናቀቀ ነገር ግን ሥራ ከጀመረ ወይም ከተመሰረተ 3 አመት ያልሞላው ሰነድ ሙዳለ ንዋይ አውጪ በአንቀጽ 8 (1) (ሐ) (ix) ውስጥ የተጠቀሰውን የፋይናንስ መረጃ ሳይጨምር በዚህ መመሪያ አንቀጽ 8 ከተጠቀሱት ቅድመ ሁኔታዎች ጋር የሚከተሉትን ማሟላት ይኖርበታል፡-

ሀ) እንደ አግባብነቱ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከመውጣቱ በፊት ከባንያው ከተመሰረተበት ዕለት ጀምሮ ሊሸፈን እስከቻለው የመጨረሻው ቀን ድረስ ያለውን ጊዜ የሚያጠቃልል የፋይናንስ አዲት መረጃ፣ እና

ለ) በዚህ አንቀጽ በተገለጸው መሰረት የተዘጋጀ ዝርዝር የንግድ ሥራ እቅድ።

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ውስጥ የተጠቀሰው አውጪ የሚከተሉትን በአጠቃላይ ያካተተ የንግድ ሥራ ዕቅድ ማቅረብ አለበት፡-

ሀ) የአውጪውን ስተራቴጂያዊ ዓላማዎች፣

ለ) አዳዲስ ምርቶች ወይም አገልግሎቶችን በማስተዋወቅ ንግዱን ለማሳደግ ያለውን ዕቅድ እንዲሁም ሽያጭና ገቢን ለማመንጨት ያሉትን ዕቅዶች፤

ሐ) የንግድ ሥራ ዕቅዱ በዋነኝኛነት ታሳቢ አድርጎ የተነሳባቸውን መሰረታዊ እሳቤዎች፤ እና

መ) የንግድ ሥራ ዕቅዱ የተመሰረተባቸው ዋነኛ እሳቤዎች መለወጥ በንግድ ዕቅዱ ላይ የሚኖረው ተጽዕኖ ግምገማ።

5/ የንግድ ሥራ ዕቅዱ በትንሹ በምዝገባ መግለጫ ውስጥ ለሚካተተው የፋይናንስ ሪፖርት የሚያስፈልገውን የ3 ዓመት ጊዜ የሚሸፍን ወይም ለሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪው የተለየ የንግድ ሀሳብ አግባብነት ያለው መሆን አለበት።

6/ ባለስልጣኑ እንደ የምዝገባው አላማ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ የተጠቀሰው አውጪ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 13 (1) መሰረት በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ ሊያሟላቸው የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን እንዲያሟላ ሊጠይቅ ይችላል።

43. የሰነድ ሙዓላ ነዋዮች የዋጋ ምዘና ሪፖርት

በዚህ መመሪያ አንቀጽ 8(1)(ሐ)(x) መሰረት በሚገባው የሰነድ ሙዓላ ነዋዮች የዋጋ ምዘና ሪፖርት ባለሥልጣኑ በግመታ ሪፖርቱ ውስጥ የተጠቀሰውን መረጃ እውነተኛነትና ትክክለኛነት በተመለከተ ጥርጣሬ በሚኖርበት ጊዜ በአውጪው ወይም በአቅራቢው ወጪ በሌላ የግብይት አማካሪ የተዘጋጀ ሁለተኛ የሰነድ ሙዓላ ነዋዮች የግመታ ሪፖርት እንዲቀርብለት መጠየቅ ይችላል።

44. ገለልተኛ የውጪ የሕግ አስተያየት

1/ በአንቀጽ 8(1)(ሐ)(Xiii) መሰረት የሚገባው ገለልተኛ የውጪ የሕግ አስተያየት የሚከተሉትን ነገሮች ማካተት ይኖርበታል፡-

ሀ) አውጪው በአግባብ የተቋቋመ እና የሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን የማውጣት ስልጣን ያለው መሆኑን፤

ለ) የአውጪው ካፒታል እና ያቀረባቸው ማናቸውም ለውጦች ተፈጻሚ ከሆኑ ህጎች ጋር የሚጣጣሙ እና አስፈላጊ የሆኑ ፈቃድዎችን ያገኙ ስለመሆናቸው፤

ሐ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ላይ እንደተገለጸው የአውጪውን ንግድ ወይም የታቀደ ንግድ ለመከወን የሚያስፈልጉት ሁሉም ፈቃዶች በአግባቡ የተገኙ መሆናቸውን፤

መ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ላይ እንደተገለጸው የአውጪውን ንግድ ወይም የታቀዱ የንግድ ሥራዎችን ለማከናወን የሚያስፈልጉት ሁሉም ይሁንታዎች በትክክል የተገኙ መሆኑን፤

ሠ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫ ወይም የግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነድ ላይ የአውጪውን አበይት ንብረቶች ባለቤትነትን የሚያረጋግጡ ማስረጃዎችን ትክክለኛነት፤

ረ) ማንኛውም ወሳኝ ውሎች እና ከሚመዘገቡት ሰነድ ሙዳለ ነዋዮች ጋር የተገናኙ ከውክልና ሻጩ፤ ከግብይት አማካሪው እና ከሌሎች ባለሙያዎች ጋር የተደረጉ ስምምነቶች፤

ሰ) የአውጪውን ወይም ለማውጣት የታሰበውን ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ሕጋዊ ቁመና የሚመለከቱ ማናቸውንም ወሳኝ መረጃዎች፣ እና

ሸ) ከቀረበው የሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ምዝገባ ማመልከቻ አንጻር በባለሥልጣኑ ሊጠየቁ የሚችሉ ማናቸውንም ሌሎች የህግ ጉዳዮች፤

2/ ገለልተኛ የውጪ የሕግ አስተያየት አቅራቢው በኢትዮጵያ ውስጥ የተመዘገበ እና ብቁ የሆነ የህግ ባለሙያ ወይም የህግ ተቋም መሆን አለበት።

ክፍል 3፤ የምዝገባ መግለጫ ግምገማ ሂደት

45. የምዝገባ መግለጫ ግምገማ

1/ ባለሥልጣኑ ከምዝገባ መግለጫው ጋር የቀረቡት መረጃዎች እና ሰነዶች ትክክለኛ፣ በበቂ ሁኔታ ግልጽ፣ ሁሉን አካታች፣ ዝርዝር እና ወቅታዊ መሆናቸውን ለማረጋገጥ መገምገም አለበት። ነገር ግን የማናቸውንም ግብይት ተገቢነት ወይም ኢንቨስትመንቱ ለማናቸውም ኢንቨስተር ተገቢ ስለመሆኑ ምዘና አያደርግም።

2/ የባለሥልጣኑ የግምገማ ሂደት ይፋ የተደረጉት መረጃዎች የተሟሉ እና ትክክለኛ ስለመሆናቸው ማረጋገጫ አይደለም። እንዲሁም ይፋ ለተደረጉ መረጃዎች የተሟሉና ትክክለኛ መሆናቸውን ኃላፊነቱ በአውጪው እና የአውጪውን የቀረቡ ሰነዶች በማዘጋጀት ሂደት በተሳተፉ ሰዎች ላይ ነው።

3/ ባለሥልጣኑ የምዝገባ መግለጫው ላይ ያለውን አስተያየት እንደ ነገሩ ሁኔታ እንዲሻሻል፣ እንዲታደስ፣ መረጃ እንዲጠራ ወይም ደንበኛ ሳቢ መግለጫው

ያለው ጉደለት እንዲሟላ በመጠየቅ ለአውጪው ማሳወቅ አለበት።

4/ የመጀመሪያው ረቂቅ ቅጂ ለባለሥልጣኑ ከቀረበ በኋላ የሚቀርቡ ሌሎች የምዝገባ መግለጫዎች ከቀደመው ቅጂ አንጻር የተደረገባቸውን ለውጦች በግልጽ ማሳየት አለባቸው። እንዲሁም ከባለሥልጣኑ የተሰጡ አስተያየቶች እንዴት እንደተስተናገዱ የሚያስረዳ የተለየ የጽሁፍ ማብራሪያ መቅረብ አለበት። ምልክት ያልተደረገበት ወይም ንጹህ ቅጂ አብሮ መቅረብም አለበት።

5/ ለባለሥልጣኑ የቀረበው የመጨረሻ ረቂቅ የምዝገባ መግለጫ ጋር የሚከተሉት መቅረብ አለባቸው፦

ሀ) የምዝገባ መግለጫ ይፋ የማድረግ መስፈርቶች እና ሌሎች ተጨማሪ የባለሥልጣኑ ጥያቄዎች እንዴት እንደተሟሉ የሚያሳይ ዝርዝር፣እና

ሐ) ባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚጠይቀው ማናቸውም ሌላ መረጃ።

46. የማመልከቻው የጊዜ ሰሌዳና ሒደት

1/ የምዝገባ ማመልከቻው ለባለሥልጣኑ ከገባ በኋላ ማንኛውም በሒደት ላይ ያለውን ማመልከቻ በተመለከተ ከባለሥልጣኑ ወይም ወደ ባለሥልጣኑ የሚደረጉ ግንኙነቶች በመደበኛ ደብዳቤ አማካኝነት መደረግ አለባቸው።

2/ በዚህ መመሪያ በሌላ አኳኋን ካልተገለጸ በስተቀር ለባለስልጣኑ የገባው የምዝገባ ማመልከቻ በ 20 (ሀያ) የሥራ ቀናት ውስጥ መታየት አለበት። አቅርቦቱ የመጀመሪያ ዙር የሕዝብ ሽያጭ በሚሆንበት ጊዜ ይህ የጊዜ ገደብ 30 (ሰላሳ) የስራ ቀናት መሆን አለበት።

3/ ባለሥልጣኑ በማመልከቻው ውስጥ በድጋሚ መታየት፣ መሻሻል፣ መብራራት ያለባቸውን መረጃዎች ወይም መሟላት ያለባቸውን ጉድለቶችን በመለየት ለአውጪው፣ ለአቅራቢው፣ ወይም ለግብይት አማካሪው አስተያየቶቹን ከሰጠ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ የተጠቀሰው የጊዜ ገደብ እንደ አዲስ መቁጠር ይጀምራል።

4/ ባለስልጣኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ በምዝገባ መግለጫው ላይ አስተያየት ከመስጠት መዘግየቱ የምዝገባ መግለጫውን የማፅደቅ ወይም ውድቅ የማድረግ ውጤት እንዳለው ተደርጎ ሊቆጠር አይችልም።

47. የምዝገባ መግለጫ ማጽደቅ

1/ ባለስልጣኑ እንደ አግባብነቱ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ወይም የግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነድን በማካተት የቀረበለት የምዝገባ መግለጫውስጥ የተካተቱት መረጃዎች ምሉዕ፣ ትክክለኛ፣ በበቂ ሁኔታ ግልፅ፣ የተሟላ፣ ምክንያታዊ በሆነ ደረጃ ገላጭ እና ወቅታዊ መሆናቸውን እንዲሁም አቅርቦቱ ወይም መውጣቱ የባለሥልጣኑ ዋና ዓላማዎች ላይ ተጽዕኖ የማይፈጥር መሆኑን ሲያረጋግጥ የምዝገባ መግለጫውን ማፅደቅ አለበት።

2/ የምዝገባ መግለጫው በባለስልጣኑ መፅደቅ በመግለጫው ውስጥ የተካተቱ መረጃዎችን ትክክለኝነት ማረጋገጫ ተደርጎ ሊወሰድ አይችልም፣ እንዲሁም ከመግለጫው ጋር የተያያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለገዢዎች እንደመጠቀም ወይም እንደመምከር ሊቆጠር አይገባም።

3/ የምዝገባ መግለጫ እንደፀደቀ የሚቆጠረው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ወይም በግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱ ላይ የተገለፁትን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በተመለከተ ብቻ ነው።

48. የምዝገባ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ምዝገባ የምስክር ወረቀት

1/ የምዝገባ መግለጫው ሲጸድቅ ባለስልጣኑ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ምዝገባ የምስክር ወረቀት ለአውጪው በተዘጋጀው ፎርም መሰረት ለአውጪው መስጠት አለበት።

2/ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱ በባለሥልጣኑ የተመዘገበውን ዓይነት እና መጠን ጨምሮ አውጪው ያስመዘገባቸውን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ዝርዝር መግለፅ አለበት።

49. በማዕከላዊ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ግምጃ ቤት ማስመዝገብ

ባለስልጣኑ የምዝገባ ሰርተፊኬት ከሰጠ በኋላ፦

1. የምዝገባ የምስክር ወረቀት የተሰጣቸው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ቀደም ብለው በባለአክሲዎኖች የተያዙ በሆነ ጊዜ አውጪው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ግዑዝ አልባ የማድረግ መመሪያ ላይ በተቀመጡት መስፈርቶች መሰረት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን ግዑዝ አልባ አድርጎ በማዕከላዊ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ግምጃ ቤት ማስመዝገብ አለበት፤

2. የምዝገባ ሰርተፊኬቱ የተሰጣቸው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች አዲስ በሆኑ ጊዜ አውጪው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን በአምስት (5) የሰራ ቀናት ውስጥ በማዕከላዊ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ግምጃ ቤት ማስመዝገብ አለበት።

50. መግለጫው ውድቅ መደረግ ወይም ተቀባይነት

አለማግኘት

1/ ባለስልጣኑ የሚከተሉትን ሁኔታዎች ሲኖሩ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ምዝገባ ማመልከቻ ውድቅ ያደርጋል፡-

ሀ) የምዝገባ መግለጫው ሲታይ ያልተሟላ፣ የሚያሳስት፣ በየትኛውም ወሳኝ ጉዳይ ዙሪያ ትክክለኛ ያልሆነ፣ ስለ ወሳኝ ፍሬ ነገሮች እውነተኛ ያልሆነ መግለጫ ያካተተ ወይም በመግለጫው ውስጥ መግለፅ ግዴታ የሆነባቸውን ወሳኝ ፍሬ ነገሮች ሳያካትት የቀረ እና አውጪው የምዝገባ መግለጫውን በተጠየቀው መሠረት ሳያሻሽል የቀረ ከሆነ፤

ለ) አውጪው፣ ከፍተኛ ኃላፊዎች፣ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል፣ አውጪውን የሚቆጣጠረው ሰው፣ ተመሳሳይ ተግባራትን የሚያከናውን ሰው፣ ወይም ማንኛውም የውክልና ሻጭ፣ የግብይት አማካሪ፣ ወይም የሕግ ማስከበር አማካሪ ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት ሀሰተኛነትን፣ ማታለልን፣ ዕምነት ማጉደልን ወይም የተከለከሉ የግብይት ድርጊቶችን በመፈፀም የጥፋተኝነት ውሳኔ የተሰጠባቸው ፣ ወይም መክሰራቸው ሥልጣን ባለው ፍ/ቤት የታወጀ ከሆነ ፤

ሐ) የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ይዘት ወይም የአውጪው ድርጊት የአዋጁን፣ የዚህን መመሪያ፣ የሌሎች መመሪያዎችን ድንጋጌዎች ወይም ባለሥልጣኑ ያወጣቸውን መስፈርቶች ያላሟላ ወይም የጣሰ ከሆነ፤

መ) የምዝገባ መግለጫው መፅደቁ የኢንቨስተሮችን ወይም የህዝቡን ጥቅም የሚቃረን ከሆነ፣ ከሥር የተዘረዘሩትን ጨምሮ ባለስልጣኑ

ለምዝገባ የቀረቡትን የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች መውጣት ለመገደብ እርምጃ ያለመውሰዱ አንድ ምክንያታዊ ኢንቨስተር በካፒታል ገበያው ዕምነት እንዲያጣ የሚያደርግ እና ሙዓላ ንዋዩን የማፍሰስ ፍላጎቱን የሚቀንሰው ከሆነ፡-

- i) አቅርቦቱ የአዋጁን ወይም የዚህን መመሪያ ድንጋጌዎች ለማዛባት እና አሉታዊ ተጽዕኖ አሳድሮ በአቋራጭ ለመጠቀም የተዋቀረ ከሆነ፤
- ii) አቅርቦቱ በሌላ በማናቸውም መንገድ ሕገወጥ የሚሆን እንደሆነ፤
- iii) በአውጪው ወይም በማናቸውም የአውጪው ኃላፊዎች፣ በዳይሬክተሮች ቦርድ፣ በአደራጆች ወይም ተጽእኖ የመፍጠር አቅም ያላቸው ሰዎች ወይም ዋነኛ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ ባለቤቶች የቀደመ ድርጊት ወይም አሠራር ምክንያት የአውጪው ሥራ በታማኝነት እና የአውጪውን ሰነድ ሙዓላ ንዋይ ባለቤቶች ጥቅም ባስጠበቀ መልኩ እንደማይከናወን የተወሰነ እንደሆነ፤
- iv) ከሰነድ ሙዓላ ንዋይ ሽያጩ የሚገኝ ገቢ ተይዞ የሚቀመጥበት ዝግ ሂሳብ ፍቃድ ባለው ባንክ ውስጥ ያልተከፈተ እንደሆነ፤
- v) የደንበኛው ሳቢ መግለጫውን የግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱን ወይም የሰነዱን ክፍል ያዘጋጀ ወይም ያረጋገጠ ፣ ወይም ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ወይም ከግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱ ጋር በተያያዘ ጥቅም ላይ የዋለን ሪፖርት ወይም ግመታ እንዳዘጋጀ ወይም እንዳረጋገጠ ስሙ የተጠቀሰ ሰው ተቀባይነት የሌለው እንደሆነ፤

2/ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም ሲባል ከምዝገባ መግለጫ ጋር በተያያዘ አገልግሎት ለመስጠት ተገቢው ፈቃድ ወይም ይሁንታ የሌለው በመሆኑ፣ ወይም በደንበኛ

ሳቢ መግለጫው ወይም በግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱ ላይ ባለሙያ ተብሎ ለመጠቀስ ተገቢው ብቃት ወይም ሙያ የሌለው በመሆኑ ምክንያት አንድ ሰው ተቀባይነት የሌለው ተብሎ ሊፈረጅ ይችላል።

3/ ባለሥልጣኑ ለአውጪው የመሰማት ዕድል ከሰጠ በኋላ ለምዝገባ የቀረበን ማመልከቻ አለመቀበል እና ሰነደ ሙዳለ ንዋዩን ያለመመዝገብ ይችላል። ባለሥልጣኑ ማመልከቻውን ውድቅ ለማድረግ ላሳለፈው ውሳኔ መሠረት ያደረጋቸውን ምክንያቶች በግልፅ እና ትክክለኛ በሆነ መንገድ በመጥቀስ በመደበኛ ደብዳቤ መግለፅ አለበት።

4/ አንድ አውጪ በአዋጁ ድንጋጌዎች መሠረት በባለሥልጣኑ ውሳኔ ላይ የይግባኝ ቅሬታውን ማቅረብ ይችላል።

ክፍል አራት

የሽያጭ ሂደት

51. በምዝገባ መግለጫ የሚቀርቡ ሰነዶች ለህዝብ

ተደራሽ ስለማድረግ

የምዝገባ መግለጫው አካል ሆነው የሚቀርቡ መረጃዎች ወይም ሰነዶች በዚህ መመሪያ ውስጥ እና ተፈጻሚነት ባላቸው የዳታ ጥበቃ መስፈርቶች የተቀመጠውን ባሟላ መልኩ ለሕዝብ ተደራሽ መደረግ አለባቸው።

52. ደንበኛ ሳቢ መግለጫውን ማውጣት

1/ የሰነደ ሙዳለ ንዋዮች አውጪው ደንበኛ ሳቢ መግለጫውን ከማውጣቱ በፊት የባለሥልጣኑን ፈቃድ ማግኘት አለበት።

- 2/ ፈቃድ የተሰጠው የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ህትመት ፈቃዱን ባገኘ በ30 (ሰላሳ) የካላንደር ቀናት ውስጥ እና የሽያጭ አቅርቦቱ እንዲጀምር ከታቀደበት ቢያንስ 10 (አስር) የካላንደር ቀናት በፊት ወይም ባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ በሚፈቅደው የጊዜ ሰሌዳ ውስጥ መሆን አለበት።
- 3/ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ተደራሽነት በምዝገባ ሂደት፣ የህግ ኃላፊነትን፣ ተጠያቂነት የሚገድብን ማስጠንቀቂያ በመቀበል፣ ወይም ገንዘብን በመክፈል ቅድመ ሁኔታዎች ሊገደብ አይገባም።
- 4/ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው እና ማናቸውም የደንበኛ ሳቢ መግለጫ አባሪ በማናቸውም ጊዜ ለሕዝብ ተደራሽ የሚሆኑበት አጻጻፍና ፎርም ባለሥልጣኑ ባጸደቀው ፎርምና ይዘት መልኩ ነው።
- 5/ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ለሕዝብ ተደራሽ እንደሆነ የሚቆጠረው በኤሌክትሮኒክ መልኩ በአውጪው ድረገጽ ላይ ባለሥልጣኑ ባዘዘው መልኩ ሲወጣ ነው። ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ሰነድ ሙዳለ ንዋዮቹን በሚሸጡ ወይም በሚያቀርቡ አገልግሎት ሰጪዎች ድረገጽ እና የአውጪው ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ለግብይት በቀረቡበት ወይም ለግብይት እንዲቀርቡ በተፈለገበት የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ገበያ ድረገጽ ላይ መውጣት አለበት።
- 6/ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው መውጣት ያለበት ለዚህ አላማ በአውጪው ድረገጽ ላይ በተተወ እና በቀላሉ ተደራሽ በሆነ የድረገጹ ክፍል ሆኖ ይሄም በድረገጹ የመጀመሪያ ገጽ ላይ በግልጽ በሚታይ መልኩ መሆን አለበት። መግለጫው ሊወርድ፣ ሊታተም፣ እና ለፍለጋ በተመቸና ይዘቱ ሊለወጥ በማይችል ኤሌክትሮኒክ መልኩ መሆን አለበት።
- 7/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በተጠቀሰው የጊዜ ሰሌዳ ውስጥ የጸደቀው

ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ካልወጣ፤ ከመውጣቱና ከመሰራጨቱ በፊት በባለሥልጣኑ በድጋሚ መገምገም አለበት። ለዚህም ባለሥልጣኑ የአገልግሎት ክፍያ ሊጠይቅ ይችላል።

8/ አውጪው ከታች የተዘርዘሩትን ያካተተ በእንግሊዘኛ እና አማርኛ ቋንቋ የተዘጋጀ አጭር ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ማዘጋጀት እና ማቅረብ ይኖርበታል፤

ሀ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የተካተቱ የቀደሙ ዓመታት የፋይናንስ መረጃ አጭር ማጠቃለያ፤

ለ) ከሽያጭ በፊት የአውጪው የባለቤትነት መዋቅር (የዕዳ መዋቅርን ጨምሮ) እና ከሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ሽያጭ በኋላ የሚጠበቀው መዋቅር፤

ሐ) አውጪውን እና የንግድ ስራውን፣ ለሽያጭ የቀረቡትን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች፣ እንደተፈጻሚነቱ የሽያጭ አቅርቦቱ ሂደትን የሚመለከቱ ቁልፍ መረጃዎች፣ እና

መ) ተያያዥ የሆኑ ቁልፍ ስጋቶች

9/ የጸደቀው ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በአውጪው ድረገጽ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ ቢያንስ ለ10 (አስር) አመታት በኤሌክትሮኒክ መልኩ ለሕዝብ ተደራሽ ሆኖ መቀጠል አለበት።

10/ የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም እንዲሰጠው ካላስገደደ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ሲጠቀስ አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫዎችን ይመለከታል።

53. ማስታወቂያ

1/ አስቀድሞ ከባለሥልጣኑ ፈቃድ ሳያገኝ ለሕዝብ ሽያጭ አቅርቦትን በተመለከተ

ማንኛውም ሰው ማስታወቂያ ማውጣት አይችልም።

2/ ማንኛውም ማስታወቂያ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው እንደወጣ ወይም እንደሚወጣ ካልጠቀሰ እና ኢንቨስተሮች የመግለጫውን ቅጂ የት እንደሚያገኙ ወይም ሊያገኙ እንደሚችሉ ካላመላከተ በስተቀር ለሕዝብ መውጣት ወይም እንዲወጣ መደረግ የለበትም።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተጠቀሰው ማስታወቂያ ከመውጣቱ ከ3 (ሦስት) የስራ ቀናት ባላነሰ ጊዜ ውስጥ ለባለሥልጣኑ መቅረብ አለበት። ባለሥልጣኑም አስፈላጊ ናቸው ብሎ ያመናቸው ማሻሻያዎች እንዲደረጉበት ሊያዝ ይችላል።

4/ ማስታወቂያዎች ማስታወቂያ ስለመሆናቸው በግልጽ መገለጽ ይገባል። በማስታወቂያዎቹ የተካተቱ መረጃዎች ትክክለኛ ያልሆኑ ወይም አሳሳች መሆን የለባቸውም። እንዲሁም በባለሥልጣኑ ከጸደቀው እና ከወጣው የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ውስጥ ከተካተቱ መረጃዎች ጋር የተጣጣሙ መሆን አለባቸው።

5/ አንድ ማስታወቂያ የሚከተሉትን ከያዘ አሳሳች ተደርጎ ይቆጠራል፤

ሀ) ስለ የኩባንያው የስራ አፈጻጸም ወይም እንቅስቃሴዎች አስፈላጊው ማብራሪያ ወይም ማስታወሻዎች ሳያካትት ስለ ኩባንያው የተጋነነ ምስል የሚሰጡ ገለጻዎችን ያካተተ ከሆነ፤ ወይም

ለ) የኩባንያውን የቀደመ አፈጻጸም በተሳሳተ መልኩ የሚስል ወይም የቀደሙ ትርፎች ወይም ገቢዎች ወደፊት እንደሚደገሙ የሚስል ከሆነ።

6/ ምንም እንኳ ለማስታወቂያ ዓላማ ባይሆንም ለሕዝብ ሽያጭ አቅርቦት ጋር በተያያዘ በቃል ወይም በጽሁፍ መልኩ ይፋ የሆኑ መረጃዎች በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ወይም የሽያጭ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዱ ውስጥ ከተካተቱ መረጃዎች ጋር የተጣጣሙ መሆን አለባቸው።

7/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የተካተቱ መረጃዎችን የሚገለብጡ ወይም እንደገለበጡ የሚገልጽ ማናቸውም ማስታወቂያ መረጃውን ሙሉ በሙሉ መገልበጥ፣ ሁሉንም ተያያዥ ፍሬ ነገሮች ይፋ ማድረግ፣ እና ከጉዳዩ ጋር ብቻ የተያያዙ የተመረጡ ክፍሎችን በመገልበጥ ያልተገደቡ መሆን አለባቸው።

8/ ማስታወቂያ ቴክኒካል የሆኑ የሕግ አባባሎችን ወይም ውስብስብ ቋንቋን በሰፊው መጠቀምን እና የኢንቨስተሩን ማስተዋል ከሚያዛባ እጅግ በጣም ብዙ ዝርዝር ማካተትን ማስወገድ አለበት። አሻሚ እና ነገሮችን ከሚያጋንኑ ቃላት የነጻ መሆን አለባቸው። “ከፍተኛ የሽያጭ አቅርቦት”፣ “የላቀ የሽያጭ አቅርቦት”፣ “የፈካ መጨረሻ ጊዜ”፣ “አስተማማኝ”፣ “ትርፋማ” እና መሰል ኢንቨስተሩን ሊያሳስቱ የሚችሉ መፈክራዊ አባባሎችን መጠቀም የተከለከለ ነው።

9/ ማስታወቂያ የትርፍ እድገትን ቃል የሚገቡ ወይም የሚያረጋግጡ መግለጫዎችን ማካተት የለበትም።

10/አኢንቨስተሮች የተሰራጨ ማስታወቂያ ከዚህ በታች ያሉ ሁኔታዎች ሲፈጠሩ መሻሻል አለበት፤

ሀ) በዚህ መመሪያ አንቀጽ 58 መሰረት አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከማስታወቂያው በኋላ ከወጣ፣ ወይም

ለ) በአባሪው ላይ የተገለጸው ወሳኝ የሆነ አዲስ ክስተት፣ ጉልህ ህጻኖች ፣ ወይም ጉልህ ስህተት ቀድሞ የተሰራጨውን ማስታወቂያ በወሳኝ መልኩ የተሳሳተ ወይም አሳሳች የሚያደርገው ከሆነ።

11/ማስታወቂያዎች ከሞዴሎች፣ ዝነኞች፣ የልብወለድ ገጸባህሪያት ወይም ሥዕላዊ መግለጫዎች ድጋፍን መያዝ የለባቸውም።

12/ማስታወቂያዎች በቴሌቪዥን ወይም በሌላ ሜዲያ በሌላ ፕሮግራም ታካኪ በሆነ መልኩ ፕሮግራሙ እየተላለፈ በተመሳሳይ ጊዜ በቴሌቪዥን የታችኛው

ጥግ የሚተላለፉ መሆን የለባቸውም።

13/በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ያሉ መረጃዎችን ማስታወቂያው አመጣጥኖ ማቅረብ አለበት፤ የመረጃዎቹን በጎ እና አሉታው ገጽታ በተመሳሳይ ጉላት በማቅረብ እና አንዳንድ መረጃዎችን ባለማስቀረት ወይም መርጦ ባለማቅረብ።

14/አውጪው በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ ከሆነ ማስታወቂያው ኩባንያው ምስረታ ላይ ከመሆኑ ጋር የተያያዙ ስጋቶችን መግለጽ አለበት።

15/የሚከተለው ገለጻ በሁሉም ማስታወቂያዎች ውስጥ በጉልህ መቀመጥ አለበት፤ “እባክዎትን ደንበኛ ሳቢ መግለጫውን በሙሉ ያንብቡት። ምን ማድረግ እንዳለብዎት ግራ ከተጋቡ የሰነድ ሙዳለ ንዋይ ግዢ ከመፈጸሞበፊት ተገቢው ፈቃድ ያለውን ገለልተኛ የፋይናንስ አማካሪ ምክር ይጠይቁ። ደንበኛ ሳቢ መግለጫው በባለሥልጣኑ መጽደቅ ለሽያጭ የቀረቡትን ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች እንዲገዙ የተሰጠ ምክር ወይም ድጋፍ አይደለም”።

16/አውጪው ወይም የአውጪው አገልግሎት አቅራቢዎች የሕዝብ ሽያጭ አቅርቦቱን ደካማነት ወይም ጥንካሬ ባለሥልጣኑ እንዳጸደቀው፣ እንደፈቀደው፣ ወይም እንዳረገጋጠው በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መግለጽ አይችሉም።

17/ለካፒታል ገበያው ስርዓት ያለው እንቅስቃሴ፣ ለኢንቨስተር ጥበቃ፣ ወይም መዋቅራዊ ስጋቶችን ለማስወገድ አስፈላጊ ሲሆን ባለሥልጣኑ ማስታወቂያውን ሊከለክል፣ ሊገድብ፣ ወይም ሊያግድ ይችላል። እንዲሁም ማስታወቂያው እንዲሰረዝ ወይም እንዲሻሻል ሊያዝ ይችላል።

54. ለሕዝብ ሽያጭ አቅርቦትን በወኪል ስለመሸጥ

1/ ለሕዝብ ሽያጭ አቅርቦትን በወኪል መሸጥ ወይም አለመሸጥ የአውጪው ምርጫ ነው።

2/ የውክልና ሽያጭ ስምምነቱ አስቀድሞ በባለሥልጣኑ መጽደቅ አለበት።

3/ አውጪው በወኪል መሸጥን ከመረጠ የሕዝብ ሽያጭ አቅርቦቱ በኢንቨስትመንት ባንክ መሸጥ አለበት። በወኪል ሻጩ እና በአውጪው ወይም በአውጪው ማናቸውም የዳይሬክተሮች ቦርድ ዳይሬክተሮች መካከል ያለው ግንኙነት ለባለሥልጣኑ ይፋ መደረግ አለበት።

4/ የሕዝብ ሽያጭ አቅርቦቱ የሚሸጠው በቡድን በተደራጁ ወኪል ሻጮች ከሆነ፣ የውክልና ሽያጩን የሚመራው ዋናው ኢንቨስትመንት ባንክ ተለይቶ እንደ ዋና ወኪል ሻጭ እንዲሰራ መሾም አለበት። የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋይን በተመለከተ ዋናው ወኪል ሻጭ ዋናው ኢንቨስትመንት ባንክ እንዲሆን አይጠበቅበትም።

5/ ሁሉም የውክልና እና የንዑስ ውክልና ሽያጭ ውሎች ከሌሎች የምዝገባ ሰነዶች ጋር አብረው ለባለሥልጣኑ መቅረብ አለባቸው።

6/ የሚከለቱት በውክልና ሽያጭ ላይ ተፈጻሚ ናቸው፤

ሀ) አውጪው በቅድሚያ ሊወስን በሚችለው እና ባለሥልጣኑ በአንቀጽ 57 መሰረት ባስቀመጠው የጊዜ ሰሌዳ ውስጥ በውክልና የሚሸጡት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ በወኪል ሻጩ መሸጥ አለባቸው፤

ለ) የውክልና ሽያጭ ውሉ ሙሉ ወይም የተጠባባቂ ግዴታ ከሆነ እና ውሉ የተገባላቸው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች አስቀድሞ በተወሰነው የጊዜ ሰሌዳ ውስጥ ተሸጠው ካላለቁ ወኪል ሻጩ በሚያቀርበው የጽሁፍ ማመልከቻ መሰረት ባለሥልጣኑ የገበያውን ሁኔታዎችና ከጉዳዩ ጋር አግባብነት ያላቸውን ሌሎች ጉዳዮች ግምት ውስጥ በማስገባት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (6)(ሀ) የተጠቀሰውን የሽያጭ የጊዜ ሰሌዳ ሊያራዝም ይችላል፤ እና

ሐ) ያልተሸጡ ሰነድ ሙዓላ ነዋዮችን አስመልክቶ ሙሉ ለሙሉ ተሸጠው እስኪያልቁ ድረስ ወኪል ሻጮች በየሶስት ወራቱ ለባለሥልጣኑ ሪፖርት ማቅረብ አለባቸው።

7/ የውክልና ሽያጭ ስምምነቱ ወገኖች መካከል አንዱ ወይም ከዚያ በላይ የሚሆኑት ወገኖች ስምምነቱን ማቋረጥ ቢፈልጉ ከ5 (አምስት) የስራ ቀናት ያላነሰ ማስታወቂያ ምክንያታቸውን በመግለጽ ለባለሥልጣኑ መስጠት አለባቸው። ባለሥልጣኑ የቀረበው ምክንያት አጥጋቢ ሆኖ ሲያገኘው ስምምነቱ እንዲቋረጥ ሊፈቅድ ይችላል።

8/ ባለሥልጣኑ የስምምነቱን መቋረጥ ካላጸደቀው ወኪል ሻጩ በውክልና ሽያጭ ውሉ መሰረት ግዴታውን እየተወጣ ይቀጥላል።

55. የውክልና ሽያጭ ኮሚሽን

የውክልና ሽያጭ ኮሚሽን በአውጪውና በወኪል ሻጩ መካከል በሚደረግ ድርድር መወሰን አለበት። እንዲሁም በውክልና ሽያጩ ለተሸፈነው መጠን የሚከፈል የተቆረጠ ክፍያ መሆን አለበት።

56. የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ጽኑ ሆኖ የሚቆይበት ጊዜ

1/ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው በባለሥልጣኑ ከጸደቀበት ቀን ጀምሮ ጽኑ ሆኖ ይቆያል እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 57 መሰረት ለተገለጸው የአቅርቦት ጊዜ ጽኑ ይሆናል።

2/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ቢኖርም፣ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከ6 (ስድስት) ወራት ለሚበልጥ ጊዜ ጽኑ አይሆንም።

57. የአቅርቦት ጊዜ

1/ የአቅርቦት ጊዜው የሚወሰነው በአውጪው ቢሆንም ከ90 (ዘጠና) የካላንዳር

ቀናት መብለጥ ግን የለበትም

- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም አውጪው ወይም አቅራቢው ሲያመለክት ባለሥልጣኑ የአቅርቦት ጊዜው እንዲራዘም ሊፈቅድ ይችላል።
- 3/ የአቅርቦት ጊዜው እንዲራዘም የሚቀርብ ማመልከቻክሽያጭ አቅርቦቱ የመዝጊያ ቀን 5 (አምስት) የስራ ቀናት ቀደም ብሎ ለባለሥልጣኑ በጽሁፍ መቅረብ አለበት። አስቀድሞ ከባለሥልጣኑ የጽሁፍ ፈቃድ ካልተገኘ በስተቀር ማናቸውም የሽያጭ አቅርቦት ከመዝጊያው ቀን በላይ ክፍት ሆኖ ሊቆይ አይችልም።
- 4/ ባለሥልጣኑ የአቅርቦት ጊዜው እንዲራዘም መፍቀድ ይችላል። ነገር ግን በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ወይም በሽያጭማቅረቢያ ሰነዱ ውስጥ የተካተተው የአውጪው የቅርብ ጊዜ የሒሳብ መግለጫ በሚራዘመው ጊዜ ጸንቶ የሚቆይ ካልሆነ የተጠየቀውን የማራዘም ጥያቄ መፍቀድ አይችልም።
- 5/ የመጀመሪያው የሽያጭ አቅርቦት የተዋወቀበትን መንገድ በመጠቀም አውጪው አዲሱን የመዝጊያ ጊዜ ወዲያው ማሳወቅ አለበት።
- 6/ የሽያጭ አቅርቦቱ ለሕዝብ ክፍት የሚሆነው ባለሥልጣኑ ባጸደቃቸው ደንቦችና ሁኔታዎች መሰረት ነው።

58. የደንበኛ ሳቢ መግለጫው በጉልህ መለወጥ

- 1/ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው በባለሥልጣኑ ከጸደቀ በኋላ እና የአቅርቦት ጊዜው ከመዘጋቱ በፊት ፤ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተካተቱ መረጃዎች አሳሳች፣ ስህተት፣ የማይበቁ፣ ወይም በጉልህ መልኩ ያልተሟሉ ከነበሩ ወይም ከሆኑ ወይም አዳዲስ ክስተቶች እንዲህ እንዲሆኑ ካደረጉ ወይም ለሽያጭ አቅርቦቱ ወሳኝ የሆነ አዳዲስ መረጃ ከተገኘና ከዚህ ቀደም የቀረበውን መረጃ ትክክለኛነት ላይ ተጽእኖ ካለው አውጪው፤

ሀ) የሽያጭ አቅርቦቱ እየተከናወነ ከሆነ ወዲያው የሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን የሽያጭ አቅርቦት ማገድ አለበት፤ እና

ለ) ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን ማቅረቡን ከመቀጠሉ በፊት አስቀድሞ የባለሥልጣኑን ፈቃድ በማግኘት አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ማውጣት አለበት።

2/ አንድ መረጃ ጉልህ ተደርጎ የሚቆጠረው፤

ሀ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው በተካተተ ማናቸውም ጉዳይ ላይ ጉልህ ለውጥ የሚያስከትል ከሆነ፤ ወይም

ለ) ወሳኝ የሆነ አዲስ ጉዳይ ከተከሰተና ይህ ጉዳይ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው በሚዘጋጅበት ወቅት ተከስቶ ቢሆን ኖሮ መካተት የሚኖርበት መረጃ ከሆነ ነው።

3/ አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከጸደቀ አውጪው የቀደመውን ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ባሳወቀበት ተመሳሳይ መንገድ አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫውን ተደራሽ ማድረግ አለበት።

59. የመሰረዝ መብት

1/ አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመውጣቱ በፊት ኢንቨስተሮች ሰነድ ሙዓላ ነዋዮቹን ለመግዛት ወይም ደግሞ ለማዘዝ ተስማምተው ከሆነ፤ አባሪው በወጣ በ10 (አስር) የሰራ ቀናት ውስጥ ግዢቸውን ወይም ትዕዛዛቸውን የመሰረዝ መብት አላቸው።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተቀመጠው ጊዜ በአውጪው ሊራዘም ይችላል።

3/ አባሪ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው የመሰረዝ መብትን አስመልክቶ ጉልህ ሆኖ የሚታይ መግለጫ መያዝ አለበት። መግለጫው፡-

ሀ) አባሪው ከመውጣቱ በፊት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹን ለገዙ ኢንቨስተሮች ብቻ የተሰጠ የመሰረዝ መብት እንደሆነ በግልጽ መግለጽ አለበት፤

ለ) ኢንቨስተሮቹ የመሰረዝ መብታቸውን ሊጠቀሙበት የሚችሉበትን የጊዜ ወሰን በግልጽ መግለጽ አለበት፤ እና

ሐ) የመሰረዝ መብታቸውን መጠቀም ሲፈልጉ አውጪውን እንዴት ማግኘት እንደሚችሉ

መግለጽ አለበት።

60. ሽያጭን ለማገድ ወይም ለመሰረዝ የባለሥልጣኑ

ስልጣን

ለካፒታል ገበያው ስርዓት ያለው እንቅስቃሴ፣ ለኢንቨስተር ጥበቃ፣ ወይም መዋቅራዊ ስጋቶችን ለማስወገድ አስፈላጊ ሲሆን ባለስልጣኑ ሽያጩን ሊከለክል ፣ ሊገድብ፣ ሊያግድ፣ ሊሰርዝ፣ እንዲሰረዝ ወይም የሽያጭ አቅርቦቱ እንዲሻሻል ሊያዝ ይችላል።

61. የሽያጭ አለመሳካት

1/ የባለሥልጣኑን ፈቃድ ማግኘት የሚያስፈልግ ሆኖ ለሽያጭ ከቀረበው መጠን ውስጥ ለመግዛት ጥያቄ የቀረበው ድምር መጠን በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከተገለጸው ዝቅተኛ መጠን ያነሰ ከሆነ፣ ሽያጩ በተዘጋ በ30 (ሰላሳ) ካላንደር ቀናት ውስጥ አውጪው የሽያጭ አቅርቦቱን ማቋረጥ አለበት።

2/ ሽያጩን ለማቋረጥ የባለሥልጣኑን ፈቃድ ባገኘ በ5 (አምስት) የስራ ቀናት ውስጥ አቅርቦቱን የማቋረጥ ውሳኔውን ዝርዝር በድረ-ገጹ ላይ ወይም ሌላ

የማሳወቂያ መንገድ ተጠቅሞ ማውጣት አለበት።

3/ የሽያጭ አቅርቦቱ መቋረጡን ባለሥልጣኑ ካጸደቀበት ቀን ጀምሮ ከ15 (አስራ አምስት) የስራ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ከሽያጩ የተሰበሰቡ ገንዘቦች ለአመልካቾች መመለስ አለበት።

62. ለሽያጭ ከቀረበው ቁጥር በላይ ለመግዛት ጥያቄ

ሲቀርብ

1/ ለሽያጭ ከቀረበው ቁጥር በላይ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን ለመግዛት ጥያቄ ሲቀርብ፤ አውጪው የአቅርቦቱ 15% የሚሆን ጭማሪ ሊቀበል ይችላል። ይህ የሚሆነው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ከቀረበው ቁጥር በላይ ለመግዛት ጥያቄ ከቀረበ አውጪው ለሽያጭ ካቀረበው በላይ እንደሚቀበል፤ምን ያህሉን እንደሚቀበል እናገንዘቡንም ለምን አላማ ሊያውለው እንደሚችል ከተገለጸ ብቻ ነው።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት ከተደለደለው በላይ የሆነው ትርፍ ገንዘብ፤ የድልድል ሪፖርቱ በባለሥልጣኑ በጸደቀ በ10(አስር) የስራ ቀናት ውስጥ ለአመልካቾች መመለስ አለበት።

63. የሽያጭ አቅርቦት ስለ መጠናቀቁ ወይም ስለ

መቋረጡ ማስታወቅ

1/ የሽያጭ አቅርቦቱ ከተጠናቀቀበት ወይም ከተቋረጠበት ቀን ጀምሮ በ30 (ሰላሳ) የስራ ቀናት ውስጥ አውጪው የሽያጭ አቅርቦቱ ስለ መጠናቀቁ ወይም ስለ መቋረጡ ለባለሥልጣኑ በጽሁፍ ማስታወቅ አለበት።

2/ ማስታወቂያው፡-

ሀ) ለተጠናቀቀ የሽያጭ አቅርቦት ከሆነ የተሸጡ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮችን ቁጥር እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 74 መሰረት ከተዘጋጀ የድልድል ሪፖርት ጋር

አብሮ ማቅረብ ፣ ወይም

ለ) ለተቋረጠ የሽያጭ አቅርቦት ከሆነ የመቋረጡ ምክንያቶችን መግለጽ አለበት። እንዲሁም ኢንቨስተሮች የከፈሉት ሙሉ መጠን በሙሉ መመለሱን ማረጋገጫ ማካተት አለበት።

64. ሰነድ ይዞ የማቆየት ግዴታ

- 1/ አውጪው፣ አቅራቢው፣ እና በአቅርቦት የተሳተፉ ሁሉም አገልግሎት ሰጪዎች ከአቅርቦቱ ጋር በተያያዘ የመነጨ ሰነዶችን አቅርቦቱ ከተዘጋ በኋላ ለ 10 (አስር) ዓመታት ይዘው ማቆየት አለባቸው።
- 2/ ባለስልጣኑ ከአቅርቦት ጋር የተያያዙ መዛግብትን፣ መጽሃፍትን እና ሰነዶችን የማየት ስልጣን አለው።

65. ቀጣይ የሽያጭ አቅርቦቶችን ለማጽደቅ ቅድመ ሁኔታ

1/ ቀጣይ የሽያጭ አቅርቦቶችን ለማጽደቅ ባለሥልጣኑ የሚከተሉት ቅድመ መስፈርቶች፡-

ሀ) አስቀድሞ ከተከናወነ የሰነድ ሙዓለ ነዋይ ሽያጭ የተሰበሰበውን ገንዘብ ቀድሞ በወጣው የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ውስጥ ከሽያጩ የተገኙ ገንዘቦችን አጠቃቀም አስመልክቶ በተገለጸው መሰረት ጥቅም ላይ መዋሉን፤

ለ) መረጃን በቋሚ ይፋ የማድረግ ግዴታዎቹ አካል በመሆን በአውጪው የቀረቡ ዓመታዊ ሪፖርቶች ከቀደሙ ሽያጮች የተሰበሰቡ ገንዘቦችን አጠቃቀምን አስመልክቶ መረጃ ይፋ ማድረጉን፤ እና

ሐ) በቀደሙ አቅርቦቶች የተሸጡ አክሲዮኖች ክፍያቸው መጠናቀቁን

ማረጋገጥ አለበት ።

2/ የጥቅል ምዝገባው የጊዜ ገደብ እስኪያልቅ ድረስ በጥቅል ምዝገባ መሰረት የቀረቡ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች የሽያጭ አቅርቦቶች ላይ ይህ አንቀጽ ተፈጻሚ አይሆንም።

ክፍል አምስት
የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት

66. ጠቅላላ

1/ በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት መንገድ ለሽያጭ የሚቀርቡ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በዚህ ንዑስ ክፍል በተደነገገው አኳኋን መሰረት ለብቁ ኢንቨስተሮች ብቻ ወይም ለብቁ ኢንቨስተሮች እና መደበኛ ኢንቨስተሮች ሊቀርቡ ይችላሉ።

2/ ሽያጩ የቀረበው ለብቁ ኢንቨስተሮች እና ለመደበኛ ኢንቨስተሮች ከሆነ፤

ሀ) ለፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ዓላማ የቀረቡት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች መጠን ተለይቶ “የፍላጎት መዝገብ ለማደራጀት የቀረቡ” በሚል መገለጽ አለባቸው፤ እንዲሁም የተቀሩት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች “በቁርጥ ዋጋ የቀረቡ” በሚል ተለይተው መገለጽ አለባቸው፤

ለ) ለብቁ ኢንቨስተሮች እና ለመደበኛ ኢንቨስተሮች ለየብቻ ተለይተው ገንዘብ የሚያስገቡበት ሁለት የአደራ ዝግ የባንክ ሒሳቦች መክፈት አለባቸው።

3/ በፍላጎት መዝገብ ማደራጀቱ ላይ ኢንቨስተሮች እንዲሳተፉ በሚል በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት ማበረታቻ መክፈል አይቻልም።

67. ቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ

1/ ቀዳሚ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ከመሰራጨቱ በፊት እና የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ከመጀመሩ አስቀድሞ ለባለሥልጣኑ መቅረብ እና መፅደቅ አለበት።

2/ በፍላጎት መዝገብ ማደራጀቱ መጨረሻ በተሻሻለው ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ላይ ከሚካተተው ዋጋ በስተቀር ቀዳሚው ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በዚህ መመሪያ

መሰረት ሙሉ መሆን አለበት።

3/ ቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው፤

ሀ) በባለስልጣኑ ካልጸደቀ በስተቀር “የፍላጎት መዝገብ ለማድረጃት ለቀረቡት” ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ከፍተኛው ጣሪያ ከዝቅተኛው ወሰን ከ20% የማይበልጥ ሆኖ የዋጋው ወሰን መገለጽ አለበት፤ እና

ለ) “በቁርጥ ዋጋ የቀረቡት” ዋጋ የሚወሰንበትን መስፈርት ማሳየት አለበት።

4/ ቀዳሚው ደንበኛ ሳቢ መግለጫ “ወደፊት የሚጠናቀቅ” የሚል ማስገንዘቢያ መልዕክት ሊኖረው ይገባል።

68. የፍላጎት መዝገብ አደራጅ

1/ አውጪው በፍላጎት መዝገብ ማድረጃት ሂደት ኃላፊ የሚሆን ወይም የሚሆኑ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ ወይም አደራጆች መሾም አለበት። የፍላጎት መዝገብ አደራጁ የግብይት አማካሪ መሆን አለበት።

2/ ከአንድ በላይ የፍላጎት መዝገብ አደራጆች ከተሰየሙ መሪ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ መለየት አለበት። ይህ መሪ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ የፍላጎት መዝገብ የማድረጃት ሂደትን በተመለከተ ቀዳሚ ኃላፊነት አለበት።

69. የፍላጎት መዝገብ ማድረጃት ሂደት እና የአደራጅ

ኃላፊነት

1/ የፍላጎት መዝገብ ማድረጃት ሂደቱ ክፍት ሆኖ ሊቆይ የሚችለው ለ7 (ሰባት) የስራ ቀናት ብቻ ነው። ይህም ጊዜ “የፍላጎት መዝገብ ማድረጃ ጊዜ” ተብሎ ይጠቀሳል።

2/ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ የግዢ ትዕዛዝ ከመቀበሉ በፊት የኢንቨስተሩን ማንነት ማረጋገጥ አለበት፤

3/ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ የኢንቨስተሮችን ስሞች፣ ያዘዙትን ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ቁጥር፣ እና ሰነዶቹን ለመግዛት ፈቃደኛ የሆኑበትን ዋጋን የሚያካትት መዝገብ መያዝና መጠበቅ አለበት።

- 4/ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ በዚህ የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ጊዜ ውስጥ ከብቁ ኢንቨስተሮች የግዢ ትእዛዝን መቀበል እና በየቀኑ አንድ ላይ በመደመር ለመሪ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ ማቅረብ አለባቸው።
- 5/ በፍላጎት መዝገብ አደራጅ በተገለጸው መመሪያና ሁኔታ መሠረት በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ላይ የሚሳተፉ ብቁ ኢንቨስተሮች በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደት ውስጥ ያስገቡትን ትእዛዝ ሊለውጡ ወይም ሊሰርዙ ይችላሉ።
- 6/ መሪ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ጊዜ ውስጥ የቀረቡትን ድምር ትእዛዞች ለአውጪው እና ለባለስልጣኑ ማቅረብ አለበት።
- 7/ የቀረቡትን ትዕዛዞች ከመረመሩ በኋላ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ እና አውጪው በቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ይፋ በሆኑት መስፈርቶች መሰረት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ለሕዝብ ሽያጭ የሚቀርቡበትን ዋጋ መወሰን አለባቸው።
- 8/ የመሸጫ ዋጋ ከተወሰነ በኋላ “በቁርጥ ዋጋ ሽያጭ” የሚቀርቡበትን ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ቁጥር ይወሰናል። ይህም የሚወሰነው በቁርጥ ዋጋ ሽያጭ መሰብሰብ ያለበት ገንዘብን በተወሰነው የመሸጫ ዋጋ በማካፈል ነው።
- 9/ የመሸጫ ዋጋው እና ለሕዝብ ሽያጭ የሚቀርበው የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ቁጥር ከተወሰነ በኋላ፣ የአውጪው ቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በዚህ ንዑስ ክፍል በተቀመጠው አግባብ መሻሻል አለበት።
- 10/ የፍላጎት መዝገብ አደራጅ እና ሌሎች በቀዳሚ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተጠቀሱ በሂደቱ የተሳተፉ ሌሎች የካፒታል ገበያ አገልግሎት ሰጪዎች፣ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ለሽያጭ ከቀረቡበት ቀን ጀምሮ ለአስር ዓመታት መዝገቦችን ጠብቀው መያዝ አለባቸው።

70. በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደት የቀረቡ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ድልድል

- 1/ በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደቱ ትዕዛዝ ላቀረቡ ብቁ ኢንቨስተሮች በቀዳሚ

ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ በተቀመጠው የድልድል ፓሊሲ መሰረት የተደለደለላቸውን ሰነድ ሙዓላ ንዋይ ቁጥር እና የመሸጫ ዋጋ የፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ጊዜው ባለቀ በ2 (ሁለት) ካላንደር ቀናት ውስጥ መሪ የፍላጎት አደራጃ ማሳወቅ አለበት።

2/ የፍላጎት መዝገብ አደራጃ ማስታወቂያ በደረሰባቸው በ2 (ሁለት) ካላንደር ቀናት ውስጥ ኢንቨስተሮቹ የሽያጭን ዋጋ መክፈል አለባቸው።

71. የተሻሻለ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ

1/ የፍላጎት መዝገብ የማደራጀት ጊዜው በተጠናቀቀ በ48 (አርባ ስምንት) ሰዓት ውስጥ አውጪው የተሻሻለ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ለባለሥልጣኑ ማቅረብ አለበት። የተሻሻለው የደንበኛ ሳቢ መግለጫ የመሸጫ ዋጋውን፣ ለሽያጭ የቀረበውን ቁጥር፣ እና የመደልደያ ፓሊሲ በማካተት ተሟልቶ መቅረብ አለበት።

2/ ባለሥልጣኑ የተሻሻለውን ደንበኛ ሳቢ መግለጫ ሰነዱን በተቀበለ በ5 (አምስት) የሰራ ቀናት ውስጥ መርምሮ ተገቢውን ውሳኔ ይሰጣል።

3/ አውጪው ባለስልጣኑ የተሻሻለውን የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ካጸደቀ በ1 (አንድ) የሰራ ቀን ውስጥ ለሕዝብ ይፋ ማድረግ አለበት።

72. በቁርጥ ዋጋ ለሕዝብ ሽያጭ ማቅረብ

1/ “በቁርጥ ዋጋ ለቀረበው ክፍል” የአቅርቦት ጊዜው ባለስልጣኑ የተሻሻለውን የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ባጸደቀበ5 (አምስት) የሰራ ቀናት ውስጥ ለሕዝብ ሽያጭ ክፍት መሆን አለበት። ሽያጭ ቢያንስ ለ 10 (አስር) የሰራ ቀናት ክፍት ሆኖ ይቆያል።

2/ በቁርጥ ዋጋ ለሕዝብ ሽያጭ የሚቀርቡት በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደቱ ለብቁ ኢንቨስተሮች በተወሰነው ዋጋ ነው።

3/ በተሻሻለው ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በተቀመጠው የድልድል ፓሊሲ መሰረት ሰነድ

ሙዓለ ንዋዮቹ በቁርጥ ዋጋ ለሕዝብ በቀረበው ሽያጭ ለሚሳተፉ ኢንቨስተሮች መደልደል አለባቸው።

4/ በፍላጎት መዝገብ ማደራጀት ሂደቱ የተሳተፉ ብቁ ኢንቨስተሮች በቁርጥ ዋጋ በቀረበው የሕዝብ ሽያጭ ከመሳተፍ መታገድ የለባቸውም። ነገር ግን በቁርጥ ዋጋ በቀረበው የሕዝብ ሽያጭ የሚሳተፉት መደበኛ ኢንቨስተሮች በድልደላ ቀዳሚነት ያገኛሉ።

ክፍል ስድስት

የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ድልደላ

73. የድልደላ መርሆዎችና መስፈርቶች

1/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ በተቀመጠው የድልደል ፓሊሲ መሰረት የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ድልደል መደረግ አለበት። የድልደል ፓሊሲውን ማክበር የማይቻል ሲሆን ድልደላው ከመደረጉ አስቀድሞ በባለሥልጣኑ በማጸደቅ የድልደላ ፓሊሲው ሊሻሻል ይችላል።

2/ በአንድ ምድብ ውስጥ ያሉ ኢንቨስተሮችበእኩል እና በፍትሃዊነት መስተናገድ አለባቸው። እንዲሁም ፍላጎቶች በተመሳሳይ መልኩ መመዘን አለባቸው።

3/ ማንኛውምንም ኢ-መደበኛ የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ድልደልን ባለሥልጣኑ ዋጋ አልባ ሊያደርገው ይችላል። እንዲሁም ኢ-መደበኛ አሰራሮቹን ለማስተካከል ተገቢ እርምጃዎችን ሊያዝ ይችላል።

74. የድልደል ሪፖርት

1/ ለሕዝብ የቀረበ የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ሽያጭ በተዘጋ በ30 (ሰላሳ) ካላንደር ቀናት ውስጥ ወይም ባለሥልጣኑ በሌላ መልኩ በወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ አውጪው የድልደል ሪፖርት ለባለሥልጣኑ ማቅረብ አለበት።

2/ የድልደል ሪፖርቱ የሚከተሉትን መያዝ አለበት፡-

ሀ) የቀረቡ የግዢ ማመልከቻዎች አጭር መግለጫ፤

ለ) ከቀረቡት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ውስጥ 5% ወይም ከዚያ በላይ ያገኙ ተደልዳዮች ዝርዝር፤

ሐ) ተቀባይነትን ያላገኙት የግዢ ማመልከቻዎች ተቀባይነት ያላገኙበትን ምክንያት ጨምሮ የሁሉም ማመልከቻዎች ዝርዝር ፣ እና

መ) ለአመልካቾች ሊደረግ የታቀደው ድልድል።

3/ አውጪው ወይም የግብይት አማካሪው በተደነገገው ጊዜ ውስጥ ወይም በተሰጠው የተራዘመ ጊዜ ውስጥ የድልደላ ሪፖርቱን ካላቀረበ ባለሥልጣኑ ተገቢውን ቅጣት ሊጥል ይችላል ወይም ሽያጩ እንዲሰረዝ ሊያዝ ይችላል።

4/ በአደራ ዝግ የባንክ ሒሳብ ውስጥ የተቀመጡ ገንዘቦች እንዲለቀቁ የድልደላ ሪፖርቱ በባለሥልጣኑ መጽደቁ ቅድመ ሁኔታ ነው።

75. ያልተገዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ከምዝገባ መዝገብ መሰረዝ

1/ ባለስልጣኑ፡-

ሀ) የተጠናቀቀ አቅርቦት ሲሆን በሽያጭ ወቅት ያልተገዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን፤

ለ) የተሰረዘ አቅርቦት ሲሆን አስቀድሞ በባለስልጣኑ የተመዘገቡትን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በሙሉ

ከምዝገባ መዝገቡ መሰረዝ አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ(1) መሰረት ከባለስልጣኑ የምዝገባ መዝገብ የተሰረዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በተመሳሳይ ሁኔታ ከበማዕከላዊ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ግምጃ ቤት መሰረዝ አለባቸው።

76. የድልደላ ውጤትን ማተም

- 1/ የድልደል ሪፖርቱ በባለሥልጣኑ በጸደቀ በ5 (አምስት) የስራ ቀናት ውስጥ አውጪው የድልደላ ውጤቱን አጭር መግለጫ በድህረ ገጹ ላይ ማውጣት አለበት፡
- :
- 2/ እንደተፈጻሚነቱ በሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ገበያ ላይ እንዲመዘገብ ወይም በሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ግብይት እንዲደረግ የተሰጠ ፈቃድ የድልደላ ሪፖርቱ በጸደቀ ከ30 (ሰላሳ) ባልበለጡ ቀናት ውስጥ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

ምዕራፍ አራት

የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ይዘት

ክፍል አንድ

ጠቅላላ መስፈርቶች

77. የፊት ገጽ

1/ የአውጪው ስም፣ የግብይት አማካሪው (ዎች)፣ የሽያጭ አቅርቦቱ ዓይነት፣ ለሽያጭ የቀረቡት ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ቁጥር ወይም መጠን፣ እና ዋጋና በማመልከቻ ወቅት የሚከፈለው ሙሉ ክፍያ መጠን በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የፊት ገጽ ላይ መገለጽ አለባቸው። የደንበኛ ሳቢ መግለጫው የፊት ገጽ የሚከተሉትን መግለጫዎች መያዝ አለበት፡-

ሀ) የካፒታል ገበያ አዋጅ ድንጋጌዎችን መሰረት በማድረግ እና የባለሥልጣኑን “የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ለሕዝብ ሽያጭ አቀራረብና ግብይት” መመሪያዎችን አሟልቶ ስለ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ለሕዝብ መረጃ ለመስጠት ዓላማ ደንበኛው ሳቢ መግለጫው ወጥቷል።

ለ) በኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ባለስልጣን የደንበኛ ሳቢ መግለጫው

ጸድቋል እንዲሁም ለሽያጭ ያቀረባቸው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ተመዝግበዋል።

ሐ) እባኮትን የደንበኛ ሳቢ መግለጫውን በሙሉ ያንብቡ፤ ሊወስዱት የሚገባ ውሳኔ ላይ እርግጠኛ ካልሆኑ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ግዢ ከመፈጸም በፊት ፍቃድ የተሰጠው ገለልተኛ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች አማካሪ እገዛን ይጠይቁ።

መ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተካተቱ መረጃዎች ሁሉ እውነታውን መሰረት እንዳደረጉ እና የመረጃዎቹ ጠቃሚነት ላይ ተጽእኖ የሚያመጡ ወይም የመረጃው አገላለጽ አሳሳች ወይም ውሸት እንዲሆኑ የሚያደርጉ መረጃዎች እንዳይቀሩ ወይም እንዳይደበቁ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪው፤ የቦርድ ዳይሬክተሮች፤ ዋና የስራ አስፈጻሚው እና ዋና የፋይናንስ ሃላፊው እንዲሁም በምስረታ ላይ ያለ ድርጅት በሚሆንበት ጊዜ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪው፤ አደራጆቹ ወይም መሰል ተግባራትን የሚሰሩ ሰዎች በእውቀታቸውና እምነታቸው ልክ ሁሉንም ምክንያታዊ ጥንቃቄ አድርገዋል፤ ለመረጃዎቹም ሙሉ ኃላፊነትን ይወስዳሉ።።

ሠ) ስጋቶቹ የተብራሩበትን ንዑስ ክፍል ገጽ ቁጥር በመጥቀስ በዚህ የሽያጭ አቅርቦት ላይ ኢንቨስት ማድረግ ስጋቶች አሉትና ኢንቨስት ከማድረግዎ በፊት ስጋቶቹን ግምት ውስጥ ያስገቡ።

2/ የሚከተለው መግለጫ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው የፊት ገጽ ላይ በአብይ ፊደላትና በደማቁ መኖር አለበት፡ “ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው መጽደቅ እና የሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ መመዝገብ የኢትዮጵያ ካፒታል ገበያ ባለስልጣን አውጪውን ወይም የደንበኛ ሳቢ መግለጫው አካል የሆኑትን ሰነድ ሙዓላ

ንዋዮችን ደግፏል ተብሎ ሊተረጎም አይገባም። የኢትዮጵያ ካፒታል ገበያ ባለስልጣን በመግለጫው የተካተቱ ማንኛውም አባባሎች፣ አስተያየቶች ወይም ሪፖርቶችን አስመልክቶ ኃላፊነት የለበትም።”

78. ማውጫ

የደንበኛ ሳቢ መግለጫውን የተለያዩ ክፍሎችንና ንዑስ ክፍሎችን ፍሬ ነገሮች እና እያንዳንዱ ክፍልና ንዑስ ክፍል የሚጀምርበትን ገጽ ቁጥር የሚያሳይ ማውጫ ሊኖረው ይገባል።

79. ትርጉም እና ምህጻረ ቃል መግለጫ

ደንበኛ ሳቢ መግለጫው በተለይ ቴክኒካል በሆኑ ሥራዎች የተሰማሩ ኩባንያዎች ምህጻረቃላትን፣ ቴክኒካል ቃላትን እና አባባሎችን በመፍታት እና በመተርጎም ኢንቨስተሮችን የሚያግዝ የትርጉም ክፍል ሊኖረው ይገባል።

80. የድርጅቱ ዳይሬክቶሪ

የአውጪውን ቅርንጫፍ፣የክልል ቢሮ እና ዋና መስሪያ ቤት አድራሻ፣ ስልክ ቁጥሮች፣ ኢሜይል፣ ድረ-ገጽ፣ እና እንዳግባብነቱ የምዝገባ ቢሮ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መካተት አለበት።

81. ይፋ ለተደረገ መረጃ ኃላፊነት ያለበት ሰው

1/ አውጪው፣ የቦርድ ዳይሬክተሮች፣ ዋና የስራ አስፈጻሚው እና ዋና የፋይናንስ ሃላፊው እንዲሁም በምስረታ ላይ ያለ ድርጅት በሚሆንበት ጊዜ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪው፣ አደራጆቹ ወይም መሰል ተግባራትን የሚሰሩ ሰዎች በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተካተቱ መረጃዎች ሁሉ እውነታውን መሰረት ያደረጉ እና የመረጃዎቹ ጠቃሚነት ላይ ተጽእኖ የሚያመጡ ወይም የመረጃውን አገላለጽ አሳሳች ወይም ውሸት እንዲሆኑ የሚያደርጉ መረጃዎች እንዳይቀሩ ወይም እንዳይደበቁ በእውቀታቸው እና እምነታቸው ልክ ሁሉንም ምክንያታዊ ጥንቃቄ ማድረጋቸውን

እና ለመረጃዎቹም ሙሉ ኃላፊነት እንደሚወስዱ የሚገልጹ መግለጫ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ማካተት አለበት፡፡

2/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የባለሙያ መግለጫ ወይም ሪፖርት ከተካተተ ባለሙያውን አስመልክቶ የሚከተሉት፡-

ሀ) በደንበኛ ሳቢ መግለጫው እንዲካተቱ ፍቃድ የሰጠባቸው መረጃዎች እውነታውን መሰረት ያደረጉ እና የመረጃዎቹ ጠቃሚነት ላይ ተጽእኖ የሚያመጡ ወይም የመረጃውን አገላለጽ አሳሳች ወይም ውሸት እንዲሆን የሚያደርጉ መረጃዎች እንዳይቀሩ ወይም እንዳይደበቁ በእውቀቱ እና እምነቱ ልክ ሁሉንም ምክንያታዊ ጥንቃቄ ማድረጉን እና ለመረጃዎቹም ሙሉ ኃላፊነት መውሰዱን፤ እና

ለ) የብቃት ዝርዝር

ይፋ መደረግ አለባቸው፡፡

3/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ይፋ ለተደረገ መረጃ ኃላፊነት የሚወስድ ማናቸውንም ሰው አስመልክቶ የሚከተሉት መቅረብ አለባቸው፡-

ሀ) ለመረጃው ወይም ለደንበኛ ሳቢ መግለጫው ማናቸውም ክፍሎች ኃላፊነት የሚወስደው ሰው ስም፣ አድራሻ፣ እና የሥራ ኃላፊነት፤

ለ) ድርጅታዊ ተቋማት ሲሆኑ ስም እና የተመዘገበ ቢሮ፣ እና

ሐ) በአውጪው ላይ ያለ ጉልህ ጥቅም፡፡

82. የሶስተኛ ወገን መረጃ

1/ መረጃው የተወሰደው ከሶስተኛ ወገን ከሆነ፤ መረጃው በትክክል መገልበጡን እና አውጪው እስከሚያውቀው እና በዛ ሶስተኛ ወገን ከታተመ መረጃ

ማረጋገጥ እስከቻለው ድረስ የተገለበጠው መረጃ የተሳሳተ ወይም አሳሳች እንዲሆን የሚያደርግ ምንም ዓይነት መረጃዎች እንዳልቀሩ እና እንዳልተደበቁ የሚያረጋግጥ መግለጫ መካተት አለበት።

2/ የሶስተኛ ወገን ሁሉም መረጃዎች ምንጭ በግልጽ ይፋ መደረግ አለበት።

83. የውጭ አዲተሮች

1/ አውጪው ያቀረበው የፋይናንስ መረጃዎች በሚሸፍኑት ያለፉ የሒሳብ ዓመታት የአውጪው የውጭ አዲተሮች ስሞችና አድራሻዎች ይፋ መደረግ አለባቸው።

2/ አዲተሩ ከኢትዮጵያ የሒሳብ አያያዝ እና አዲት ቦርድ ወይም ከሌላ አግባብ ካለው ተቋም ፍቃድ ያለው ስለመሆኑ ዝርዝር መረጃ መቅረብ አለበት።

84. የደንበኛ ሳቢ መግለጫው አጭር የማጠቃለያ ንዑስ

ክፍል

1/ አጭር ማጠቃለያው የሚከተሉትን የማስጠንቀቂያ መግለጫዎች መያዝ አለበት፤

ሀ) የደንበኛ ሳቢ መግለጫው የመግቢያ ክፍል እንደሆነ፤

ለ) ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ሌሎች ክፍሎች ጋር አብሮ የሚነበብ መሆኑን፤ እና

ሐ) በሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ላይ ኢንቨስት የማድረግ ውሳኔ የደንበኛ ሳቢ መግለጫውን በሙሉ መሰረት በማድረግ መሆን እንዳለበት

2/ አጭር ማጠቃለያው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ያሉ ቁልፍ መረጃዎችን ማካተት አለበት። እነዚህ ቁልፍ መረጃዎች አውጪውን፣ የንግድ

ሥራውን፣ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹን፣ ለሕዝብ የቀረበውን ሽያጭ፣ እና ቁልፍ ስጋቶችን ማካተት አለበት።

ክፍል ሁለት

ስለ አውጪው እና የንግድ ስራው መረጃ

85. ስለ አውጪው መረጃ

1/ ስለ አውጪው የሚቀርብ መረጃ የአውጪውን ታሪክና እድገት የሚመለከት ግልጽ መግለጫን ማካተት አለበት። በዚህ መግለጫ የሚከተሉት መቅረብ አለባቸው፡-

ሀ) የአውጪው የሕግና የንግድ ስም እና የአውጪው የተመዘገበ አድራሻ፤

ለ) ስለ አውጪው የምስረታ ዝርዝር መረጃ፣ አውጪው የተመሰረተበትን ሀገር፣ የምስረታ ቀን እና የንግድ ምዝገባ መረጃን፣ እና

ሐ) የአውጪውን ዕዳ የመክፈል ችሎታ ለመመዘን ወሳኝ እስከሆኑ ድረስ አውጪውን በተለየ የሚመለከቱ የቅርብ ጊዜ ክስተቶች ዝርዝር መረጃ።

2/ አውጪው የቡድን አባል ከሆነ የድርጅቱ መዋቅራዊ ቻርት መቅረብ አለበት። የቡድኑ መዋቅር እና በቡድኑ ውስጥ አውጪው ያለው ስፍራ ጨምሮ የቡድኑ አጭር መግለጫ መቅረብ አለበት።

3/ የአውጪው ጉልህ የተቀጥላ ድርጅቶች፣ የእያንዳንዱ ስም፣ የምስረታ ዝርዝር መረጃ፣ የያዘው የባለቤትነት ድርሻ መጠን፣ እና የተለየ የድምጽ ብዛት ካለው አብሮ መቅረብ አለበት።

86. የንግድ ሥራው ጠቅላላ ዕይታ

- 1/አውጪው የሰራቸው ወይም ሊሠራቸው ያሰባቸው የንግድ ሥራዎች አጠቃላይ መግለጫ መቅረብ አለበት።
- 2/የአውጪው የንግድ ስትራቴጂ እና ዓላማዎች ከአውጪው የወደፊት ተግዳሮቶች እና እጣ ፈንታ ጋር አብሮ ይፋ መደረግ አለበት።
- 3/በአውጪው የንግድ ስራ ወሳኝ ክስተቶችና እድገቶች።
- 4/ግልጽ እና ወጥ የሆነ የንግድ እቅድ መግለጫ መቅረብ አለበት። በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ ከሆነ ወይም አዲስ የተመሰረተ ከሆነ በዚህ መመሪያ በተቀመጡ መስፈርቶች መሰረት እንደ አስፈላጊነቱ በፋይናንስ መረጃ መደገፍ አለበት።
- 5/በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ባለስልጣኑ አውጪውን በባለሙያ የተዘጋጀ የአዋጭነት ሪፖርት እንዲያቀርብ ሊጠይቀው ይችላል።

87. የንግድ ሥራዎች እና ዋና ዋና ተግባሮች

- 1/የተሸጡ ዋና ዋና የምርቶች ወይም የቀረቡ አገልግሎቶች መደቦችን ጨምሮ የአውጪው የንግድ ሥራዎች እና ዋና ዋና ተግባሮች መግለጫ መካተት አለበት።
- 2/ቢያንስ የቀደሙትን አስራ ሁለት ወራት ያካተተ በቅርብ ጊዜ ውስጥ በአውጪው የንግድ ሥራዎች ላይ ጉልህ ተጽእኖ ሊኖራቸው ይችላል የነበረ ወይም የነበራቸው ማናቸውም መቆራረጦችን በተመለከተ መረጃ መቅረብ አለበት።

3/ ወደ ገበያ የገቡ ማናቸውም አዲስና ወሳኝ ምርቶች ወይም አገልግሎቶችን በተመለከተ መረጃ መቅረብ አለበት። ገና ወደ ገበያ ያልገቡ ነገር ግን በዝግጅት ላይ ያሉ አዲስ ምርቶች ወይም አገልግሎቶች ካሉ፤ ለሕዝብ ይፋ ተደርገው ከነበረ፤ የደረሱበትን ደረጃ አስመልክቶ መረጃ መቅረብ አለበት።

4/ የምርቶችን ወይም አገልግሎቶችን የዝግጅት ደረጃ አስመልክቶ የሚቀርብ መግለጫ፤ ምርቶቹ ወይም አገልግሎቶቹ የእቅድ ደረጃ ላይ እንደሆኑ፤ ማሳያ እንዳላቸው፤ የምርቱ ዲዛይን በምን ያህል ደረጃ እንደተከወነ፤ ወይም ተጨማሪ ስራ ወይም ካፒታል ያስፈልግ እንደሆነ መግለጽ አለበት።

5/ ጉዳዮቹ ለአውጪው የንግድ ስራዎች ወይም ትርፋማነት መሰረታዊ ወሳኝነት ካላቸው አውጪው በማናቸውም ፈቃዶች፣ የፈጠራ መብቶች ወይም ውሎች በምን ያህል ደረጃ ጥገኛ እንደሆነ ይፋ መደረግ አለበት።

6/ አውጪውን እና ማናቸውንም ተቀጥላ ድርጅቶቹን አስመልክቶ የሚከፈሉ ሮያሊቲዎች ወይም ተመሳሳይ ጠባይ ያላቸው ጉዳዮች ይፋ መሆን አለባቸው።

7/ በማናቸውም መመዘኛ፤ በገቢ ወይም ትርፍ ሳይገደብ፤ አውጪው በነጠላ ደንበኛ ወይም አቅራቢ ጥገኛ ከሆነ ጥገኝነቱ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ይፋ መደረግና መግለጽ አለበት።

8/ ስለ ሰራተኞቹ አውጪው መረጃ ማቅረብ አለበት። እንዲሁም ለንግድ ስራዎቹ ቁልፍ የሆኑ በተለዩ ባለሙያዎች ላይ ያለ ጥገኝነት በዝርዝር መግለጽ አለበት።

9/ ኩባንያው በጥሬ እቃ አቅርቦት ተደራሽነት ላይ ጥገኝነት ካለው ተደራሽነቱን እና ጥሬ እቃዎቹን የሚያገኝበት ሂደት ይፋ መደረግ አለበት።

88. ዋና ዋና ገበያዎች እና ውድድሮች

1/ አውጪው የሚወዳደርባቸው ዋና ዋና ገበያዎች መግለጫ መቅረብ አለበት። እንደ የንግድ ሥራው አይነት እና ከባቢያዊ ገበያ ተከፋፍሎ ጠቅላላ ገቢው በመግለጫው መካተት አለበት።

2/ የአውጪው የውድድር ከባቢ መግለጫ መቅረብ አለበት። እንዲሁም የተወዳዳሪነት አቋሙን አስመልክቶ በአውጪው የሚቀርቡ ማናቸውም መግለጫዎች ምን ላይ እንደተመሰረቱ መመላከት አለበት።

89. የቁጥጥር ማዕቀፍ

አውጪው የንግድ ሥራውን በምን ዓይነት የቁጥጥር ማዕቀፍ ውስጥ ሆኖ እንደሚሰራ እና በንግድ ሥራው፣ ስትራቴጂውና፣ እንቅስቃሴዎቹ ላይ ያሉ ቁልፍ ተጽእኖዎች መገለጽ አለባቸው።

90. ሠራተኞች

1/ እንደተፈጻሚነቱ እንደ የቅጥር ዓይነቶቹ በሙሉ ጊዜ እና በትርፍ ጊዜ በሚል ተከፋፍሎ የሠራተኞችን ቁጥር ጨምሮ የአውጪውን እና ተቀጥላዎቹ ሠራተኞች የሚመለከት መረጃ መቅረብ አለበት።

2/ የጥቅም ጥቅም የካሳ ክፍያ እቅዶች፣ አክሲዮንን መሰረት ያደረጉ ክፍያዎች ወይም ሰራተኞቹ በአውጪው ካፒታል ላይ እንዲሳተፉ የሚያደርጉ ሌሎች አሰራሮች ከመረጃው ጋር ተካተው መቅረብ አለባቸው።

91. የአውጪው የዕዳ አቋም

1/ የሚከተሉትን ጉዳዮች ጨምሮ የአውጪውን የዕዳ አቋም የሚመለከቱ መረጃዎች መቅረብ አለባቸው፡

ሀ) ለአውጪው የብድር አገልግሎት፣ አቅርቦት ወይም ሌላ ማናቸውንም ብድር የሚያቀርቡ ዋና ዋና ባንኮች ስም እና አድራሻ፤

ለ) አውጪው ማናቸውንም ጉልህ የእዳ ዋስትና የሰጠ መሆን አለመሆኑን፤ እና

ሐ) ካለፈው የሒሳብ አመት ጀምሮ በአውጪው የብድርና የገንዘብ መዋቅር ላይ የተፈጠሩ ወሳኝ ለውጦች።

2/ እንደየሁኔታው ምዘናው የተካሄደው በአውጪው ጥያቄም ይሁን አውጭው በምዘና ሂደቱ ላይ ባደረገው ትብብር ለአውጪው የተሰጠው ብድር የመመለስ አቅም ምዘና ውጤት ይፋ መደረግ አለበት።

3/ ለአውጪው የተለያዩ ተግባራት እና የንግድ እቅድ ማስፈጸሚያ የሚጠበቁ የፋይናንስ አቅርቦቶችን በተመለከተ ተገቢው መግለጫ መቅረብ አለበት።

92. የአውጪው የኢንቨስትመንት ስራ

1/ የኢንቨስትመንቶቹን ጂኦግራፊያዊ ስብጥርን እና ያሉበትን ደረጃ ወይም የተገቡ ቁርጥ ግዴታዎችን ጨምሮ የአውጭው የመጨረሻ የሒሳብ ሪፖርት ከታተመበት ቀን ጀምሮ የተደረጉ የአውጪው ጉልህ ኢንቨስትመንቶችን አስመልክቶ መግለጫ መቅረብ አለበት።

2/ አዳዲስ እቃዎች፣ ፋብሪካዎችና፣ ምርምር እና ብልጽግናን ጨምሮ የአውጪውን የወደፊት ዋና ዋና ኢንቨስትመንቶች እና ለእነዚህ ኢንቨስትመንቶች ገንዘብ የሚገኝበት መንገድ መቅረብ አለበት።

93. ንብረት፣ መሬትና ቋሚ ሀብቶች

- 1/ አውጪው ጥገኛ የሆነባቸውን ወሳኝ ግዑዝ ንብረቶች፣ መሬት፣ እና ቋሚ ሀብቶችን በተመለከተ ሀብቶቹ የሚገኙበትን ቦታ እና ጠቅላላ አካላዊና የህግ ጠባይ ጨምሮ መረጃ መቅረብ አለበት።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተጠቀሱትን ሀብቶች አስመልክቶ ይፋ የሚደረጉ መረጃዎች የሀብቶቹን ዋጋ እና ዋጋው የተተመነበትን መንገድና የትመናው መሰረት ማካተት አለባቸው።
- 3/ ባለሥልጣኑ በአንቀጽ 99 በተመላከተው መሰረት የሀብቶቹን እና አውጪው የሚሳተፍበትን ኢንዱስትሪ ጠባይ ግምት ውስጥ በማስገባት አውጪው በራሱ ወይ ልዩ የግመታ ሪፖርት እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል።

94. ወሳኝ ውሎች

- 1/ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመታተሙ ሁለት አመታት በፊት ያለውን ጊዜ የሚሸፍን አውጪው ወይም የቡድኑ ማናቸውም አባል ወገን የሆነበት የእያንዳንዱ ወሳኝ ውል አጭር መግለጫ መቅረብ አለበት።
- 2/ አጭር መግለጫው የውሉን ቀን እና ቆይታ፣ የውሉ ተዋዋይ ወገኖች፣ የውሉ ርዕሰ ጉዳይ እና ለእያንዳንዳቸው ወሳኝ ውሎች፣ የገንዘብ መጠን እና ሁኔታዎች ማካተት አለበት።
- 3/ ጥቅም ባለው ማናቸውም ሰው እና በአውጪው እና በሌሎች ባለአክሲዮኖች መካከል ያለን ግንኙነት የሚገዛ የውል ስምምነትን የውሉን ደንብና ሁኔታዎች እና ሌሎች አግባብነት ያላቸውን ዝርዝሮች አካቶ ይፋ መደረግ አለበት።

ክፍል ሶስት

የሒሳብ ሪፖርቶች እና መረጃ

95. የሒሳብ መረጃ

- 1/ በመግለጫው የተካተቱ የሒሳብ መረጃዎች በዚህ መመሪያ አንቀጽ 8 (1) (ሐ)(ix) እና አንቀጽ 42 የተቀመጡ መስፈርቶችን ማሟላት አለበት።
- 2/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የተካተተ ኦዲት የተደረገ የሒሳብ ዘመን መረጃ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-
 - ሀ) የፋይናንስ አቋም መግለጫ፤
 - ለ) የትርፍ ወይም ኪሳራ መግለጫ እና “ ሌላ ጠቅላላ ገቢ”፤
 - ሐ) የባለቤትነት ድርሻ ለውጦች መግለጫ፤
 - መ) የገንዘብ ፍሰት መግለጫ፤
 - ሠ) የሒሳብ አያያዝ ፓሊሲዎችና ማብራሪያዎች።
- 3/ አውጪው የተናጥል እና የተጠቃለለ ዓመታዊ የሒሳብ ሪፖርት አዘጋጅቶ ከሆነ ሁለቱም ዓይነት የሒሳብ መግለጫዎች በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መካተት አለባቸው።
- 4/ ለእያንዳንዱ አመት የአውጪው የሒሳብ መግለጫዎች የቀረበው የኦዲት ሪፖርት የሒሳብ መግለጫዎቹ የኩባንያውን ጉዳዮች በተመለከተ እውነተኛና ፍትሃዊ ምልክታ እንደሚሰጥ ወይም እንደማይሰጥ ማመላከት አለበት።

5/ ዓመታዊ የሒሳብ መግለጫዎች ላይ የቀረቡ የኦዲት ሪፖርቶች ገደቦችን፣ የሃሳብ ማሻሻያዎችን፣ የኃላፊነት ማስተባበያዎች ወይም በጉዳይ ላይ የተሰጠ አጽንዖት የያዙ ከሆነ እነዚህ ጉዳዮች ከተሰጡት ምክንያቶች ጋር በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ላይ ሙሉ ለሙሉ መገልበጥ አለባቸው።

6/ እንደየተፈጻሚነቱ የጊዜያዊ የሒሳብ መግለጫ እና የውጭ ኦዲተር ሪፖርት ግምገማ ይፋ መደረግ ያለበት ኦዲት የተደረገ የሒሳብ መረጃ በሚቀርብበት ተመሳሳይ አኳኋን ነው።

7/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ያለ የሒሳብ መረጃ፣ ከአውጪው ኦዲት የተደረገ ወይም የተገመገመ የሒሳብ መግለጫዎች ያልተወሰደ ከሆነ፣ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው የመረጃውን ምንጭ እና መረጃው ኦዲት የተደረገ ወይም የተፈተሽ እንዳልሆነ በግልጽ መጥቀስ አለበት።

96. የትርፍ ትንበያ

1/ የትርፍ ትንበያ ወይም የትርፍ ግምት በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ተካቶ ከሆነ፣ የትርፍ ትንበያ ወይም ግምት ግልጽና የማያሻማ መሆን አለበት። እንዲሁም ለትንበያው ወይም ግምቱ መሰረት የሆኑ ዋና ዋና የመነሻ ግምቶችን የሚዘረዝር መግለጫን መያዝ አለበት።

2/ ትንበያው ወይም ግምቱ የሚከተሉትን መርሆዎች ማክበር አለበት፡

ሀ) የዳይሬክተሮች ቦርድ ሊቆጣጠሯቸው በሚችሉ እና ከቦርዱ ቁጥጥር ውጭ በሆኑ ጉዳዮች ላይ የተወሰዱ ግምቶች መካከል ግልጽ ልዩነት መኖር አለበት፤

ለ) ግምቶቹ ምክንያታዊ፣ ለኢንቨስተሮች በቀላሉ የሚገቡ፣ ዝርዝር እና አጭር፣ እና ከትንበያው ውጤት ጠቅላላ ትክክለኝነት ጋር ያልተያያዙ መሆን አለባቸው፤ እና

ሐ) ግምቶቹ የኢንቨስተሮችን ትኩረት የትንበያውን ውጤት በጉልህ ሊቀይሩ ወደሚችሉ ነገር ግን እርግጠኝነት ወደሌለባቸው ጉዳዮች መሳብ አለባቸው።

3/ የትርፍ ትንበያው ወይም ግምቱ የተዘጋጀበት መሰረት የባለፈው ዘመን የሒሳብ መረጃዎች ከተዘጋጁበት ጋር ተነፃፃሪ በሆነ መንገድ እና ከአውጪው የሒሳብ አያያዝ ፓሊሲዎች ጋር በሚጣጣም መንገድ ስለመዘጋጀቱ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መገለጽ አለበት።

4/ ትንበያውን አስመልክቶ የገለልተኛ የሒሳብ ያዥ ግምገማ ከትንበያው ጋር አብሮ መቅረብ አለበት።

97. በአውጪው የፋይናንስ አቋም ላይ የተፈጠረ ጉልህ

ለውጥ

1/ አዲት የተደረገ የሒሳብ መግለጫ ወይም ጊዜያዊ የፋይናንስ መረጃ ከቀረበበት የመጨረሻው የሒሳብ ዘመን በኋላ፤ በአውጪው እና እንደተፈጻሚነቱ በተቀጥላ ድርጅቶቹ የፋይናንስ አቋም ላይ የተከሰተ ማናቸውም ጉልህ ለውጥ መቅረብ አለበት። ከሌለም አለመኖሩ መጠቀስ አለበት።

2/ ከሒሳብ ሚዛን ውጭ የሆነ የአውጪውና የማናቸውም ተቀጥላ ድርጅቶቹ የገንዘብ ወጪዎች የሚቻል በሚሆንበት ጊዜ ማናቸውንም ወደ ቁጥር የተለወጡ ተለዋዋጭ ሃላፊነቶች ጨምሮ በሒሳብ መግለጫ መልኩ ይፋ መደረግ አለባቸው።

3/ የመጨረሻው አዲት የተደረገ የሒሳብ መግለጫ ከቀረበ በኋላ ስድስት ወራት ያለፈ እንደሆነ፤ የሒሳብ ዓመቱ ካለቀ በኋላ ያሉትን ቢያንስ ስድስት ወራት

የሚሸፍን የተገመገመ ጊዜያዊ የሒሳብ መግለጫ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መካተት ወይም አባሪ ሆኖ መቅረብ አለበት።

4/ ጊዜያዊ የሒሳብ መግለጫው በባለፈው የሒሳብ ዘመን ተመሳሳይ ጊዜ ከነበረው የሒሳብ መግለጫ ጋር ተነጻጽሮ መቅረብ አለበት። ነገር ግን የንጽጽራዊ የሒሳብ ሚዛን ግዴታን በሚመለከት የሙሉ አመቱን የሒሳብ ሚዛን በማቅረብ ሊሟላ ይችላል።

5/ አውጪው በሰነዱ የተካተቱ ማናቸውም ጊዜያዊ የሒሳብ መግለጫዎች በውጭ አዲተር እንዲመረመሩ ማድረግ አለበት። ምርመራው ተፈጽሞ ከሆነና በሰነዱ ከተጠቀሰ የአዲተሩ የምርመራ ሪፖርት በሰነዱ ውስጥ መቅረብ አለበት።

6/ የኢንቨስትመንቶችን ጂኦግራፊያዊ ስብጥር እና ገንዘቡ የሚገኝበትን መንገድን ጨምሮ ያለፈው የሒሳብ መግለጫ ከታተመበት ቀን በኋላ የተደረጉ የአውጪው ወሳኝ ኢንቨስትመንቶች እና በሂደት ላይ ያሉ እና ወይም የተደረጉ ቁርጥ ግዴታዎች የአውጪው ወሳኝ ኢንቨስትመንቶችን አስመልክቶ መግለጫ መቅረብ አለበት።

98. ፕሮ ፎርማ የሂሳብ መረጃ

1/ አውጪው ከሚሰበስበው ገንዘብ ውስጥ ማናቸውንም መጠን ያህል የሚጠቀመው በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በሌላ ተቋም አክሲዮን ለመግዛት ከሆነና በዚህ ግዢ ወይም ከዛ በመነጨ በሚደረጉ ማናቸውም ነገሮች ወይም ከዚያ ጋር በተያያዘ ተቋሙ የአውጪው ተቀጥላ ድርጅት የሚሆን ከሆነ ፕሮ ፎርማ የፋይናንስ መረጃ መቅረብ አለበት።

2/ ሪፖርት በቀረበበት ዘመን መጀመሪያ ወይም ሪፖርቱ በቀረበበት ቀን ግብይቱ ቢደረግ ኖሮ በአውጪው ሀብቶች፣ ዕዳዎች፣ እና ገቢዎች ላይ ግብይቱ

ሊኖረው የሚችለው ተጽእኖ መግለጫ በፕሮ ፎርማ የፋይናንስ መረጃው ውስጥ መካተት አለበት። ፕሮ ፎርማ የፋይናንስ መግለጫው በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ሊካተት ይችላል።

99. ልዩ የግመታ ሪፖርት

1/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው የተጠቀሰው የንግድ ሥራ ዕቅድ ወይም የንግድ ሥራው አላማ አውጪው በመሬት፣ ንብረት፣ ወይም ከእነዚህ ጋር በተያያዙ መብቶች ላይ የተደገፈ መሆኑን ጨምሮ የአውጪዎቹ የተግባር ወይም የታቀዱ ተግባራት ልዩ የግመታ ሪፖርት እንዲያቀርብ ሊጠየቅ ይችላል።

2/ ልዩ የግመታ ሪፖርቱ፡

ሀ. ለአውጪው እና ተቀጥላ ድርጅቶቹ ወሳኝ የሆኑትን የመሬቱ፣ የንብረቱ፣ ወይም ተያያዥ መብቶች አስመልክቶ ስለ ተገቢነታቸው፣ ብቁነታቸው፣ የማምረት ብቃታቸው፣ እና የመጠቀም ልካቸው ኢንቨስተሮች እንዲያውቁ ማድረግ አለበት።

ለ. ለስራዎቹ ልዩ ባህሪ ወይም በአውጪው ለታቀዱት ስራዎች ተገቢ በሆነ ደረጃ መሰረት ሊዘጋጅ ይገባል።

3/ ልዩ የግመታ ሪፖርት በሚጠየቅበት ጊዜ፣ ትመናው በባለሥልጣኑ ተገቢውን ፈቃድ ባገኘ ተማኝ ወይም ባለሥልጣኑ የትመና አገልግሎት እንዲሰጥ በተስማማበት ብቃት ያለው ከፍተኛ ባለሙያ መደረግ አለበት።

ክፍል አራት
አስተዳደር እና ሥራ አመራር

100. ድርጅታዊ አስተዳደር

1/ እንደተፈጻሚነቱ አውጪው ምን ዓይነት የድርጅታዊ አስተዳደር ስርዓት እንደሚተገብር ወይም ለመተግበር እንዳሰበ እና አውጪው የድርጅታዊ አስተዳደር ስርዓቱን እያከበረ ስለ መሆኑ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መገለጽ አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1)ይፋ መደረግ ያለባቸው መረጃዎች የሚከተሉትን ይጨምራል፡-

ሀ) በአንቀጽ 101 የተጠቀሰውን የሥራ አመራር እና የዳይሬክተሮች ቦርድ የሚመለከት መረጃ፤

ለ) የሰነድ ጥበቃና ሌሎች ተያያዥ አሰራሮች፤

ሐ) ሠራተኞችን እና የሚመለከታቸውን ማኅበረሰቦች ጨምሮ ከባለድርሻ አካላት ጋር ስላለው ግንኙነት መረጃ፤

መ) የአካባቢ ጥበቃና ዘላቂነት ተያያዥ ጉዳዮች፤

ሠ) የአውጪው የውስጣዊ ቁጥጥር ማዕቀፍ መረጃ እና

ረ) የአውጪው የስጋት አስተዳደር ስርዓቶች መረጃ።

3/ በዳይሬክቶሮች ቦርድ ወይም የባለአክሲዮኖች ስብሰባ አስቀድሞ የተወሰነ እስከሆነ ድረስ ሊደረጉ የሚችሉ ጉልህ የድርጅታዊ አስተዳደር ለውጦች፤ የቦርድና የኮሚቴ አባላትና ስብጥርን ጨምሮ፤ ይፋ መደረግ አለበት።

101. ሥራ አመራር እና የዳይሬክቶሮች ቦርድ

1/ ለሚከተሉት ሰዎች ለእያንዳንዳቸው አጭር የማንነት መግለጫ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መካተት አለበት። የማንነት መግለጫው ሙሉ ስማቸውን፤ ዜግነታቸውን፤ በአውጪው ወይም በቡድኑ ያላቸውን ተግባርና ኃላፊነት፤ የትምህርት ዝግጅት፤ ክህሎት፤ የቀደመ ቢያንስ የአምስት ዓመታት የሥራ ልምድ፤ እና ባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚጠይቃቸውን ሌሎች መረጃዎች፡-

ሀ) የአውጪው የዳይሬክቶሮች ቦርድ፤ ተለዋጭ ዳይሬክቶሮች፤ እና እጩ ዳይሬክቶሮችን የሹመት ቀን፤ የአሁኑ ሥራ ዘመናቸው የሚያበቃበት ቀን እና በዚህ ሹመት ምን ያህል ጊዜ እንዳገለገሉ፤

ለ) ነባር ወይም የታሰቡ የዳይሬክቶሮች ቦርድ ቅጥራቸው ሲቋረጥ ጥቅሞች እንደሚያገኙ የሚያስቀምጥና ከአውጪው ወይም ተቀጥላ ድርጅቶቹ ጋር የገቡት የአገልግሎት ወሎችን የሚመለከቱ መረጃዎች፤

ሐ) ለእያንዳንዳቸው የሙያ ብቃታቸውንና ከአውጪው ጋር ያላቸውን የቅጥር ዘመን የአውጪውን ዋና ሥራ አስፈጻሚ፤ የፋይናንስ ዳይሬክተር እና የከፍተኛ ሥራ አስፈጻሚዎችን ፤ እና

መ) በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ ከሆነ የአደራጆች ወይም መስራቾች

ማካተት አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) በተጠቀሱት ሰዎች መካከል የቤተሰብ ዝምድና ካለ ዝርዝሩ ይፋ መደረግ አለበት።

3/ የሰነድ ሙዓለ ንዋዩን መውጣት ወይም መመዝገብ ተከትሎ በሚቀጥሉት 12 (አስራ ሁለት) ወራት፤ ዋና ሥራ አስፈጻሚውን ወይም ከፍተኛ ሥራ አስፈጻሚዎችን በተመለከተ፤ ለመተግበር የታቀዱ ወይም የሚጠበቁ ለውጦች ካሉ መገለጽ አለባቸው ወይም እንደሌሉ መገለጽ አለበት።

4/ ማናቸውም ባለአክሲዮን፣ የቦርድ ዳይሬክተር ወይም ቁልፍ የሥራ አመራር ሰራተኛ እና እንደተፈጻሚነቱ ቁልፍ የቴክኒክ ሰራተኛ ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ጉዳዮች፤ በኢትዮጵያ ውስጥ ወይም ውጭ እየተሳተፉ ስለመሆኑ ወይም አለመሆኑ፤ መረጃ መቅረብ አለበት፡-

ሀ) በዚህ ሰው ወይም እርሱ ሸሪክ በሆነበት የሽርክና ማህበር ወይም እርሱ ዳይሬክተር ወይም ቁልፍ ሰራተኛ በሆነበት ኩባንያ ላይ በቀረበና (እና ውድቅ ባልተደረገ) በኪሳራ ወይም እዳን መክፈል ባለመቻል ሕጎች መሰረት የቀረበ ክስ/አቤቱታ፤

ለ) በወንጀል ክስ ጥፋተኝነት ወይም ውሳኔ ባላገኘ ከማታለል ወይም እምነት ማጉደል ጋር የተያያዘ የወንጀል ክስ በስሙ ከቀረበበት፤ እና

ሐ) እንደ የኢንቨስትመንት አማካሪ ወይም የሰነድ ሙዓለ ንዋይ አከናዎኝ፣ የፋይናንስ ተቋም ዳይሬክተር ወይም ሰራተኛ እንዳይሰራ እና በማናቸውም የንግድ ስራ ወይም ተግባር እንዳይሳተፍ የሚያግድ ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት ወይም ተቆጣጣሪ አካል ትዕዛዝ፣ ፍርድ ወይም ብይን የተሰጠበት። ይፋ ሊደረግ የሚችል እንዲህ ዓይነት መረጃ ከሌለም አለመኖሩ መገለጽ አለበት።

5/ በጠባያቸው ወይም በሁኔታቸው ያልተለመዱ የሆኑ ወይም በቡድኑ ንግድ ጉልህ የሆኑ እና በአሁኑ ወይም ባለፈው የሒሳብ ዘመን ውስጥ ወይም ቀሪ ወይም ያልተፈጸመ እስካለ ድረስ በቀደመ የሒሳብ ዘመን በአውጪው የተደረጉ ግብይቶች ላይ የዳይሬክተሮች ቦርድ ያላቸው ማናቸውም ጥቅም ጠባይና መጠንን አስመልክቶ ሁሉም ተገቢ መረጃ ይፋ መደረግ አለበት ወይም በተገቢው አሉታዊ መግለጫ አለመኖራቸው መግለጽ አለበት።

102. የቦርድ ኮሚቴዎች እና አሰራሮች

የኮሚቴ አባላትን ስሞች እና ኮሚቴዎቹ ሥራቸውን ሲሰሩ መሰረት የሚያደርጉትን የማጣቀሻ ደንቦች አጭር መግለጫ ጨምሮ የአውጪውን የኦዲት ኮሚቴ፣ የክፍያ ኮሚቴ፣ እና ሌሎች የቦርድ ኮሚቴዎች የሚመለከት መረጃ ይፋ መደረግ አለበት።

103. ክፍያ

1/ ለአውጪው እና ተቀጥላዎቹ በሁሉም መልኩ በማናቸውም ሰው በቀረቡ አገልግሎቶች ምክንያት ለአውጪው እና ተቀጥላዎቹ የዳይሬክተሮች ቦርድ የተከፈለ ድምር የገንዘብ መጠን እና በዓይነት የተሰጠ ጥቅም ይፋ መደረግ አለበት።

2/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ቀን ባለ ስምምነት መሰረት በተያዘው የሒሳብ ዓመት፣ ሊሾሙ ለታሰቡ ዳይሬክተሮችን ጨምሮ ስማቸው ለተገለጹ ስራ አስፈጻሚዎች፣ ለቦርድ ዳይሬክተሮች፣ በቡድኑ ማናቸውም አባል የሚከፈል ገንዘብ ግምት፣ ይፋ መደረግ አለበት።

104. አደራጆች

1/ እንደአግባብነቱ፣ ስለ አደራጆች ዝርዝር መረጃ እና የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመታተሙ በፊት ባሉት ሦስት ዓመታት በአደራጅነታቸው ምክንያት ለአደራጆች የተከፈለ ወይም የወጣ ወይም የተሰጠ ወይም እንዲከፈል ወይም

እንዲወጣ ወይም እንዲሰጥ የታሰበ የጥሬ ገንዘብ፣ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች፣ ወይም ሌሎች ጥቅሞች መጠን ይፋ መደረግ አለበት።

2/ የማናቸውም አደራጅ ጥቅም የሽርክና ማህበር፣ የኩባንያ ወይም ሌላ ማህበር አባል መሆን ከሆነ፣ በዚህ የሽርክና ማህበር፣ኩባንያ፣ ወይም ሌላ ማህበር ውስጥ አደራጅ ያለው የጥቅም ጠባይና መጠን ይፋ መደረግ አለበት።

ክፍል አምስት

የካፒታል መዋቅር እና የሙዳላንዋይ ሰነዶች መረጃ

105. የአክሲዮን ካፒታል

1/ በፋይናንስ መረጃው በሚሸፍነው ጊዜ ውስጥ የነበሩ ለውጦችን አስመልክቶ መረጃን በጉልህ የሚያሳይ የአክሲዮን ካፒታል ታሪክ መቅረብ አለበት።

2/ ከመጨረሻው የሒሳብ ሚዛን በኋላ፣ የወጣ ካፒታል መጠን እና ከእያንዳንዱን ዓይነት የአክሲዮን ካፒታል አይነት አንጻር ተገልጸው የሚከተሉት መረጃዎች መቅረብ አለባቸው፡

ሀ) የአውጪው ድምር የአክሲዮን ካፒታል፣

ለ) የወጡ አክሲዮኖች ቁጥር፣ ሙሉ ለሙሉ የተከፈሉ አክሲዮኖች ቁጥር፣ እና ሙሉ ለሙሉ ያልተከፈሉ፣

ሐ) የእያንዳንዱ አክሲዮን የተጻፈ ዋጋ፣

መ) በዓመቱ መጀመሪያ እና መጨረሻ ላይ ያሉ የተጣሩ ቀሪ አክሲዮኖች ቁጥር።

3/ የፋይናንስ መረጃው በሚሸፍነው ጊዜ ውስጥ ካፒታሉ ከጥሬ ገንዘብ ውጭ በሆነ ሀብት ተከፍሎ ከሆነ ይህን የሚገልጽ መግለጫ አብሮ መቅረብ አለበት።

4/ ካፒታልን የማይወክሉ አክሲዮኖች ካሉ ቁጥራቸውና ዋና ባህሪያቸው ተገልጾ መቅረብ አለበት።

- 5/ ከአንድ መደብ በላይ የሆኑ አክሲዮኖች ካሉ ከእያንዳንዱ ዓይነት አክሲዮን ጋር የተያያዙ መብቶች፣ አማራጮች እና ገደቦች መገለጽ አለባቸው።
- 6/ በአውጪው ወይም ስለ አውጪው ወይም በተቀጥላዎቹ የተያዙ አክሲዮኖች ካሉ ቁጥራቸው፣ የመዝገብ ዋጋ እና የገበያ ዋጋ መገለጽ አለበት።
- 7/ አውጪው ፈቃድ በተሰጠው የሙዓለንዋይ ገበያ ወይም ባልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ ለግብይት የቀረቡ የባለቤትነት አክሲዮኖች እንዳለው መግለጫ መቅረብ አለበት። እንዲሁም የሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ የቅርብ ጊዜ ዋጋ ወይም ለሽያጭ የቀረቡት አክሲዮኖቹ ወቅታዊ የገበያ ዋጋ እንደሌላቸው መግለጫ መቅረብ አለበት።

106. ሌሎች ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች

- 1/ እንደተፈጻሚነቱ፣ በተመዘገቡ ነገር ግን ባልወጡ የአክሲዮን ካፒታሎችን በተመለከተና የእነዚህ ባለቤትነት ጋር የተያያዙ መብቶች ወይም ግዴታዎች አስመልክቶ መረጃ፣ ማናቸውንም ጥቅም ላይ ያልዋሉ አማራጮች ወይም የዋስትና ሰነዶች መቅረብ አለበት።
- 2/ እንደተፈጻሚነቱ፣ ቀሪ የተለዋጭ ወይም ተላላፊ ሰነድ ሙዓለንዋዮች መጠን እና እነዚህን ለመለወጥ ወይም ለማስተላለፍ ወይም ለማግኘት መሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች እና ሂደቶች መገለጽ አለባቸው።

107. የትርፍ ክፍፍል ፓሊሲ

- 1/ የአውጪው የትርፍ ክፍፍል ፓሊሲ እና ማንኛውም ተያያዥ ገደቦች መግለጫ መቅረብ አለበት።
- 2/ በቀደሙት ሶስት የሒሳብ ዘመኖች በአንድ አክሲዮን የተከፋፈለ ትርፍ ይፋ መሆን አለበት። ንጽጽር ለማድረግ እንዲያስችል በአንድ አክሲዮን የተከፋፈለው

ትርፍ ማስተካከያ ከተደረገበት ወይም የአውጪው የአክሲዮኖች ቁጥር ለውጥ ከተደረገበት በመግለጫው ሊገለጽ ይገባል።

ክፍል ስድስት

ጥቅሞች እና የተዛማጅ ወገን ግብይቶች

108. የዳይሬክተሮች ቦርድ ጥቅም

- 1/ በተጠቃሚነት ጥቅም እና በስመ ባለቤትነት መካከል በመለያየት በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የዳይሬክተሮች ቦርድ ቀጥተኛ እና ተዘዋዋሪ ጥቅሞች ድምር ጥቅም ይፋ መደረግ ወይም አለመኖሩ በተገቢው መልኩ መገለጽ አለበት።
- 2/ በአውጪው ወይም ተቀጥላዎቹ ለዳይሬክተሮች ቦርድ አባል የተሰጠ ያልተከፈለ ብድር ወይም ለማናቸውም ዳይሬክተር ጥቅም ሲባል የተሰጠ ዋስትና መገለጽ አለበት።
- 3/ ለማንኛውም የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ የተከፈለ ወይም ሊከፈል ስምምነት የተገባበት የሁሉም ክፍያዎች ድምር መግለጫ፡፡-
- 4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሰረት የሚቀርበው መግለጫ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ከመውጣቱ በፊት ያሉትን ሦስት አመታትን የሚሸፍን መሆን አለበት።

109. ዋና ባለአክሲዮኖች እና ጥቅም ያላቸው ሰዎች

- 1/ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው በወጣበት ቀን፣ 5% እና ከዚያ በላይ ጥቅም ወይም የድምጽ መብት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ያለውና የቦርድ ዳይሬክተር ያልሆነ የማናቸውም ሰው ስም እና የድርሻው መጠን መገለጽ አለበት። እንዲህ ዓይነት ሰው ከሌለም አለመኖሩን በተገቢው መልኩ መገለጽ አለበት።
- 2/ የአውጪው ዋና ባለአክሲዮኖች ያላቸው ድምጽ የመስጠት መብት የተለያየ ከሆነ ወይም ካልሆነ በተገቢው መልኩ መገለጽ አለበት።

- 3/ በአውጪው፣ ቁጥጥር ባለው ባለአክሲዮን እና ሌሎች ጥቅም ያላቸው ሰዎች መካከል ያለን ግንኙነት የሚገዛ ስምምነት ስለመኖሩ ይፋ መደረግ አለበት።
- 4/ ወደፊት ቢተገበር በአውጪው ቁጥጥር ወይም ባለቤትነት ላይ ለውጥ የሚያመጣና በአውጪው የሚታወቅ ማናቸው አሰራር መገለጽ አለበት።

110. የተዛማጅ ወገን ግብይቶች

- 1/ ከመጨረሻው የሒሳብ መግለጫ ቀን በኋላ አውጪው የገባባቸው ማናቸውም የተዛማጅ ወገን ግብይቶች ይፋ መሆን አለባቸው።
- 2/ የአውጪው የተዛማጅ ወገን ግብይቶች ከአጠቃላይ የሽያጭ መጠን አንፃር በመቶኛ ይፋ መሆን አለበት።
- 3/ ይፋ እንዲሆኑ የሚጠበቁ የተዛማጅ ወገን ግብይቶች ይፋ አደራረግ የንግድ ሕጉን ድንጋጌዎች፣ የአለም አቀፍ የፋይናንስ ሪፖርት ደረጃዎች እና በአውጪው ላይ ተፈጻሚ የሆኑ ሌሎች ደረጃዎችን ማሟላት አለበት።
- 4/ በቀጣይ የሒሳብ ዘመን የሚቀጥሉ የተዛማጅ ወገን አሰራሮች፣ ስምምነቶች ይፋ መሆን አለባቸው።

ክፍል ሰባት

የአስተዳደሩ ውይይት እና ትንተና

111. የስራ እንቅስቃሴዎች እና ገንዘብ ነክ ውጤቶች

- 1/ የፋይናንስ መረጃ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የፋይናንስ መረጃ እንዲቀርብባቸው በሚጠበቅባቸው እያንዳንዱ የሒሳብ ዘመን እና ባላለቀው የሒሳብ ዘመን ላይ የአውጪው ንግድ እድገትንና የገንዘብ አቋምን በተሟላ ሁኔታ ተተንትኖ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መካተት አለበት።

- 2/ በሒሳብ ሪፖርቱ በተሸፈነው የሒሳብ ዘመን ውስጥ በአውጪው የገንዘብ አቋም ላይ ወይም በስራ እንቅስቃሴ ውጤቶቹ ላይ ወሳኝ ለውጦች ከታዩ ትንተናው የለውጦቹን ምክንያት ማስረዳት አለበት።
- 3/ ቢያንስ ያለፉትን አስራ ሁለት ወራት ጨምሮ በአውጪው ንግድ ላይ ጉልህ ተጽእኖ ያላቸው ወይም ሊኖራቸው የሚችሉና በባለፉት ቅርብ ጊዜያት ውስጥ የተከሰቱ የንግድ ሥራ መቆራረጦችን አስመልክቶ መረጃ ይፋ መደረግ አለበት።
- 4/ በአውጪው አገልግሎቶች በሚገኝ ገቢ ላይ ወሳኝ ተጽእኖ ያላቸው ጉልህ፣ ያልተለመዱ ወይም አዲስ ነገሮች እና በአውጪው ገቢ ላይ ምን ያህል ተጽእኖ እንዳደረጉ ተለይተው መገለጽ አለባቸው።
- 5/ በአውጪው የተጣራ ሽያጭ ወይም ገቢ ላይ ጉልህ ለውጥ ከነበረ የዚህ ምክንያቱ ይፋ መደረግ አለበት።
- 6/ ለሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ የሒሳብ ዘመኖችን የሚሸፍን የንጽጽር ዳታ ወይም የፋይናንስ መረጃ ግልጽ፣ አጭርና ሙሉ መሆን አለበት።
- 7/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የተካተተው ትንተና ለአውጪው ንግድ ስራ አግባብነት ያላቸውን ገንዘብ ነክ እና እንደ ሁኔታው አግባብነት ገንዘብ ነክ ያልሆኑ ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎችን መጨምር አለበት።
- 8/ ቢያንስ በወቅቱ የሒሳብ ዓመት በአውጪው እጣ ፈንታ ላይ ምክንያታዊ የሆነ ጉልህ ተጽእኖ እንደሚኖራቸው የሚጠበቁ የማይገመቱ አዝማሚያዎች፣ ፍላጎቶች፣ ግዴታዎች ወይም ክስተቶችን አስመልክቶ መረጃዎች በመግለጫው ላይ ሊቀርብ ይገባል።

112. የካፒታል ሀብት እና ጥሬ ገንዘብ

- 1/ አውጭው ፍላጎቶቹን ለማሟላት በቂ የሆነ ካፒታል ማመንጨትና ማግኘት ስለመቻሉ እና የጥሬ ገንዘብ እቅዶቹን አስመልክቶ መረጃ መቅረብ አለበት።

- 2/ የአውጪውን የካፒታል መዋቅር የአውጪው የገንዘብ ፍሰት ምንጮችን እና መጠኖችን እና ተጠባቂ የካፒታል ወይም የብድር ምንጮችን ጨምሮ የአውጪው የካፒታል መዋቅርን አስመልክቶ ትንተና መቅረብ አለበት።
- 3/ አውጪው ከዚህ በታች የተመለከቱትን መረጃዎች ማቅረብ አለበት፤
 - ሀ) የውል ግዴታዎችን ለመወጣት የሚያስፈልጉ ማንኛውም ጉልህ የጥሬ ገንዘብ ፍላጎቶች፤ እና
 - ለ) ያሉትን ሀብቶች በመጠቀም ረገድ ያሉ ማንኛውም ጉልህ ገደቦች።
- 4/ ይፋ ማድረግ የአውጪውን የግዴታዎች እና ውለታዎች አይነት እንዲሁም ከዚህ ጋር የተያያዙ እና የጥሬ ገንዘብ ፍላጎቶች እና የጊዜ ዘመናቸውን ለይቶ ማቅረብ አለበት።
- 5/ በአውጪው የጥሬ ገንዘብ አቅምን በጉልህ የመቀነስ ወይም የመጨመር ውጤት ሊኖረው የሚችል ማንኛውም የሚታወቅ አዝማሚያ/አካሄድ ወይም ፍላጎት ወይም ማንኛውም ክስተት ይፋ ሊደረግ ይገባል።

113. የሥራ ማከናወኛ ካፒታል ሪፖርት

- 1/ ለአውጪው ወቅታዊ ፍላጎቶች በቂ የሆነ የሥራ ማከናወኛ ካፒታል ስለመኖሩ አውጪው ሪፖርት ማድረግ አለበት።
- 2/ አውጭው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ለተጠቀሰው አላማ አዎንታዊ ሪፖርት ማቅረብ ያልቻለ እንደሆነ፤ ተጨማሪ የሥራ ማከናወኛ ካፒታሉን ለማግኘት ያስበበትን መንገድ ማብራሪያ ማቅረብ አለበት።

114. ካፒታላይዜሽን እና ባለዕዳነት

- 1/ ካፒታላይዜሽን እንዲሁም ዋስትና የተሰጠበትን እና ያልተሰጠበትን መያዣ የተሰጠበትን እና ያልተሰጠበትን የቀጥታ እና ተያያዥ እዳን ጨምሮ በመለየት

የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው እና የሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው ተቀጽላዎች ያሉበትን የባለእዳነት አቋም መግለጫ መቅረብ አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሰው መግለጫ የተዘጋጀበት ጊዜ ከደንበኛ ሳቢ መግለጫው ቀን 90 ቀናት በፊት የተዘጋጀ መሆን የለበትም።

3/ በሰነድ ሙዳላ ንዋይ አውጪው ካፒታላይዜሽን እና የባለእዳነት አቋም ላይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ በተጠቀሰው የ90 ቀናት ጊዜ ውስጥ ወሳኝ ለውጥ ካለ ስለ ለውጡ በትንተናዊ መግለጫ መልኩ ወይም በውስጡ ያሉትን አሃዞች በማሻሻል ተጨማሪ መረጃ ሊሰጥ ይገባል።

115. ዘላቂ ሕልውና

1/ የአውጪው የዳይሬክተሮች ቦርድ እና የውጭ ኦዲተሩ ለወደፊቱ ኩባንያው አገልግሎቱን ይዞ እንደሚቀጥል ወይ እንደማይቀጥል በደንበኛ ሳቢው መግለጫ ውስጥ መግለጽ አለባቸው።

2/ ይህ መግለጫ በምስረታ ላይ ላለ ኩባንያ አያስፈልግም።

116. የፍርድ ቤት እና የግልግል ዳኝነት ጉዳዮች

ቢያንስ ባለፉት 12 ወራት ጊዜ ውስጥ፣ በአውጪው እና ተቀጥላዎቹ የገንዘብ አቋም ወይም ትርፋማነት ላይ ጉልህ ተጽእኖ ሊኖረው የሚችል ወይም የነበረው ማናቸውም እልባት ያላገኙ ወይም አውጪው እንደሚያውቀው እንደ ስጋት ያሉትን ጨምሮ መንግስታዊ፣ የፍርድ ቤት ወይም የግልግል ዳኝነት ጉዳዮችን አስመልክቶ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው መረጃ ማቅረብ አለበት።

ክፍል ስምንት

ለሽያጭ ስለቀረቡ ሰነድ ሙዓለንዋዮች መረጃ

117. ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዓለንዋዮችን የሚመለከት መረጃ

ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዓለንዋዮችን አስመልክቶ፤ የሚከተሉት መረጃዎች በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መካተት አለባቸው፤

1. ለሽያጭ የቀረቡት ሰነድ ሙዓለንዋዮች ዓይነት እና መደብ መግለጫ፤
2. ሰነድ ሙዓለንዋዮቹን ለማውጣት መሰረት የሆነው የሕግ ሥልጣን፤
3. የወጡትን ሰነድ ሙዓለንዋዮችን መዛግብት የሚይዙት ሰዎች ስምና አድራሻ፤
4. በመብቶቹ ለመጠቀም የተቀመጠ ሥነ-ሥርዓትን እና በመብቶቹ ላይ የተጣለን ማንኛውንም ገደብ ጨምሮ ከሰነድ ሙዓለንዋዮቹ ጋር የተያያዙ መብቶች መግለጫ የሚከተሉትን ጨምሮ፦

- ሀ) የትርፍ ክፍፍል መብቶች፤
- ለ) ድምጽ የመስጠት መብቶች፤
- ሐ) ተመሳሳይ ዓይነት ሰነድ ሙዓለንዋዮች ለሽያጭ ሲቀርቡ ቀድሞ የመግዛት መብቶች፤
- መ) በኪሳራ የማጣራት ሂደት የተረፈ ሀብት ሲኖር የመካፈል መብቶች፤ እና
- ሠ) የመልሶ መግዛት ድንጋጌዎች

5/ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ስለ መኖራቸው ወይም ስለመውጣታቸው ወይም ወደፊት እንደሚኖሩ ወይም እንደሚወጡ እና ይወጣሉ ተብሎ የሚጠበቅበት ቀን፤

6/ የቀረበው የኢንቨስትመንት ሀሳብ የተለየ የግብር ስርዓት ካለው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ በግብር ስርዓቱ የሚስተናገዱበትን መንገድ አስመልክቶ መረጃ፤

7/ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን ለሌላ ማስተላለፍ ላይ የተጣሉ ማንኛውንም ገደቦች የተመለከተ መረጃ፤

8/ በባለፈውና በአሁኑ የሒሳብ ዘመን የአውጪውን ባለቤትነት ጠቅልሎ ለመውሰድ በሶስተኛ ወገኖች የቀረቡ ጥያቄዎች ካሉ ለግዢው የቀረበው ዋጋ ወይም ለግዢው የቀረቡ ደንቦች እና ውጤቱ መገለጽ አለበት።

118. ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ለሽያጭ የቀረቡበት ደንቦችና ሁኔታዎች

ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ለሽያጭ የቀረቡበት ደንቦችና ሁኔታዎችን አስመልክቶ የሚከተሉት መረጃዎች በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መካተት አለባቸው፡-

1. ለሽያጭ ለማመልከት የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች፣ የሽያጭ ስታስቲካል መረጃዎች፣ የሚጠበቅ የጊዜ ሰሌዳ፣ እና ተግባር፤
2. እንደተፋጻሚነቱ የሽያጭን ድምር መጠን፣ ለሽያጭ የቀረቡትን እና ለምዝገባ የቀረቡትን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በመለየት፤
3. የሚከተሉትን ያካተተ የማመልከቻ ሂደቱ መግለጫ፡-

ሀ) የሚሞላው የማመልከቻ ቅጽ፤

ለ) ለማመልከት የሚያስፈልጉ የማንነት ሰነዶች፤

ሐ) ለምዝገባ የተፈቀዱ የክፍያ መንገዶች፤ እና

መ) የምዝገባ ክፍያው እንዲከፈልበት የተዘጋጀው ተቀባይ ባንክ ዝርዝር።

4. አመልካቾች ሊገዙት ቃል የገቡትን መቀነስ ስለመቻላቸውና ከሚገባው በላይ የከፈሉትን የሚያስመልሱበት መንገድ የሚገልጽ የድልድል ፓሊሲ፤
5. አቅርቦቱን ወይም ሽያጩን እንዲያሳልጡ የተመደቡ ሰዎች በሚኖሩበት ጊዜ የሰዎቹን እና የሂደቱን ዝርዝር ያካተተ የክፍፍሉ እቅድ፤
6. ተደጋጋሚ ማመልከቻ ማስገባት መቻልና አለመቻል እና ተደጋጋሚ ማመልከቻዎች እንዴት እንደሚስተናገዱ ጨምሮ በሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ቁጥር ሆነ ኢንቨስት በሚደረገው ድምር መጠን ለመግዛት ማመልከት የሚቻለውን ዝቅተኛው እና ከፍተኛው መጠን ዝርዝር ፤
7. ኢንቨስተሮች ማመልከቻቸውን መሰረዝ የሚችሉ ከሆነ ማመልከቻቸው መሰረዝ የሚቻልበትን ጊዜ፤
8. ለሰነድ ሙዳለ ንዋዮቹ ክፍያ የሚፈጸምበት መንገድና የጊዜ ገደብ እንዲሁም ሰነድ ሙዳለ ንዋዮቹን የሚረከቡበት መንገድ፤
9. ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን ውጤት ለሕዝብ ይፋ የሚሆንበት መንገድና ቀን፤
10. ሰነድ ሙዳለ ንዋዮቹን ሊገዙ የሚችሉ ኢንቨስተሮች ዓይነትና መደብ፤ እና
11. አውጪው በሚያውቀው ልክ የአውጪው ዋና ባለአክሲዮኖች ወይም ጥቅም ያላቸው ሰዎች ወይም የአውጪው የዳይሬክተሮች ቦርድ ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን የመግዛት ሃሳብ እንዳላቸው እና ለሽያጭ ከቀረቡት ውስጥ ከ5% በላይ የሚሆነውን የሚገዛ ማናቸውም ሰው ስለመኖሩ፤

119. ዋጋ

1/ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹ ለሽያጭ የቀረቡበት ዋጋ እና ዋጋው መሰረት ያደረገው በግብይት አማካሪ በተዘጋጀ “የግመታ ሪፖርት” መሆን አለበት።

2/ ዋጋው የማይታወቅ ከሆነ ወይም የዋጋ መወሰኛ ሂደቱ ወደፊት የሚከወን ከሆነ፤

ሀ) ዋጋው ከምን እስከምን ሊሆን እንደሚችል፤

ለ) ሽያጩ የሚቀርብበት የመጨረሻ ዋጋ የሚወሰንበት የግመታ መንገዶች፤ መመዘኛዎችና፤ ሁኔታዎች እና ማናቸውም ስራ ላይ የዋለ የግመታ መንገድ ማብራሪያ፤ እና

ሐ) የሽያጩ ዋጋን የመወሰኛ ሂደቱን።

120. የሽያጩ ምክንያት እና ከሽያጭ የተገኘው ገንዘብ አጠቃቀም

1/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ የቀረበውን የንግድ እቅድ ለመተግበር የሚያስፈልገውን ገንዘብ ለማግኘት ሲባልእንደተፈጻሚነቱ በዳይሬክተሮች ቦርድ ወይም በአደራጆቹ አስተያየት-በሽያጩ መሰብሰብ ያለበት መጠን መገለጽ አለበት።

2/ የሽያጩ ምክንያት እና ከሽያጩ የሚሰበሰበው የተጣራ ገንዘብ መጠን በእያንዳንዱ ስራ ላይ እንዲውል በታሰበለት ዋና አላማ ተከፋፍሎ እንዲሁም ጥቅም ላይ በሚውልበት ስራ የተቀዳሚነት ደረጃ መሰረት በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መገለጽ አለበት።

3/ ከሽያጭ ይገኛል ተብሎ የሚጠበቀው ገንዘብ የታሰቡ ሥራዎችን የገንዘብ

ፍላጎት ለማሟላት በቂ በማይሆንበት ጊዜ የሚፈለገውን ተጨማሪ ገንዘብ መጠንንና የገንዘብ ምንጮች አውጪው መግለጽ አለበት።

4/ ከሽያጭ የሚገኘውን ገንዘብ ከንግድ ስራው የለት ተዕለት ክንውን ውጭ የሆኑ ሌሎች ሀብቶችን ለመግዛት የሚውል ከሆነ፣ ይፋ የተደረገ ሌሎች ንግድ ድርጅቶችን የመያዝ ክፍያን ለመፈጸም ወይም እዳን ለመክፈል፣ ለመቀነስ ወይም ለመሰረዝ የሚውል ከሆነ ዝርዝር መረጃዎች መቅረብ አለባቸው።

5/ ሀብቶቹን የሚገዙት ከአውጪው ጋር ግንኙነት ካላቸው ድርጅቶች ወይም ተባባሪዎች ከሆነ ከማን እንደሚገዙ እንዲሁም አውጪው የሚከፍለው መጠን እንዴት እንደሚወሰን መግለጽ አለበት።

121. ክፍፍል እና የውክልና ሽያጭ

1/ ተከፋይ ወኪሎች፣ ወኪል ሻጭና፣ ንዑስ ወኪል ሻጭን ጨምሮ ሰነደ ሙዓላ ንዋቹን በማከፋፈል ሂደት የሚሳተፉ ወገኖች ማንነትና አድራሻ መግለጽ አለበት።

2/ ሽያጩ በውክልና የሚሳለጥ ከሆነ የሚከተሉት በደንበኛ ሳቢው መግለጫ መካተት አለባቸው።

ሀ) በውክልና ሽያጭን ስምምነት የተገባበት ወይም እንዲገባ የሚጠበቅበት ቀን፣

ለ) በውክልና ሽያጭ ስምምነቱ ደንቦች በጥብቅ ግዴታ መሰረት ወይም የተቻለን ጥረት በማድረግ ግዴታ መሰረት እንደሆነ፣

ሐ) ኮታዎች እና ቅናሾች ወይም ለወኪሉ የሚከፈል ኮሚሽንን ጨምሮ

የውክልና ሽያጭ ስምምቱ ጉልህ መገለጫዎች ማብራሪያ፣ እና

መ) ለወኪሉ የሚከፈለው ጠቅላላ ኮሚሽን መጠን።

3/ ለሽያጭ የቀረቡት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች በሙሉ በወኪሉ ያልተሸፈኑ ከሆነ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ከተዘረዘሩት መረጃዎች በተጨማሪ ያልተሸፈኑት ምን ያህል እንደሆኑ መገለጽ አለበት።

4/ ሽያጩ በወኪል ያልተሸፈነ ከሆነ ይሄው በግልጽ መገለጽ አለበት።

122. የሽያጭ ወጪዎች

1/ ወኪል ሻጮች ወይም ሌሎች የአቅርቦት ወይም የሽያጭ ወኪሎች እና በአውጪው መካከል በተደረጉ ስምምነቶች የተወሰኑ ቅናሾች ወይም ኮሚሽኖች ድምር መጠን ይፋ መሆን አለበት። እንዲሁም እነዚህ ኮሚሽኖች ለሽያጭ ከቀረበው መጠን አንጻር በመቶኛ እና ከአያንዳንዱ አክሲዮን ወይም ሰነድ ሙዓላ ንዋይ ምን ያህል ቅናሽ ወይም ኮሚሽን እንዳለው መታወቅ አለበት።

2/ ከሽያጩና ክፍፍሉ ጋር በተያያዘ የወጡ ወጪዎች በዋና ዋና የወጪ መደቦች ተዘርዝረው መቅረብ አለባቸው። አውጪው የማይሸፍናቸው ከሆነ ማን እንደሚሸፍናቸው መገለጽ አለበት። እንደተፈጻሚነቱ የሚከተሉት ወጪዎች ለብቻቸው ይፋ መሆን አለባቸው፤

ሀ) ማስታወቂያ፤

ለ) የደንበኛ ሳቢ መገለጫ ህትመት፤

ሐ) የማመልከቻ፣ የመመዝገቢያ እና በሰነድ ሙዓላ ንዋይ ገበያ ላይ የመመዝገቢያ ክፍያ፤

መ) የግብይት አማካሪ ክፍያ፤

መ) የደላላ ኮሚሽን፤

ሠ) የፋይናንስ ምክር ክፍያ፤

ረ) የሕግ ምክር ክፍያ ፤

ሰ) የሽያጭ ወኪል ክፍያ፤ እና

ሰ) ለሌሎች ባለሞያተኞች የሚደረግ ክፍያ።

3/ ማናቸውም ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ለሽያጭ የቀረቡት በአውጪው ስም ሳይሆን በሰነድ ሙዓላ ንዋይ ያዥ ስም ከሆነ ከወጪው ምን ያህል በያዢው እንደሚሸፈን በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መገለጽ አለበት።

4/ የማናቸውም የወጪ ዓይነቶች መጠን የማይታወቅ ከሆነ ግምት እንደሆነ ተገልጾ ግምቱ መቅረብ አለበት።

123. ባለሙያ ወገኖች

1/ ስማቸው የተጠቀሰ ከፍተኛ ባለሙያዎችን ጨምሮ ሁሉንም ባለሙያ ወገኖች የሚመለከት አጭር መግለጫ መቅረብ አለበት።

2/ በንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሱ ሰዎች በአውጪው ላይ የያዙት ጥቅም ካለም የጥቅሙ ዓይነት በዝርዝር ይፋ መደረግ አለበት።

3/ ከሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ሽያጭ ወይም ለሽያጭ መቅረብ ጋር ወሳኝ ግንኙነት ያለው ማናቸውም የጥቅም ግጭት ይፋ መደረግ አለበት።

ክፍል ዘጠኝ

ስጋቶች

124. የስጋት ዓይነቶች

1/ ከአውጪው እና ንግዱ ወይም ኢንዱስትሪው፣ ከሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ፣ እና ከሽያጩ ጋር የተያያዙ እና የተለዩ ወሳኝ ስጋቶችን የሚያብራራ እና “የስጋት ዓይነቶች” የሚል ርዕስ የተሰጠው ንኡስ ክፍል ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ሊኖረው ይገባል።

2/ በዚህ የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ንዑስ ክፍል ይፋ የሚደረጉ መረጃዎች በግልጽ የተለዩ እና በስጋት ዓይነቱ እዲሁም እንደ ነገሩ ሁኔታ ለአውጪው እና ንግዱ ወይም ኢንዱስትሪው በሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ወይም ሽያጩ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነትን የሚያስረዱ መሆን አለባቸው።

3/ የስጋት ዓይነቶቹ ግልጽ፣ ትኩረትን በማይበትን እና አጭር በሆነ መልኩ መቅረብ አለባቸው። የስጋት ዓይነቶቹ ባህሪያቸውን መሰረት በማድረግ እንደየመደባቸው መቅረባቸው ኢንቨስተሮች ንዑስ ክፍሉን ለመመርመር በሚያስችላቸው መልኩ መሆን አለበት

ሀ) የስጋት መደቦቹ ተገቢውን ርዕስ በመጠቀም በግልጽ መለየት አለባቸው። እንዳስፈላጊነቱ በብድር ዋስትና ጉዳይ ላይ የመደቦቹ ቁጥር ከግብይቱ መጠንና ውስብስብነት እንዲሁም ለአውጪውና ለተቀጥላዎቹ ወይም ለዋስትና ሰጪው ካለው ስጋት ጋር ተመጣጣኝ መሆን አለበት። እንደ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው እየታየ የስጋት መደቦቹን በንዑስ መደቦች መከፋፈል አስፈላጊ ከሆነ በንዑስ መደቦች መከፋፈል

አለባቸው። በንዑስ መደቦች መከፋፈል አስፈላጊ አለመሆኑ ግልጽ ከሆነ እና ሙሉነቱን የሚያዛባው ከሆነ ግን በዚህ መልኩ መከፋፈል የለባቸውም።

ለ) በአውጪው፣ በሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ እና በሽያጭ ላይ ያላቸውን አሉታዊ ተጽእኖ ግምት ውስጥ በማስገባት እያንዳንዱ የስጋት መደብ በጣም ወሳኝ በሆኑ ስጋቶችና የእነዚህ ስጋቶች የመከሰት ዕድል ጀምሮ ወደ ሌሎቹ የሚሻገር መሆን አለበት።

4/ እያንዳንዱ የስጋት ዓይነት ወሳኝ ስጋቶችን መግለጽ አለበት። መግለጫው የስጋቶቹን ወሳኝነት እና ሊያመጡት የሚችሉትን አሉታዊ ተጽእኖ በግልጽ ማሳየት አለበት። ይፋ የሚደረገው መረጃ ይፋ የተደረገውን ስጋት የመከሰት ዕድል እና እድሉ ሲከሰት የሚጠበቀውን አሉታዊ ተጽእኖዎች መጠን ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት። ነገር ግን የስጋቱ ወሳኝነት አቅላይ የሆነ ቋንቋን በመጠቀም መደብዘዝ የለበትም።

5/ ስጋቶችን ይፋ ማድረግ፣ የስጋቱን ዓይነት ወሳኝነትና ልዩነት ጨምሮ፣ በደንበኛ ሳቢው መግለጫ በቀረበው ጠቅላላ ምስል መደገፍ አለበት። የስጋት ዓይነቱ በሌሎች የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ክፍሎች ካልተካተተ ጉዳይ ጋር የሚያያዝ ከሆነ በዚህኛው ንዑስ ክፍል መካተት የለበትም።

6/ ስጋቶች ይፋ ሲደረጉ ኃላፊነትን በሌላ አካል ላይ የሚጥሉ መግለጫዎች ወይም ማቅለያዎች መጠቀም አይፈቀድም።

7/ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ባለው “አጭር መግለጫ” ክፍል ስጋቶች ይፋ የተደረጉበት ደረጃና አቀራረብ በመግለጫው ውስጥ ባለው “የስጋት ዓይነቶች” ንዑስ ክፍል ስጋቶች ይፋ ከተደረጉበት ደረጃና አቀራረብ ጋር

የተጣጣመ መሆን አለበት።

ክፍል አስር

ሌሎች ተያያዥ ጉዳዮች

125. የግብይት ዝግጅቶች

1/ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ የሚመዘገቡ ከሆነ እንዲመዘገቡ የታሰበበትን የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ገበያ እና እንደ አግባብነቱ የገበያውን ክፍል እና የሚታወቅ ከሆነ ምዝገባው ይደረጋል ተብሎ የሚጠበቅበትን ቀዳሚ ቀናት በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መገለጽ አለባቸው።

2/ ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹ ለሽያጭ በቀረቡበት ጊዜ በሰነድ ሙዓለ ንዋይ ገበያ እንዲመዘገቡ ያልታሰበ ከሆነ የደንበኛ ሳቢ መግለጫው ይሄን በግልጽ ማሳየት አለበት። በተጨማሪም ሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹን አስመልክቶ የሚደረግ ግብይት በባለሥልጣኑ ፈቃድ በተሰጠው የካፒታል ገበያ አገልግሎት አቅራቢ በኩል መሆኑን በግልጽ ይፋ ማድረግ አለበት።

126. ለሕዝብ የቀረቡ ሰነዶች

የምዝገባ መግለጫው አካል ሆነው የቀረቡ ሰነዶችና መረጃዎች የት ሊገኙ እንደሚችሉ የሚገልጽ ገለጻ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ መቀመጥ አለበት።

ክፍል አስራ አንድ

የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን ለሽያጭ የሚያቀርብ ደንበደኛ

ሳቢ መግለጫ ይዘት

127. ተፈጻሚ አንቀጾች

በዚህ ንዑስ ክፍል ልዩ ድንጋጌዎች እስካልተቀመጡ ድረስ ከብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ጋር የተያያዘ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በዚህ ምዕራፍ ከንዑስ ክፍል 1 እስከ 11 በተቀመጡ የመረጃ ድንጋጌዎች ይገሃል።

128. የአክሲዮን ኩባንያ ውጭ የሆነ አውጪ

የአክሲዮን ኩባንያዎች ያልሆነ የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹ አውጪ በጠቅላላ ይፋ የማድረግ ግዴታዎች መሰረት መረጃዎችን ማቅረብ አለበት።

129. ስለ ብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ጥቅል መግለጫ

1/ በዚህ አንቀጽ እስካልተጠቀሰ ድረስ ከብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ጋር የተያያዘ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 84 መሰረት “ጥቅል መግለጫን” ማቅረብ አለበት።

2/ አውጪው የአክሲዮን ኩባንያ ካልሆነ የቁልፍ መረጃዎች ጥቅል መግለጫ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 84 መሰረት መዘጋጀት አለበት።

3/ ስለ ብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች የሚቀርብ የቁልፍ መረጃዎች ጥቅል መግለጫ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-

ሀ) መገበያያ ገንዘቡን፣ ዓይነቱን እና የወጡትን ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ቁጥር ጨምሮ የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹ ደንበኞች፣

ለ) ከብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹ ጋር የሚያያዙ መብቶች፣

ሐ) ከብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ጋር የተያያዘ ዋስትና ካለ ስለ ዋሱ መረጃ እና የዋስትናውን አድማስና ባህሪ የተመለከተ አጭር ማብራሪያ፤

መ) እንደተፈጻሚነቱ ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና እና ምዘናውን የሠራው ብድር የመመለስ ብቃት ምዘና ኤጀንሲ ስም፤

ሠ) የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ለግብይት የቀረበበትን ቦታ፤ እና

ረ) በብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ላይ የሚደረግ ኢንቨስትመንት ሊኖረው የሚችለው ተጽእኖ።

130. ለሽያጭ ስለቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች

ጠቅላላ መረጃ

1/ ለሽያጭ የቀረቡት የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ዓይነት ማብራሪያ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መካተት አለበት። የመለወጥ ወይም የማስተላለፍ መብቶችን እንዲሁም እነዚህ መብቶች ላይ ያሉ ማናቸውንም ገደቦች እና መብቶቹን ለመጠቀም የተቀመጡ ሂደቶችን ጨምሮ ከሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ጋር የሚያያዙ መብቶች በማብራሪያው መካተት አለባቸው።

2/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 አላማ ይፋ የሚሆኑት መረጃዎች የሚከተሉትን መካተት አለበት

ሀ) የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ መሰረት ያደረጉት የሕግ ሥልጣን ወይም የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹን ለማውጣት የተላለፉ አግባብነት ያላቸው ውሳኔዎች፣ መፍቀጃዎች፣ እና ስምምቶች፤

ለ) በሰነድ ሙዓላንዋዮች ተላላፊነት ላይ የተጣሉ ማናቸውም ገደቦች

ማብራሪያ፣ እና

ሐ) የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ የተቀዳሚነት ድንጋጌዎችን የያዙ ከሆነ በኪሳራ ወቅት በአውጪው የካፒታል መዋቅር ውስጥ የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ያላቸው አንጻራዊ የቀዳሚነት ደረጃ።

131. ለሽያጭ ስለቀረቡ የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ደንብና ሁኔታዎች

1/ ለሕዝብ ለሽያጭ የቀረቡት የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ድምር ቁጥርን እና የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ይወጣሉ ተብሎ የሚጠበቅበትን ቀን የደንበኛ ሳቢ መግለጫው መግለጽ አለበት።

2/ ለሽያጭ ከቀረቡት የብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ጋር በተያያዘ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው የሚከተሉትን አስመልክቶ ግልጽ ማብራሪያ ማካተት አለበት

ሀ) ስማዊ የወለድ መጠን፣

ለ) ከሚከፈል ወለድ ጋር የተያያዙ ድንጋጌዎች፣

ሐ) የወለድ ክፍያ የሚጀምርበት ቀን፣

መ) የወለድ መክፈያ ቀናት፣

ሠ) ዋናውን ገንዘብ እና ወለድ እንዲከፈል የሚቀርብ ጥያቄ ጸንቶ የሚቆይበትን ጊዜ አስመልክቶ የተጣለ የጊዜ ገደብ፣

ረ) የዕዳ መክፈያ ጊዜው ወይም ዕዳ መክፈያ ጊዜው በየጊዜው የሚመጣ ከሆነ ከሆነ ተከታታይ የመክፈያ ጊዜያቶች፣እና

ሰ) የክፍያ ሂደቱን ጨምሮ የብድር ሰነዱ የእርጅና ቅናሽ ዝግጅቶች።

በአውጪው ወይም በያዥው አነሳሽነት የእርጅና ቅናሹ ቅድምያ የታሰበበት ከሆነ የእርጅና ቅናሹን ደንቦችና ሁኔታዎችን በማስቀመጥ መገለጽ አለበት።

132. የአዋጪነት ሪፖርት

የሚወጡት የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ከአንድ ፕሮጀክት ጋር የሚያያዙ ከሆነ በባለሞያ የተዘጋጀ የአዋጭነት ሪፖርት ለባለሥልጣኑ መቅረብ አለበት። እንዲሁም የአዋጭነት ጥናቱ ማብራሪያ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው መካተት አለበት።

ክፍል አስራ ሁለት

አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው የቀረበ ሽያጭ

133. ተፈጻሚ አንቀጾች

በዚህ ንዑስ ክፍል ልዩ ድንጋጌዎች እስካልተቀመጡ ድረስ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች የቀረበ ሽያጭ ጋር የተያያዘ ደንበኛ ሳቢ መግለጫ በዚህ ምዕራፍ ከክፍል 1 እስከ 11 በተቀመጡ የመረጃ ድንጋጌዎች ይገዛል።

134. አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው

ሰዎች ለሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች

- 1/ ደንበኛ ሳቢ መግለጫው አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብትን እና ከዚህ መብት ጋር ያይዘው የቀረቡ አዲስ አክሲዮኖችን ይፋ ማድረግ አለበት።
- 2/ በሽያጩ መሰረት የሚወጡት አዲስ አክሲዮኖች በተጨማሪ ዋጋን እና አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ግብይትን የሚመለከቱ መረጃዎችን ደንበኛ ሳቢ መግለጫው ይፋ ማድረግ አለበት።
- 3/ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብት ላላቸው ሰዎች ለሽያጭ ከቀረቡት

ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ጋር ለሽያጭ የቀረቡ ወይም የወጡ ሌሎች ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ካሉ ይህን ሽያጭ ወይም አወጣጥ የሚመለከቱ ቁልፍ ደንቦች፣ ሁኔታዎችና ተገቢ ዝርዝሮች በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ይፋ ከተደረጉ መረጃዎች ጋር መካተት አለባቸው።

4/ ሽያጩ፣ አክሲዮኖችን የመግዛት ቅድሚያ መብቱ እና ይህን መብት አለመጠቀም አሁን ባሉ ባለአክሲዮኖች ላይ ያለው ተጽእኖ ይፋ መደረግ አለበት።

ምዕራፍ አምስት
በቋሚነት መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታዎች

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ግዴታዎች

135. ተፈጻሚነት

1/ ለሕዝብ ሽያጭ የቀረቡ ወይም በሕዝብ የተያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች አውጪ በዚህ መመሪያ የተቀመጡ ቋሚ መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታዎችን ማክበር አለበት።

2/ እነዚህ ቋሚ መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታዎች የሚከሉትን ያካትታሉ፡-

ሀ) ወዲያው ይፋ የሚደረጉ ፣ እና

ለ) በየጊዜው ይፋ የሚደረጉ ።

3/ በቋሚነት ይፋ የሚደረጉ መረጃዎች ፍትሃዊ በሆነ መንገድ መቅረብ

ያለባቸው ሲሆን በአሳሳች ወይም በሚያታልል መንገድ መቅረብ የለባቸውም። እንዲሁም ወሳኝ የሆኑ መረጃዎችን ማስቀረት የለባቸውም።

136. ጠቅላላ ግዴታዎች

- 1/ በቋሚነት መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታ ያለባቸው አውጪዎች በዚህ መመሪያ መሰረት ይፋ የሚያደርጓቸውን መረጃዎች የሚወስኑበት ስርዓት እና የአሠራር ሂደት ማጽደቅ አለባቸው።
- 2/ ማንኛውም ሕዝባዊ ኩባንያ በዚህ መመሪያ የተቀመጡ ግዴታዎች መከበራቸውን የሚያረጋግጥ የህግ አስከባሪ መኮንን መሾም አለበት።

137. ይፋ የማድረጊያ መንገድ

- 1/ አውጪው ይፋ እንዲያደርግ የሚጠበቅበትን መረጃዎች በድህረ-ገጹ ላይ በማስቀመጥ ይፋ ማድረግ አለበት።
- 2/ አውጪው ይፋ እንዲያደርግ የሚጠበቅበትን መረጃ ለባለሥልጣኑ እና ለተመዘገበበት የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ገበያ ማቅረብ አለበት።
- 3/ ባለሥልጣኑ ይፋ የተደረጉለትን መረጃዎች በድህረ ገጹ ሊያወጣ ወይም ለአውጪዎችና ለሕዝቡ በሚያወጣው ማስታወቂያ በቋሚነት ይፋ የሚደረጉ መረጃዎች ለሕዝብ በምን መልኩ መድረስ እንዳለባቸው ሊወስን ይችላል።

ክፍል ሁለት

ወዲያው ይፋ የማድረግ ግዴታ

138. መረጃን ወዲያው ይፋ ማድረግ

- 1/ በቋሚነት መረጃን ይፋ የማድረግ ግዴታ ያለበት አውጪ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን መረጃዎች የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ባለቤቶች እና ሕዝብ

መረጃ እንዲኖራቸው ወዲያው ይፋ ማድረግ አለበት።

ሀ) የአውጪውን እና ተቀጥላ ድርጅቶቹን የገንዘብ አቋም ለመገምገም የሚያስፈልጋቸው፤

ለ) በአውጪው ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ላይ የሀሰት ገበያ እንዳይፈጠር ለማድረግ አስፈላጊ የሆኑ፤ ወይም

ሐ) በአውጪው እና የሰነድ ሙዓለ ንዋዮቹን ዋጋ በሚወስኑ ሁሉም ጉዳዮች ላይ ጉልህ ተጽእኖ ሊያደርሱ የሚችሉ መረጃዎችን ይፋ ማድረግ አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሱት መረጃዎች ወይም ክስተቶች በተከሰቱ ወይም በታወቁ በሃያ አራት (24) ሰዓታት ውስጥ ይፋ መሆን አለባቸው።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተጠቀሰው ቢኖርም የፋይናንስ ሪፖርቶች፣ ዓመታዊ ሪፖርቶች እና የገቢ ትንበያዎች በዚህ ምዕራፍ ክፍል 3 ስር በተለየው ጊዜ ውስጥ ይፋ መሆን አለባቸው። ነገር ግን መረጃን ይፋ የማድረግ ሌሎች ግዴታዎችን ለማሟላት ሲባል እነዚህ መረጃዎች ከዚህ ቀድመው ይፋ ሊሆኑ ይችላሉ።

139. ወዲያው ይፋ መደረግ ያለባቸው መረጃዎች

1/ ይፋ የሚደረግ አስፈላጊ የሆነ መረጃ አውጪውን እና ተቀጥላዎቹ የሚመለከት እንዲሁም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተጠቀሱትን ጉዳዮች ያካተተ መሆን አለበት።

2/ ይፋ መደረግ ያለባቸው ጉዳዮች የሚከተሉትን ያካትታ፡-

ሀ) ከድርጅታዊ አስተዳደር እና ሥራ አመራር ጋር የሚያያዙ ጉዳዮች ለምሳሌ፡-

- i. የዳይሬክተሮች ቦርድ ወይም ቁልፍ ሥራ አመራሮች ወይም ሰራተኞች ሹመት፣ መልቀቅ፣ መባረር ወይም ሞት፣
- ii. የኩባንያው ተቆጣጣሪ ወይም ባለቤት ለውጦች፣
- iii. ከፍተኛ ባለአክሲዮኖች ጋር የሚያያዙ አግባብነት ያላቸው መረጃዎች፣
- iv. የኩባንያውን ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች የያዙ ሰዎች መብቶች ላይ የተደረጉ ወሳኝ ለውጦች፣ ወይም
- v. በአውጪው የመመስረቻ ጽሁፍ ወይም ሌሎች የአስተዳደር ሰነዶች ላይ የተደረጉ ማናቸውም ለውጦች፣

ለ) የአውጪው እና የተቀጥላዎቹ ሀብቶች እና እዳዎች ላይ ተጽእኖ ያላቸው ጉዳዮች ለምሳሌ፡-

- i. የመረከብ ፣ የውህደት፣ የግዥ፣ የጨረታ አቅርቦት ወይም የሽያጭ እቅድ ማስታወቂያ መስጠት ወይም ቅነሳዎች
- ii. ኩባንያውን ወደ ትልቅ የእዳ ግዴታ ውስጥ መክተት፣ ወይም
- iii. የኩባንያው ወይም የዋና ባለገንዘብ ወይም ደንበኛ መክሰር ወይም ዕዳውን መክፈል አለመቻል፣

ሐ) የአውጪው የንግድ ሥራ፣ የሥራ እንቅስቃሴዎች እና የንግዱ አፈጻጸም ወይም የሚጠበቅ አፈጻጸም ለምሳሌ፡-

- i. ከተለመደው የንግድ ስራ ውጭ የሆኑ ወሳኝ ውሎች መቋቋም ወይም መቋረጥ፤
- ii. የአውጪው የንግድ ሥራ ላይ ወሳኝ ተጽእኖ ያላቸው አዲስ ሕጎች ወይም ደንቦች
- iii. ከከባንያው ምርቶች ወይም አገልግሎቶች ጋር የተያያዙ የምርምር እና ልማት ግኝቶች ወይም ፈር ቀዳጆች፤
- iv. በንግድ እንቅስቃሴዎችና አገልግሎቶች ላይ የሚከሰቱ ጉልህ እክሎች፤
- v. የአቅራቢ ወይም የደንበኛ መክሰር ወይም ዕዳን መክፈል አለመቻል ወይም በጥበቃ ስር መሆን፤ ወይም
- vi. በአውጪው ንግድ ወይም እንቅስቃሴዎች የሚከሰቱ ሌሎች ማናቸውም ጉልህ ጉዳዮች

መ) በአውጪው የብድር ዝግጅቶች የሚኖሩ ለውጦች ለምሳሌ፡-

- i. የማናቸውም የዕዳ ግዴታዎችን አለመክፈል፤
- ii. ዕዳን መልሶ ለማዋቀር የተደረጉ ስምምነቶች ወይም በባለገንዘቦች ወይም ባንኮች የሚደረግ መብትን፤ ወይም
- iii. በአውጪው የዕዳ አቋም ላይ የሚደረጉ ጉልህ ለውጦች።

ረ) ከውጭ አዲተሮች ወይም ከአውጪው የፋይናንስ ሪፖርቶች ጋር የሚገናኙ ጉዳዮች ለምሳሌ፡-

- i. የውጭ አዲተር ለውጦች እና የለውጦቹ ምክንያቶች፤ ወይም

ii. ጉልህ የሒሳብ አያያዝ ለውጦች።

ሰ) በነዚህ ብቻ ባይገደብም የሚከተሉትን ጨምሮ ከአውጪው የካፒታል መዋቅር እና ባለቤትነት ጋር የተያያዙ ጉዳዮች፡-

- i. በአውጪው የተደረጉ ያልተመዘገቡ የሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ሽያጭ፤
- ii. በአውጪው ወይም ተቀጥላዎቹ የወጡ አዲስ ሙዳለ ንዋዮች፤
- iii. በየትኛውም ዓይነት ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ጋር የሚያያዙ መብቶች ወይም የብድር ደንቦች ወይም በብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ያለው የብድር መጠን ማናቸውም ለውጥ፤
- iv. ተለዋጭ የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ጋር የተያያዙ የመለወጥ ወይም የማስተላለፍ መብቶች ጥቅም ላይ መዋል ወይም፤
- v. የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች መዋቅርን ጨምሮ በአውጪው የካፒታል መዋቅር ላይ የቀረበ የለውጥ ሀሳብ።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ያለው እንደተጠበቀ ሆኖ የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች አውጪዎች የሚከተሉትን ጨምረው ይፋ ማድረግ አለባቸው፡-

- ሀ) አዲስ ዙር ወይም ተከታይ የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች መውጣት፤
- ለ) የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ደንቦችና ሁኔታዎች ላይ የሚደረግ ማናቸውም ለውጥ፤
- ሐ) ማናቸውም የብድር ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች መልሶ መግዛት ወይም መሰረዝ፤

መ) በብድር ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ላይ የሚከሰት ማናቸውም ዕዳን አለመክፈል መከሰት፤ እና

ሠ) በእዳው ስምምነት ወይም የባለ እዳነት ደንቦች መሰረት ወዲያው ለሰነድ ሙዓላ ንዋይ ያገርዎች ማስታወቅ የሚገባን ማናቸውንም ክስተት።

4/ ለመንግስት መስሪያ ቤት፣ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ፣ ለባለሥልጣኑ ወይም ሌሎች የሕግ ወይም ተቆጣጣሪ አካላት ተጠይቆ በምስጢር የተሰጠን መረጃ ለባለሥልጣኑ ሪፖርት ይደረጋል እንጂ እንዲታተም አይጠበቅም።

5/ የአውጪው ሰነድ ሙዓላ ንዋዮቹ ከአንድ ሀገር ውጭ ባሉ ገበያዎች የተመዘገቡ ከሆነ ምንም እንኳ አንድን መረጃ በአዋጁ፣ በዚህ መመሪያ ወይም በባለሥልጣኑ በወጣ ሌላ መመሪያ መሰረት ይፋ ማድረግ ባይጠበቅበትም ለባለሥልጣኑ እና ለተመዘገበበት የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ የሚሰጠውን መረጃ በተመሳሳይ መልኩ እና ጊዜ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

ክፍል አምስት

ወቅታዊ ይፋ የማድረግ ግዴታዎች

140. የሒሳብ መግለጫን ስለማቅረብ

1/ በዚህ መመሪያ መሰረት መረጃን በቋሚነት ይፋ እንዲያደርግ የሚጠበቅበት የሰነድ ሙዓላ ንዋይ አውጪ የተጠቃለለ የግማሽ ዓመት የሒሳብ መግለጫ እና አመታዊ የኦዲት ሪፖርት በዚህ መመሪያ መሰረት ማቅረብ አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም የአውጪው ሰነድ ሙዓን ንዋዮች በተዘመገቡበት የሰነድ ሙዓል ንዋዮች ገበያ ውስጠ-ደንቦች መሰረት ከዚህ በበለጠ ድግግሞች የሒሳብ መግለጫ እንዲያቀርብ ሊያስገደዱ ይችላል። ማንኛውም የሒሳብ መግለጫ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 137 በተደነገገው አግባብ እና በሰነድ ሙዓል ንዋዩ ገበያ ደንቦች መሰረት ይፋ መደረግ አለበት።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና ንዑስ አንቀጽ 2 የተመላከቱት የሒሳብ መግለጫዎች በዚህ መመሪያ አንቀጽ 42 የተቀመጡትን የፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀት መንገድን የተከተለ መሆን አለበት።

141. የግማሽ ዓመት የሒሳብ መግለጫ

1/ የሰነድ ሙዓል ንዋይ አውጪው የሒሳብ ዓመት መሰረት ግማሽ ዓመቱ በተጠናቀቀ በ45 (አርባ አምስት) የካላንደር ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የአውጪው የግማሽ ዓመት የሒሳብ መግለጫ መቅረብ አለበት።

2/ ለሒሳብ መግለጫው በተዘጋጀው ሀተታ ዘምክንያት ውስጥ የሚከተሉትን ይፋ ማድረግ አለበት፡-

ሀ) እንደተፈጻሚነቱ፤ በመጨረሻው ዓመታዊ የሒሳብ መግለጫ ጋር ሲነጻጸር፤ በሒሳብ አያያዝ ፓሊሲዎች የተደረገ ማንኛቸውም የለውጥ ዓይነት፤ ውጤትና፤ ግምት፤

ለ) የአገልግሎቶቹ ወይም የንግዱ ወቅት ጠባቂነት ወይም አዋጫነትን የሚያስረዱ ማብራሪያዎች፤

ሐ) በጠባያቸው፤ በመጠናቸው ወይም ተከላኝነታቸው ምክንያት ያልተለመዱ የሆኑ ሀብቶች፤ ዕዳዎች፤ ባለቤትነት ድርሻዎች፤ የተጣራ ገቢ፤ ወይም የገንዘብ ፍሰቶች ላይ ተጽእኖ የሚያደርጉ የነገሮች ዓይነት

እና መጠን፤

መ) ቅድመሁኔታ ያለባቸው ዕዳዎች ወይም ሀብቶች

ሠ) የግማሽ ዓመቱን የሒሳብ ሪፖርት ለመረዳት ወሳኝ የሆኑ ክስተቶች ወይም ግብይቶች እና

ረ) ከጊዜ ወደ ጊዜ ባለሥልጣኑ የሚጠይቃቸውን ሌሎች መግለጫዎች።

142. ዓመታዊ የኦዲት ሪፖርት መግለጫ

1/ የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች አውጪው፤ የሒሳብ ዘመኑ በተጠናቀቀ በ90 (ዘጠና) የካላንደር ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፤ ዓመታዊ የኦዲት ሪፖርቱን ማቅረብ አለበት።

2/ የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች አውጪዎች፤ በኦዲት ሪፖርቶቻቸው ውስጥ የሚከተሉትን መረጃዎች ማካተት አለባቸው፤

ሀ) በአውጪው አክሲዮኖች ውስጥ ዳይሬክተሮች ያሏቸውን ቀጥተኛ እና ተዘዋዋሪ ጥቅም፤

ለ) በባለቤት ድርሻ ውስጥ የእያንዳንዱን መጠባበቂያ ዓይነት እና ዓላማ አስመልክቶ ማብራሪያ፤

ሐ) የተገለጸ ነገር ግን እንዲከፈል ገና ያልጸደቀ የትርፍ ክፍፍል እና በዕዳዎች መዝገብ ውስጥ የተካተተው (ወይም ያልተካተተው) መጠን፤

መ) እንደ ተፈጻሚነቱ፤ በደንበኛ ሳቢ መግለጫው ውስጥ ይፋ ከሆነው የሽያጭ ገንዘብ አጠቃቀም አንጻር፤ ገንዘቡ ሙሉ ለሙሉ ጥቅም ላይ እስኪውል ድረስ፤ ከቀደመው ለሕዝብ ሽያጭ ከቀረቡ ሰነድ መዋዓለ

ንዋዮች የተገኘው ገንዘብ፤ እንዴት ጥቅም ላይ እንደዋለ የሚያስረዳ ሪፖርት፤ እና

ሠ) ከጊዜ ወደ ጊዜ ባለሥልጣኑ የሚጠይቃቸውን ሌሎች መግለጫዎች።

143. ዓመታዊ ሪፖርት

1/ ማናቸውም አውጪ ዓመታዊ የኦዲት ሪፖርቶቹን ከማቅረብ በተጨማሪ፤ የሒሳብ ዘመኑ በተጠናቀቀ በ4 (አራት) ወራት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፤ ዓመታዊ ሪፖርቱን ለባለሥልጣኑ ማቅረብ አለበት።

2/ ዓመታዊ ሪፖርቱ ቢያንስ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-

ሀ) የኦዲት ሪፖርቶቹ ላይ የማኔጅመንቱ ውይይት እና ግንዛቤ ፣

ለ) የባለአክሲዮኖች ዓመታዊ ጠቅላላ ጉባኤ ቃለ ጉባኤ፤

ሐ) የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ መግለጫ፤

መ) የዳይሬክተሮች ቦርድ የኃላፊነት መግለጫ፤

ሠ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) ላይ እንደተገለጸው፤ በማኔጅመንቱ የተዘጋጀ ወቅታዊ መረጃ፤

ረ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) ላይ እንደተገለጸው፤ የውስጣዊ ቁጥጥርና ድርጅታዊ አስተዳደር ሪፖርት፤ እና

ሰ) ከጊዜ ወደ ጊዜ ባለሥልጣኑ የሚጠይቃቸውን ሌሎች መግለጫዎች።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2(ሠ) የተመላከተው በማኔጅመንቱ የተዘጋጀ ወቅታዊ መረጃ የሚከተሉትን መያዝ አለበት፡-

ሀ) የአውጪው የሕግ ቅርጽ፣ የተቋቋመበት ሀገር፣ ዋና እና ሌሎች የስራአድራሻዎች፤

ለ) እንደተፈጻሚነቱ፣ የአውጪው የእናት ኩባንያው ስም ፣

ሐ) የሚከተሉትን የሚያካትት ፍትሃዊና ሚዛናዊ የአውጪው ንግድ ግምገማ

I. የአውጪው አገልግሎቶች እና ዋና ተግባሮች፤

II. በተጠናቀቀው ዓመት የአውጪው ንግድ እድገት እና አፈጻጸም የተሟላ ትንተና፤

III. አውጪው ስጋቶች ማብራሪያ እና፤

IV. የሒሳብ መግለጫው በሚሸፍነው ጊዜ ውስጥ የነበሩ አማካኝ የሠራተኞች ቁጥር።

መ) የሚከተሉትን የሚያካትት የአውጪውን የካፒታል መዋቅር መረጃ፡-

I. የወጣ እና የተከፈለ ካፒታል፣ የወጣ ግን በሙሉ ያልተከፈለ ካፒታል፣ እያንዳንዱ ዓይነት የአክሲዮን ካፒታል እና የተጻፈ ዋጋ፤

II. በዓመቱ ውስጥ የወጡ እና ተመልሰው የተገዙ አክሲዮኖች ዝርዝር እና ምክንያቶች፣ እና

III. ጥያቄ ያልቀረበባቸው የድርሻ ክፍፍሎች።

ሠ) የሚከተሉትን ጨምሮ በቦርድ ዳይሬክተሮች፣ ትልቅ ድርሻ ባላቸው ባለአክሲዮኖች እና ሥራ አስፈጻሚዎች ባለቤትነት እና የተያዘ ጥቅም

I. በአውጪው የአክሲዮን ካፒታል ላይ ያለቀጥተኛ እና ተዘዋዋሪ ጥቅሞች፤ ወይም

II. የተፈጸመ ማንኛውም ክፍያ ወይም ጥቅሞች።

ረ) የሚከተሉትን ጨምሮ የአውጪው የስጋት አስተዳደር ስርዓት

I. ለዋጋ ፣ እዳ፣ የጥሬ ገንዘብ እና የገንዘብ ፍሰት ስጋቶች ተጋላጭነት፤

II. ዋና ስጋቶችን ለመቆጣጠር የተቀረጸ ፖሊሲ።

ሰ) በአውጪው እና ከአውጪው ጋር በተዛመዱ ወገኖች መካከል የተደረጉ ግብይቶች ዝርዝር፤

ሸ) ባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚጠይቃቸው ሌሎች መረጃዎች።

4/ በአውጪው ላይ ተፈጻሚ በሚሆኑ ደረጃዎች መሰረት የዳይሬክተሮች ቦርድና የውጭ ኦዲተር የውስጣዊ ቁጥጥር ሪፖርትን ማቅረብ አለበት። እነዚህ ሪፖርቶች ካልቀረቡአለመቅረባቸውን እና ያልቀረቡበትን ምክንያት በግልጽ በዓመታዊ ሪፖርቱ መገለጽ አለበት።

5/ የአውጪውን የድርጅታዊ አስተዳደር ስርአቶች አስመልክቶ አውጪው ባጸደቀው እና ተፈጻሚ በሚሆኑበት ደረጃዎች መሰረት መረጃ የሚሰጥ የዳይሬክተሮች ቦርድ የድርጅታዊ አስተዳደር ዓመታዊ ሪፖርትን ማቅረብ አለበት። ሪፖርቱ የሚከተሉትን ማካተት አለበት፡-

ሀ) የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብጥር፣ ተግባርና፣ ኃላፊነት፤

ለ) በዳይሬክተሮች ቦርድ የጸደቀውን የኮሚቴ መዋቅር ማብራሪያ፤

ሐ) የአውጪውን የኦዲትና ውስጣዊ ቁጥጥር ስርዓት፣ እና

መ) የአውጪውን የሥነምግባር ደንብ፣ ባለድርሻ አካላት አስተዳደር ወይም የጸደቁ የዘላቂ ልማት መርሆችን የሚመለከቱ ጉዳዮች።

144. የገቢ ትንበያ

1/ አንድ ሕዝባዊ ኩባንያ የገቢ ትንበያውን፣ የሒሳብ ዘመኑ ከመጀመሩ 20 (ሀያ) ቀናት ቀደም ብሎ፣ ለባለሥልጣኑ እና አግባብነት ላለው የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ ሊያቀርብ ይችላል።

2/ ኩባንያው የገቢ ትንበያውን ማቅረብ ከመረጠ የሚከተሉት ተፈጻሚ ይሆናሉ፡-

ሀ) የገቢ ትንበያው ከኩባንያው ከጸደቀው የሒሳብ አያያዝ ፓሊሲጋር የተጣጣመ መሆን አለበት፤

ለ) የትንበያው መሰረት ሆነው ያገለገሉት መሰረታዊ ግምቶች ይፋ መሆን አለባቸው፤ እና

ሐ) ትንበያው በዋና ሥራ አስፈጻሚው እና በዋና የፋይናንስ አስፈጻሚው ወይም ተመሳሳይ ተግባርን በኩባንያው በሚፈጽሙ ባለስልጣናት ወይም ሰራተኞች መጽደቅ አለበት።

3/ አውጪው አስቀድሞ ያቀረበው የገቢ ትንበያ እውን እንደማይሆን እንዳወቀ ወዲያው ትንበያው እውን እንደማይሆንና ምክንያቱን ጠቅሶ ለሕዝብና ለሚመለከተው የሰነድ ሙዓላ ንዋይ ገበያ ይፋ ማድረግ አለበት።

ምዕራፍ ስድስት

ከምዝገባ ነጻ ስለመደረግ

145. ተፈጻሚነት

በዚህ መመሪያ በአንቀጽ 5 (1) (ለ) መሰረት ከምዝገባ ነጻ የተደረጉሰነደ ሙዳለ ንዋይ አውጪዎች እንደ አግባብነቱ በዚህ ክፍል የተቀመጡትን ድንጋጌዎች መከተል አለባቸው።

146. በግል ሽያጭ ለማቅረብ ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ማውጣት

- 1/ ለግል ሽያጭ ማቅረብ የሚቻለው አስቀድሞ ለተወሰኑና ቁጥራቸው ከ 50 (አምሳ) ለማይበልጡ ኢንቨስተሮች ጥሪ በማድረግ ብቻ ሲሆን በግል ሽያጭ ለማቅረብ የሚሰበሰበው ጠቅላላ የገንዘብ መጠን ከብር 100,000,000 (አንድ መቶ ሚሊዮን ብር) መብለጥ የለበትም።
- 2/ ለግል ሽያጭ የሚቀርቡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን አቅርቦት ወይም ሽያጭ ማስተዋወቅ አይቻልም።
- 3/ ለግል ሽያጭ የወጡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች በተመሳሳይ በግል ሽያጭ ወይም በዚህ መመሪያ በተቀመጠው መሰረት በባለስልጣኑ ከተመዘገቡ በኋላ ካልሆነ በስተቀር ለህዝብ ሽያጭ ወይም ግብይት ሊቀርቡ አይችሉም።

147. ለብቁ ኢንቨስተሮች ማውጣት

- 1/ ከ100 (መቶ) ለሚበልጡ ብቁ ኢንቨስተሮች ለማቅረብ ወይም ለመሸጥ ከባለስልጣኑ አስቀድሞ የተገኘ ፍቃድ ከሌለ በስተቀር ለብቁ ኢንቨስተሮች የሚቀርብ ወይም የሚሸጥ ሰነድ ሙዳለ ንዋይ ውስጥ መሳተፍ የሚችሉት ኢንቨስተሮች ቁጥር ከ100 (መቶ)

መብለጥ የለበትም።

- 2/ ለብቁ ኢንቨስተሮች የቀረበ ሽያጭ ከምዝገባ ነፃ መደረግ ላይ የተመረከዘ አውጪ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹ ሽያጭ ለብቁ ኢንቨስተሮች ብቻ መሆኑን በግዢ ጥያቄ ማቅረቢያ ሰነዶቹ ላይ በግልፅ ማስቀመጥ አለበት።
- 3/ አውጪው እያንዳንዱ ኢንቨስተር ብቁ ኢንቨስተር መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።
- 4/ አውጪው እያንዳንዱ ኢንቨስተር እንደ ብቁ ኢንቨስተር የተሰየመ መሆኑን፣ የስያሜውን ውጤት እና ከኢንቨስትመንቱ ጋር የተያያዙ ስጋቶችን እንደተረዳ እና እንደተቀበለ በሚገልጽ ጽሑፍ ላይ በመፈረም እንዲያረጋግጥ ማድረግ አለበት።
- 5/ አውጪው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 እና 4 መሰረት ከኢንቨስተሮቹ የተቀበለውን መረጃ እና ማረጋገጫ ከተቀበለበት ጊዜ ጀምሮ ለ10 (አስር) ዓመታት ጠብቆ ማቆየት አለበት።
- 6/ ለብቁ ኢንቨስተሮች የወጡ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ለሌላ ብቁ ኢንቨስተር ወይም በዚህ መመሪያ በተቀመጠው መሰረት ሰነድ ሙዳላ ንዋዮቹ በባለስልጣኑ ከተመዘገቡ በኋላ ካልሆነ በስተቀር ለሌላ ሰው ሊተላለፉ አይችሉም።
- 7/ ለብቁ ኢንቨስተሮች የሚቀርቡ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን ማስተዋወቅ ይቻላል። ነገር ግን በዚህ ንዑስ አንቀጽ መሰረት የሚደረግ ማስታወቂያ ለብቁ ኢንቨስተሮች ብቻ የሚቀርብ መሆን እና ማስታወቂያውም ይህንኑ በግልጽ ማካተት አለበት።
- 8/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (7) መሰረት የሚዘጋጅ ማስታወቂያ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 53 መሰረት መደረግ አለበት።

148. አነስተኛ አቅርቦት

- 1/ አንድ የሰነድ ሙዳለ ነዋይ አቅርቦት ወይም ሽያጭ እንደ አነስተኛ አቅርቦት ተቆጥሮ ከምዝገባ ነፃ የሚሆነው በአውጪው ሊሰበሰብ የታቀደው ጠቅላላ የገንዘብ መጠን ከብር 10,000,000 (አስር ሚሊዮን ብር) ያልበለጠ እንደሆነ ነው።
- 2/ አነስተኛ አቅርቦትን ማስተዋወቅ አይቻልም።
- 3/ በአነስተኛ አቅርቦትነት ከምዝገባ ነፃ የተደረጉ አክሲዮኖች የተገደቡ አክሲዮኖች ናቸው ለሌላ ብቁ ኢንቨስተር ወይም በዚህ መመሪያ በተቀመጠው መሰረት ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች በባለስልጣኑ ከተመዘገቡ በኋላ ካልሆነ በስተቀር ሌላ ሰው ሊተላለፉ አይችሉም።

149. ባለስልጣኑን ማስታወቅ

- 1/ በአንቀጽ 146, 147, እና 148 መሰረት ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን የሚያወጣ አውጪ ለባለስልጣኑ ስለአቅርቦቱ ማስታወቅ አለበት።
- 2/ በአንቀጽ 149 (1) ለባለስልጣኑ የሚደረግ ማስታወቅ አውጪው አቅርቦቱ በተዘጋ በ10 (አስር) የስራ ቀናት ውስጥ አቅርቦቱ የተደረገው ከምዝገባ ውጭ መሆኑን በግልጽ በመጥቀስ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን አካቶ ለባለሥልጣኑ ማቅረብ አለበት።

ሀ) እንደ አግባብነቱ ለሽያጭ አቅርቦቱ የተጠቀሙበትን ሰነድ እና የግዢ ማመልከቻ ፎርም ቅጂ፤

ለ) እንደ አግባብነቱ የሰነድ ሙዳለ አቅረቦቱ የተፈቀደበት የባለአክሲዮኖች እና የዳይሬክተሮች ቦርድ የተረጋገጠ ውሳኔ፤

ሐ) የሰነድ ሙዓለ ንዋዮች ገዢዎች ስም፣ አድራሻ እና የኢንቨስተር ምድብ፤

መ) እያንዳንዱ ኢንቨስተር የገዛው መጠን፣ ቀን፣ እና የክፍያ መንገድ፣ እና

ሠ) በአውጪው የተሰበሰበው አጠቃላይ የገንዘብ መጠን እና

ረ) አቅርቦቱ ለብቁ ኢንቨስተሮች ከሆነ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 147 (4) ላይ የተጠቀሰውን በብቁ ኢንቨስተሮች የተፈረመ ማረጋገጫ፡፡

ምዕራፍ ሰባት

የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ግብይቶች

150. ፍቃድ ያለው ገበያን ስለመጠቀም

ለሕዝብ ሽያጭ በቀረቡ ወይም በሕዝባዊ ኩባንያ ሰነድ ሙዓለ ንዋይ የሚደረጉ ግብይቶች በተፈቀደለት የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ገበያ ወይም ባልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ ካልሆነ በስተቀር የተከለከለ ነው።

151. መታገድ እና ከምዝገባ መሰረዝ

- 1/ የሰነድ ሙዓለ ንዋይ ገበያ የባለሥልጣኑን ፈቃድ ከማግኘቱ በፊት ማንኛውንም ሰነድ ሙዓለ ንዋይ ሊያግድ ወይም ከምዝገባ ሊሰረዝ አይችልም።
- 2/ ባለሥልጣኑ የኢንቨስተሮችን ጥቅም ለማስጠበቅ የሚያገለግል ከሆነ ወይም በአዋጁ አንቀጽ 5 የተቀመጡ ዋና ዓላማዎችን ለማራመድ ሲል የአውጪው ሰነድ ሙዓለ ንዋዮች እንዲታገዱ ወይም ከምዝገባ እንዲሰረዙ ሊያዘይችላል።
- 3/ ሰነድ ሙዓለ ንዋዩ ሲታገድ ወይም ከምዝገባ ሲሰረዝ አውጪው እና ሰነድ

ሙዳላ ንዋዩ የተመዘገበበት ወይም ለግብይት የቀረበበት የሰነድ ሙዳላ ንዋዩ ገበያ መረጃውን በየራሳቸው ድህረገጾች ማውጣት አለባቸው።

ምዕራፍ ስምንት

ህግ ማስከበር ፣ አስተዳደራዊ እርምጃዎች እና ቅጣቶች

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

152. ግዴታን ማክበር

ባለሥልጣኑ የአዋጁን ወይም የዚህን መመሪያ ድንጋጌዎች በጣሰ በማንኛውም ሰው ላይ አስተዳደራዊ እርምጃ እና ቅጣት ሊጥል ይችላል።

153. አስተዳደራዊ እርምጃዎች

የዚህ መመሪያ ድንጋጌዎችን ሲጣሱ ወይም ሳይከበሩ ሲቀር ባለሥልጣኑ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት አስተዳደራዊ እርምጃዎች ውስጥ አንዱን ወይም ከአንድ በላይ የሆኑትን ሊጥል ይችላል፡-

- ሀ) በይፋ ወይም በግል ማስጠንቀቂያ ማውጣት፤
- ለ) የገንዘብ ቅጣት መጣል፤
- ሐ) የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ምዝገባ ማገድ ወይም መሰረዝ፤
- መ) በጊዜያዊነት ወይም በቋሚነት ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ለሕዝብ ሽያጭ እንዳይቀርቡ ማገድ፤
- ሠ) ግብይትን ማገድ ወይም መከልከል፤
- ረ) መመሪያውን የሚጥሱ ተግባራት እንዲቆሙ ማዘዝ፤

ሰ) የማረሚያ እርምጃ እንዲወሰድ ማዘዝ፤

ሸ) አውጪውን፣ ከፍተኛ ሥራ አስፈጻሚዎችን፣ ወኪሎችን፣ አደራጆችን ወይም ለመመሪያው ጥሰት ኃላፊ በሆነ ማናቸውም ሰው በጥቁር መዝገብ እንዲሰፍር ማድረግ፤ ወይም

ቀ) ባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ የሚደነግጋቸው እርምጃዎች።

ክፍል ሁለት

ቅጣቶች፣ የገንዘብ መቀጮዎች እና ሌሎች ሕግ የማስከበር ተግባራት

154. ያልተፈቀደ ሕትመት

1/ ለሕዝብ ሽያጭ ከቀረቡ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ጋር የተያያዘ ማናቸውም ያልተፈቀዱ ህትመቶች የተከለከሉ ናቸው።

2/ ያልተፈቀዱ ሕትመቶች በነዚህ ብቻ ባይገደብም የሚከተሉትን ይካትታል፡-

ሀ) ባለሥልጣኑ ያላጸደቀውን የደንበኛ ሳቢ መግለጫ ማሳተም፤

ለ) በማስታወቂያ፣ ፓስተር፣ ወይም ሌሎች ማናቸውም መንገድ፤ ባለሥልጣኑ ያላጸደቀውን ማስተዋወቂያ ማሳተም፤

ሐ) ባለሥልጣኑ ያላጸደቀውን የድልድል ውጤት ማሳተም፤ ወይም

መ) ባለሥልጣኑ አስቀድሞ ሳያጸድቀው ቀዳሚ የደንበኛ ሳቢ መግለጫን ረቂቅ ማከፋፈል ወይም የአደባባይ የሽያጭ ምዝገባ ማከናወን።

3/ እንደ ጥሰቱ አይነት፣ክብደት እና ጥሰቱን እንደ ፈጸመው ሰው ባለሥልጣኑ ከሚከተሉት አስተዳደራዊ እርምጃዎች ውስጥ ተገቢ የመሰለውን በተናጥል ወይም በአንድ ላይ ሊጥል ይችላል፡-

ሀ) የገንዘብ መቀጮ

- I. የግብይት አማካሪ ከሆነ በውሉ መሰረት ከሚከፈለው ክፍያ ከ10% እስከ 25 % እና
- II. አውጪው ከሆነ በሽያጭ ከተሰበሰበው ወይም ከሚሰበሰበው 0.1% እስከ 1%።

ለ) ሌሎች ቅጣቶች በነዚህ ብቻ ባይገደቡም የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

- I. የይፋ ወይም የግል ማስጠንቀቂያ፤
- II. በባለሥልጣኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ እንደሚታዘዘው አውጪው ወይም የግብይት አማካሪው ያልተፈቀደውን ሕትመት የሚያፈርስ ወይም የሚሰርዝ ሕትመት ማውጣት፤ ወይም
- III. ሽያጩን መሰረዝ።

155. ያልተፈቀዱ ተግባራት

1/ ለሕዝብ ሽያጭ ከቀረቡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ጋር የተያያዙ ያልተፈቀዱ ተግባራት ክልክል ናቸው።

2/ ያልተፈቀዱ ተግባራት የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

- ሀ) በባለሥልጣኑ ያልተመዘገቡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን ለሕዝብ ሽያጭ ወይም ግብይት ማቅረብ፤
- ለ) በባለሥልጣኑ ያልተመዘገቡ ሰነድ ሙዳለ ንዋዮችን በሰነድ ሙዳለ ንዋዮች ገበያ ላይ እንዲመዘገቡ ማድረግ ፤

ሐ) ከምዝገባ ነጻ የተደረጉ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን የተቀመጠውን መስፈርት ሳያሟሉ ለሕዝብ ሽያጭ ማቅረብ፤ እና

መ) በምስረታ ላይ ያለ ኩባንያ የብድር ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን ካወጣ፡፡

3/ እንደ ጥሰቱ አይነት፣ ክብደት እና ጥሰቱን እንደ ፈጸመው ሰው ከሚከተሉት አስተዳደራዊ እርምጃዎች ውስጥ ባለሥልጣኑ ተገቢ የመሰለውን በተናጥል ወይም በአንድ ላይ ሊጥል ይችላል፤

ሀ) የገንዘብ መቀጮ

I. በውሉ መሰረት ከሚከፈለው ክፍያ ከ10% እስከ 25 % የግብይት አማካሪ ከሆነ፤

II. በአቅርቦቱ፣ በግብይቱ ወይም በምዝገባው ከተገኘው ወይም ከሚገኘው ገንዘብ 10 % እስከ 20% አውጪው ከሆነ፤ እና

III. ከምዝገባው ወይም ከሽያጩ ከተገኘው ወይም ከሚገኘው ከ15% እስከ 25 % ያልተመዘገቡ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን የመዘገበ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ገበያ ከሆነ፡፡

ለ) ሌሎች ቅጣቶች በእነዚህ ብቻ ባይገደቡም የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

I. የይፋ ወይም የግል ማስጠንቀቂያ፤ እና

II. ሽያጩን መሰረዝ

156. ለሕዝብ ሽያጭ ከማቅረብ ጋር በተያያዘ ዘግይቶ ማቅረብ

1/ ለሕዝብ ሽያጭ ከቀረቡ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ጋር በተያያዘ መቅረብ ያለባቸው

መግለጫዎች እና ሪፖርቶች በዚህ መመሪያ ድንጋጌዎች ስር በተቀመጡ ጊዜዎች ውስጥ መቅረብ አለባቸው።

2/ እንደ ጥሰቱ አይነት፣ ክብደት እና ሪፖርቱን አዘግይቶ እንዳቀረበው ሰው፣ ከሚከተሉት አስተዳደራዊ እርምጃዎች ውስጥ ባለሥልጣኑ ተገቢ የመሰለውን ቅጣት በተናጥል ወይም በአንድ ላይ ሊጥል ይችላል፤

ሀ) የገንዘብ መቀጮ

I. ከብር 1,000,000 (አንድ ሚሊዮን) እስከ 3,000,000 (ሶስት ሚሊዮን) መሪ የግብይት አማካሪው ከሆነ፣ ወይም

II. ብር 100,000 (አንድ መቶ ሺህ) መሪ የግብይት አማካሪ ተብሎ ከተሰየመው ውጭ የሆኑ የግብይት አማካሪዎች ከሆኑ።

157. በቋሚነት ይፋ መደረግ ያለባቸውን መረጃዎች

አዘግይቶ ይፋ ማድረግ

1/ ከአውጪው ቋሚ ይፋ የማድረግ ግዴታዎች ጋር በተያያዘ ይፋ የሚደረጉ መረጃዎች በዚህ መመሪያ ድንጋጌዎች ስር በተቀመጡ ጊዜዎች ውስጥ መቅረብ አለባቸው።

2/ እንደ ጥሰቱ አይነት እና ክብደት ከሚከተሉት አስተዳደራዊ እርምጃዎች ውስጥ ባለሥልጣኑ ተገቢ የመሰለውን ቅጣት በተናጥል ወይም በአንድ ላይ አውጪው ላይ ሊጥል ይችላል፡-

ሀ) ከብር 10,000 (አስር ሺህ) እስከ 20,000 (ሀያ ሺህ) እና ለዘገየበት እያንዳንዱ ቀን ተጨማሪ ብር 1,000 (አንድ ሺህ) የገንዘብ መቀጮ፤

ለ) የይፋ ወይም የግል ማስጠንቀቂያ።

158. ሌሎች ጥሰቶች

በዚህ ክፍል ተቃራኒው ድንጋጌ ከሌለ በስተቀር በዚህ መመሪያ ድንጋጌዎች ላይ የተደረገ ጥሰት ከ 10,000 (አስር ሺህ) ብር ባላነሰ የገንዘብ መቀጮ ያስቀጣል።

ምዕራፍ ዘጠኝ

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

159. የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

- 1/ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 28 መሰረት ይህ መመሪያ ከመጽደቁ በፊት በህዝብ የተያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን የማስመዘገብ ግዴታ ይህ መመሪያ ከጸደቀበት ዕለት ጀምሮ በ 12 (አስራ ሁለት) ወር ጊዜ ውስጥ አውጪው መተግበር አለበት።
- 2/ ይህ መመሪያ ከመጽደቁ በፊት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለሕዝብ ሽያጭ ማቅረብ የጀመረና ይህ መመሪያ በጸደቀበት ዕለትም ያላጠናቀቀ አውጪ ይህ መመሪያ ከጸደቀበት ዕለት ጀምሮ በ 12 (አስራ ሁለት) ወር ጊዜ ውስጥ የተያዙ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን የማስመዘገብ ግዴታ አለበት።

160. ተፈጻሚ አለማድረግ

- 1/ የዚህ መመሪያ ድንጋጌዎች ቢኖሩም ባለሥልጣኑ በመመሪያው ከተቀመጡ ድንጋጌዎች የተለየ የሽግግር ድንጋጌዎችን ሊያወጣ ይችላል።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የሚወጡ የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች በዚህ መመሪያ ከተቀመጡት ድንጋጌዎች የበለጠን ወይም የጠበቀን ግዴታ የሚጥሉ መሆን የለባቸውም።

161. ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

ይህን መመሪያ የሚቃረን ሌላ ማንኛውም መመሪያ ወይም ልማድ በዚህ መመሪያ

በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

162. መመሪያው የሚጻፍበት ቀን

ይህ መመሪያ በፍትሕ ሚኒስቴር ተመዝግቦ በባለስልጣኑ ይፋዊ ድረ-ገፅ ከተጫነበት ቀን ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል።

አዲስ አበባ፣ 2017 ዓ.ም

ሀና ተኸልቁ

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ባለስልጣን ዋና ዳይሬክተር